

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 28 april 2015

459/2015

Lag

om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

Utfärdad i Helsingfors den 24 april 2015

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

I denna lag finns bestämmelser om arbetstagares rätt att få ersättning på grund av olycksfall i arbetet och på grund av yrkessjukdomar samt om företagares rätt att försäkra sig mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *arbetstagare* den som denna lag tillämpas på enligt 8 och 9 §,
- 2) *företagare* den som denna lag tillämpas på enligt 188—190 §,
- 3) *skada* påföljden av ett skadefall enligt 15 §,

4) *oförsäkrat arbete* arbete som utförs av en arbetstagare som arbetsgivaren i strid med 3 § 1 mom. inte har försäkrat och arbete som utförs av en arbetstagare som arbetsgivaren med stöd av 3 § 2 mom. inte är skyldig att försäkra,

5) *obligatorisk försäkring* en försäkring som avses i 3 §,

6) *skadad* den som har råkat ut för ett skadefall enligt 15 §,

7) *EU:s förordningar om social trygghet* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen,

8) *tredjestat* en stat på vilken EU:s förordningar om social trygghet och sådana överenskommelser om social trygghet som innehåller bestämmelser om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och som är bindande för Finland inte tillämpas på,

9) *ålderspension* ålderspension enligt de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), ålderspension enligt den tidigare lagstiftning som avses i 1 § 2 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006), ålders-

pension enligt folkpensionslagen (568/2007) och motsvarande pensioner som betalas från utlandet,

10) *sjukpension* full invalidpension som beviljats tills vidare enligt de lagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare, sjukpension som beviljats tills vidare enligt folkpensionslagen, full invalidpension enligt den tidigare lagstiftning som avses i 1 § 2 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare, invaliditetspension enligt den tidigare lagstiftning som avses i 1 § 3 mom. i lagen om införande av folkpensionslagen (569/2007) och motsvarande pensioner som betalas från utlandet samt sådant avträdelsetöd enligt 24 § 2 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare som ska beaktas som pension enligt 92 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Bestämmelserna om sjukpension i denna lag tillämpas också på lagstadgad olycksfalls-pension som beviljats tills vidare och på ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (279/1959) samt på motsvarande pensioner som betalas från utlandet.

Bestämmelserna i denna lag om en medlemsstat i Europeiska unionen tillämpas på motsvarande sätt på en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och på Schweiz.

3 §

Arbetsgivarens försäkringsskyldighet

En arbetsgivare är skyldig att teckna försäkring för sina arbetstagare mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar enligt vad som föreskrivs i denna lag.

En arbetsgivare har ingen försäkringsskyldighet om de utbetalda lönerna eller de överenskomna lönerna för arbete som han låter utföra under ett kalenderår sammanlagt uppgår till högst 1 200 euro.

Staten är inte skyldig att teckna försäkring. Ersättning på grund av ett olycksfall i arbetet som inträffat eller en yrkessjukdom som någon ådragit sig i anställning hos staten betalas av statliga medel på det sätt som anges i denna lag.

4 §

Frivillig försäkring

Bestämmelser om en företagares rätt att teckna försäkring mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar och mot olycksfall på fritiden finns i avdelning VI.

Bestämmelser om hur en frivillig försäkring mot olycksfall på fritiden kan anslutas till en obligatorisk försäkring och om hur en frivillig försäkring för arbetstiden kan tecknas för en arbetstagare som arbetar i utlandet finns i avdelning VI.

5 §

Företråde för ersättningar

Den rätt till en ersättning eller förmån som den skadade har med stöd av någon annan lag minskar inte den ersättning som han eller hon får enligt denna lag, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

6 §

Verkställighet

De uppgifter som hör till verkställigheten av denna lag ska skötas av de försäkringsbolag som enligt 205 § har rätt att bedriva försäkringsverksamhet enligt denna lag samt av Statskontoret och Olycksfallsförsäkringscentralen (*försäkringsanstalt*).

Ett ersättningsärende ska handläggas av Olycksfallsförsäkringscentralen, om skadefallet har inträffat i oförsäkrat arbete.

7 §

Avgörande om tillämpning av lagen

På ansökan av arbetstagaren, den som utför ett arbete, arbetsgivaren, den som låter utföra ett arbete eller försäkringsanstalten ska Olycksfallsförsäkringscentralen avgöra huruvida denna lag ska tillämpas på ett arbete. Om det uppkommer en tvist om tillämpningen av lagen efter det att ett ersättningsärende har inletts ska försäkringsanstalten avgöra ärendet i samband med handläggningen av ersättningsärendet.

2 kap.

**Personer som omfattas av
tillämpningsområdet**

8 §

Arbete som utförs i egenskap av arbetstagare

Om inte något annat föreskrivs nedan ska denna lag tillämpas på den som arbetar

1) i ett anställningsförhållande enligt 1 § i arbetsavtalslagen (55/2001),

2) i ett anställningsförhållande enligt 1 § i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011),

3) i ett tjänsteförhållande enligt statstjänstemannalagen (750/1994),

4) i ett tjänsteförhållande enligt lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003),

5) i ett tjänsteförhållande enligt kyrkolagen (1054/1993),

6) i ett tjänsteförhållande enligt lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003),

7) som republikens president, medlem av statsrådet, tjänsteman vid republikens presidents kansli, riksdagens justitieombudsman och biträdande justitieombudsman och riksdagsledamot,

8) i något annat offentlighetsligt tjänsteförhållande som grundar sig på lag.

9 §

Arbete i ledande ställning

Med en arbetstagare jämföras den som mot ersättning arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller någon annan sammanslutning, fast han eller hon inte står i anställningsförhållande till aktiebolaget eller sammanslutningen, om

1) en delägare som arbetar i ledande ställning i aktiebolaget ensam innehar högst 30 procent av aktierna i bolaget eller tillsammans med sina familjemedlemmar högst 50 procent av aktierna i bolaget av vilket hans eller hennes egen ägarandel är högst 30 procent eller delägaren ensam innehar högst 30 procent av det röstetal som aktierna i bolaget medför eller tillsammans med sina familjemedlemmar högst 50 procent av det röstetal

som aktierna i bolaget medför av vilket hans eller hennes eget röstetal är högst 30 procent, eller

2) den som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning, ensam eller tillsammans med sina familjemedlemmar har en sådan bestämmanderätt i sammanslutningen som motsvarar högst den bestämmanderätt som avses i 1 punkten.

Med ledande ställning avses anställning som verkställande direktör, medlemskap i styrelsen eller någon annan liknande ställning eller en motsvarande faktisk bestämmanderätt i ett aktiebolag eller någon annan sammanslutning.

En bolagsman i ett öppet bolag eller en sådan delägare eller en bolagsman i någon annan sammanslutning som personligen ansvarar för sammanslutningens förpliktelser och förbindelser jämföras inte med en arbetstagare.

Med familjemedlem avses make och sambo och den som är släkt i rätt upp- eller nedstigande led med en person som avses i 1 mom. och bor med denne i samma hushåll. Med sambo avses en person som bor i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden med den som arbetar i ledande ställning i företaget.

När ägarandelen enligt 1 mom. räknas ut ska också indirekt ägande via andra sammanslutningar beaktas, om personen ensam eller tillsammans med sina familjemedlemmar äger mer än hälften av den andra sammanslutningen eller innehar motsvarande bestämmanderätt.

10 §

Arbete som utförs av företagare

Bestämmelser om tillämpning av denna lag på arbete som utförs av företagare finns i avdelning VI.

11 §

Arbete som utförs av lanbruksföretagare och stipendiater

Denna lag tillämpas inte på arbete som en lanbruksföretagare eller en stipendiat utför

enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981).

12 §

Arbete som utförs av idrottsutövare

Denna lag tillämpas inte på idrottsutövning. Bestämmelser om idrottsutövares rätt till ersättning på grund av olycksfall finns i lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (276/2009).

3 kap.

Territoriellt tillämpningsområde

13 §

Arbete som utförs i Finland

Denna lag tillämpas på arbete som utförs i Finland, om inte något annat föreskrivs nedan.

Denna lag tillämpas inte på arbete som en arbetstagare utför i Finland, om arbetstagaren på grundval av EU:s förordningar om social trygghet eller sådana överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland inte omfattas av lagstiftningen i Finland.

Denna lag tillämpas inte på arbete som en arbetstagare som kommer till Finland från en tredjestat utför i Finland, om

- 1) det är fråga om arbete inom landsvägs-transport som arbetstagaren utför huvudsakligen någon annanstans än i Finland,
- 2) arbetstagaren inte är bosatt i Finland,
- 3) arbetsgivaren inte har hemvist i Finland, och
- 4) finsk lagstiftning inte ska tillämpas på arbetet enligt EU:s förordningar om social trygghet.

Denna lag tillämpas inte på en arbetstagare som är i Finland på kongress- eller turnéresa eller på något annat motsvarande kortvarigt besök, vars syfte anknyter till arbete som arbetstagaren utför i utlandet. Dessutom krävs det att arbetstagaren inte är bosatt i Finland, att arbetsgivaren inte har hemvist i Finland och att finsk lagstiftning inte ska tillämpas på arbetet enligt EU:s förordningar om social trygghet.

14 §

Arbete i utlandet

Denna lag tillämpas på arbete som en arbetstagare utför utanför Finland, om arbetstagaren omfattas av finsk lagstiftning på grundval av EU:s förordningar om social trygghet eller sådana överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland.

Denna lag tillämpas också på arbete som en arbetstagare som är utsänd av en finsk arbetsgivare utför i en tredjestat förutsatt att

1) arbetstagaren antingen är anställd av den utsändande finska arbetsgivaren eller av ett utländskt företag inom samma ekonomiska helhet,

2) arbetstagarens anställningsförhållande till det utsändande finska företaget fortgår under den tid arbetstagaren arbetar i utlandet, och

3) arbetstagaren omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet när han eller hon åker utomlands för att arbeta.

Denna lag tillämpas inte på en arbetstagare enligt 2 mom. om ett försäkringsbolag på ansökan av arbetsgivaren genom ett beslut har fastställt att arbetstagaren inte längre omfattas av arbetsgivarens försäkring. En förutsättning för beslutet är att arbetet i utlandet inte längre är tillfälligt och har fortgått över två år. Beslutet tillämpas från ingången av det kalenderår som följer på det år då beslutet vunnit laga kraft.

AVDELNING II

SKADEFALL SOM SKA ERSÄTTAS

4 kap.

Allmänna bestämmelser

15 §

Skadefall som ska ersättas

Olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar ska ersättas som *skadefall* enligt denna lag så som föreskrivs nedan.

Med *skadedag* avses den dag när ett olycksfall i arbetet inträffar och den dag då en yrkessjukdom enligt 31 § debuterar.

16 §

Bedömning av medicinskt orsakssamband

En förutsättning för att ersättning ska betalas för ett skadefall är att det finns ett sannolikt medicinskt orsakssamband mellan skadefallet och skadan eller sjukdomen, om inte något annat föreskrivs nedan. När det medicinska orsakssambandet bedöms ska i synnerhet medicinska fynd och observationer, sättet på vilket skadan uppkom och tidigare skador och sjukdomar beaktas.

5 kap.

Bestämmelser om olycksfall i arbetet

17 §

Olycksfall

Med **olycksfall** avses en plötslig, oförutsedd händelse som orsakas av en yttre faktor och leder till en skada eller en sjukdom hos en arbetstagare.

18 §

Andra skador och sjukdomar som ska anses vara orsakade av ett olycksfall

Det som föreskrivs om olycksfall tillämpas också på

- 1) skavsår orsakat av friktion,
- 2) skada eller sjukdom orsakad av kontakt med frätande ämnen,
- 3) skada eller sjukdom till följd av inandning av gas, ånga eller imma,
- 4) köldskada, hypotermi, brännskada och värmesjuka som orsakats av värmeförhållanden som avviker från det normala,
- 5) skada eller sjukdom orsakad av strålning, och
- 6) skada eller sjukdom orsakad av betydande variation i fysikaliskt tryck.

En förutsättning är att exponeringen för en faktor enligt 1 mom. har skett tidigast ett dygn innan skadan visade sig eller sjukdomen debuterade och det inte är fråga om en yrkessjukdom.

19 §

Väsentligt förvärrande av skada eller sjukdom till följd av olycksfall

Väsentligt förvärrande av också andra skador eller sjukdomar än de som avses i denna lag ska ersättas till följd av olycksfall till den del förvärrandet beror på olycksfallet. När andelen bedöms ska mekanismen för hur olycksfallet inträffade, hur hög traumaenergin var samt olycksfallets tidsmässiga samband med förvärrandet och inverkan av tidigare skada, sjukdom och vävnadsskada beaktas. Ersättning betalas inte för förvärrandet, om olycksfallet hade endast en liten andel i förvärrandet.

Ersättning för förvärrande betalas under högst sex månader efter det att olycksfallet inträffade. Betalningen kan emellertid förlängas också efter den nämnda maximitiden till den del återhämtningen uppenbart har fördröjts huvudsakligen av sådana orsaker som hänför sig till det valda behandlingsalternativet eller väntan på behandling.

20 §

Olycksfall i arbetet

Med **olycksfall i arbetet** avses ett olycksfall som drabbat en arbetstagare i arbetet eller på eller utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs enligt vad som föreskrivs i 21—25 §.

21 §

Olycksfall i samband med att arbetet utförs

Ett olycksfall anses ha inträffat i arbetet om en arbetstagare råkar ut för ett olycksfall i samband med arbete. Med arbete jämställs skötseln av uppdrag som förtroendeman, arbetarskyddsfullmäktig eller någon annan personalrepresentant, när uppdraget grundar sig på lag eller kollektivavtal, samt sådan skötsel av arbetsgivarärenden som följer av arbetet.

Med arbete jämställs också resande som följer av arbetsuppgiften. Även mindre avvikelser från färdrutten enligt 23 § 1 punkten anses ingå i resandet.

22 §

Olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs

Ett olycksfall som i något annat sammanhang än i samband med arbetet inträffat på ett område som hör till den plats där arbetet utförs ska betraktas som ett olycksfall i arbetet, om det har inträffat i verksamhet som vanligen hänför sig till vistelse på den plats där arbetet utförs.

23 §

Olycksfall utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs

Ett olycksfall som drabbat en arbetstagar utanför ett område som hör till den plats där arbetet utförs ska betraktas som ett olycksfall i arbetet när det har inträffat i verksamhet som vanligen hänför sig till följande omständigheter:

1) sedvanlig resa mellan bostaden och arbetsplatsen, som beror på arbete och där det också anses ingå mindre avvikelser från färdrutten till följd av barndagvård eller besök i en matvaruaffär eller av någon annan med dem jämställbar orsak,

2) sedvanlig mat- eller rekreationspaus i samband med arbete och i närheten av ett område som hör till den plats där arbetet utförs.

24 §

Olycksfall under särskilda omständigheter

Som olycksfall i arbetet betraktas också ett olycksfall som inte ska ersättas med stöd av 21 eller 22 § och som drabbat en arbetstagar

1) i verksamhet som ingår i en arbetsrelaterad utbildning, om utbildningen ordnas av arbetsgivaren eller arbetsgivaren har godkänt att arbetstagar deltar i den,

2) i verksamhet som ingår i arbetsrelaterad rekreation, om rekreationen ordnas av arbetsgivaren eller arbetsgivaren har godkänt att arbetstagar deltar i den,

3) i sådan verksamhet för att upprätthålla arbetsförmågan som överensstämmer med god företagshälsovårdspraxis, när arbetsgiva-

ren har ordnat verksamheten för arbetstagar på grundval av lagen om företagshälsovård (1383/2001) och tillsammans med företagshälsovården,

4) i verksamhet som ingår i ett besök på en mottagning inom hälso- och sjukvården, när en skada som avses i denna lag eller misstanke om en sådan skada är orsak till besöket,

5) i verksamhet som ingår i ett besök på en mottagning inom hälso- och sjukvården, när akut insjuknande under arbetsdagen, företagshälsovård som arbetsgivaren är skyldig att ordna på grundval av lagen om företagshälsovård, någon annan förpliktelse på grund av arbetet eller förordnande av arbetsgivaren är orsak till besöket,

6) vid motionsidrott på arbetstid, om motionsaktiviteten har godkänts av arbetsgivaren och syftet har varit att särskilda föreskrifter för arbetstagarens fysiska kondition ska iakttas,

7) under resan till och från bostaden eller den plats där arbetet utförs till och från en utbildning eller en verksamhet som avses i 1—6 punkten enligt vad som föreskrivs i 23 § 1 punkten, eller

8) när han eller hon på grund av sitt arbete är inkvarterad under förhållanden som utgör en exceptionell olycksfallsrisk, om olycksfallet har berott på en orsak som har samband med dessa förhållanden.

Som olycksfall i arbetet betraktas dock inte en patientskada enligt patientskadelagen (585/1986), om skadan har inträffat vid undersökning eller behandling enligt 1 mom. 5 punkten.

25 §

Olycksfall vid arbete i hemmet och på ett ställe som inte angetts

Det som föreskrivs i 22 och 23 § om ersättning för olycksfall på ett område som hör till den plats där arbetet utförs, på resa mellan bostaden och arbetsplatsen och under mat- och rekreationspauser tillämpas inte, när en arbetstagar utför sitt arbete i sin bostad eller arbetar någon annanstans än i lokaler som tillhandahålls av arbetsgivaren och arbetsgivaren inte har angett arbetsstället.

6 kap.

Bestämmelser om yrkessjukdomar

26 §

Yrkessjukdom

Med *yrkessjukdom* avses en sjukdom som sannolikt huvudsakligen orsakats av att en arbetstagare exponerats för en fysikalisk, kemisk eller biologisk **agens** i arbete som avses i 21 §, på ett område som hör till den plats där arbetet utförs och som avses i 22 § eller i utbildning som avses i 24 § 1 mom. 1 punkten. När det är fråga om en arbetstagare som avses i 25 § och som arbetar i sin bostad eller någon annanstans än i en arbetslokal som tillhandahålls av arbetsgivaren krävs det att exponeringen ska bero på arbetsuppgifterna.

För att en sjukdom ska diagnostiseras som yrkessjukdom krävs det en medicinsk undersökning, där det finns tillgång till tillräckligt mycket information om arbetstagarens arbetsförhållanden och exponeringen i arbetet.

27 §

Förteckning över yrkessjukdomar

Bestämmelser om en förteckning över yrkessjukdomar utfärdas genom förordning av statsrådet. Förteckningen ska omfatta de sjukdomar som avses i 26 § och som utifrån medicinsk forskning anses ha ett påvisat sannolikt orsakssamband med de fysikaliska, kemiska eller biologiska **agens** som specificeras i förordningen. I fråga om dessa sjukdomar betalas ersättning som för yrkessjukdomar, när det kan påvisas att en arbetstagare har exponerats för någon av **agensen** under de förhållanden som avses i 26 § och i en omfattning som innebär att **agenset** huvudsakligen har kunnat orsaka sjukdomen och sjukdomen uppenbart inte har någon annan orsak.

28 §

Tendinit i övre extremiteten och epikondylit i överarmen som ersätts som yrkessjukdom

Trots vad som föreskrivs i 26 § 1 mom. ersätts tendinit i fingrarna, handlederna och

underarmarna och epikondylit i överarmen som en yrkessjukdom som orsakats av en fysikalisk agens, om arbetstagaren innan symtomen uppträdde, i sitt arbete utförde för överarmen påfrestande ofta upprepade arbetsrörelser som är ensidiga eller ovana för arbetstagaren. Ersättning betalas dock inte om tendiniten eller epikondyliten beror på av arbetet oberoende faktorer.

29 §

Karpaltunnelsyndrom som ersätts som yrkessjukdom

Trots vad som föreskrivs i 26 § 1 mom. ersätts karpaltunnelsyndrom som en yrkessjukdom som orsakats av en fysikalisk agens, om arbetstagaren innan symtomen uppträdde, i sitt arbete under lång tid utförde upprepade arbetsrörelser som kräver betydande gripkraft och orsakar förträngning av karpaltunneln. Med arbetsrörelser som orsakar förträngning av karpaltunneln avses rörelser med böjda handleder i kombination med gripörelse. Ersättning betalas dock inte om karpaltunnelsyndromet beror på av arbetet oberoende faktorer.

30 §

Väsentligt förvärrande av annan arbetsrelaterad skada eller sjukdom

Också väsentligt förvärrande av någon annan skada eller sjukdom än en sådan som avses i denna lag ersätts som yrkessjukdom, om förvärrandet sannolikt huvudsakligen beror på att arbetstagaren har exponerats för en fysikalisk, kemisk eller biologisk agens enligt vad som föreskrivs i 26—29 §. En förutsättning är att agenset är detsamma som det som orsakat en sådan annan skada eller sjukdom som avses ovan. Ersättning betalas för den tid som skadan eller sjukdomen har förvärrats väsentligt.

31 §

Tidpunkt då en yrkessjukdom debuterar

Som tidpunkt då en yrkessjukdom debuterar betraktas den dag när den skadade första

gången uppsökte läkare för att undersökas för en sjukdom som senare diagnostiserades som yrkessjukdom, om inte något annat följer av särskilda skäl.

32 §

Bestämmande av ersättningskyldighet vid yrkessjukdom

Ersättningskyldigheten bestäms på grundval av det arbete där exponeringen huvudsakligen har skett, om den skadade, när yrkessjukdomen debuterar, inte längre har det arbete som kan ha orsakat yrkessjukdomen. Om den huvudsakliga exponeringen inte kan klarläggas, bestäms ersättningskyldigheten på grundval av det arbete där exponering senast kan ha orsakat en yrkessjukdom.

7 kap.

Ömhet orsakad av arbetsrörelse, misshandel samt annan avsiktlig gärning som någon annan utför samt psykisk chockreaktion

33 §

Ömhet orsakad av arbetsrörelse

Det som föreskrivs om olycksfall i arbetet ska också tillämpas på plötslig ömhet i muskler eller senor, som har uppkommit utan olycksfall när arbetstagaren utfört enskilda påfrestande arbetsrörelser i arbete enligt 21 § eller vid motionsidrott enligt 24 § 1 mom. 6 punkten (*ömhet orsakad av arbetsrörelse*). Ersättning betalas tills ömheten har försvunnit, dock i högst sex veckor räknat från tidpunkten när ömheten uppstod. Ersättning betalas inte om ömheten beror på en tidigare skada eller sjukdom eller på en vävnadsskada som kan uppstå enbart genom ett olycksfall.

34 §

Skada till följd av misshandel eller annan avsiktlig gärning som någon annan utför

En skada hos en arbetstagare till följd av misshandel eller en annan avsiktlig gärning som utförs av en annan person ersätts trots

det som föreskrivs i 21—25 § och i 3 mom., om orsaken till gärningen är en arbetsuppgift som sköts av den skadade.

En skada till följd av misshandel eller en annan avsiktlig gärning som utförs av en annan person ersätts inte med stöd av denna lag, om den huvudsakliga orsaken till gärningen är en omständighet som har samband med den skadades familjerelationer eller privatliv i övrigt.

En skada till följd av misshandel eller en annan avsiktlig gärning som utförs av en annan person ersätts inte med stöd av denna lag, om den skadade har drabbats i verksamhet som avses 23 § 2 punkten eller 24 § 1 mom. 2—8 punkten.

35 §

Psykisk chockreaktion till följd av olycksfall i arbetet

Den skadade får ersättning för psykisk chockreaktion till följd av ett olycksfall i arbetet under de förutsättningar som anges i denna paragraf. Som psykisk chockreaktion ersätts

1) akut stressreaktion som är en reaktion på en händelse som orsakar exceptionellt stor fysisk eller psykisk påfrestning och som är förknippad med allvarlig förlust eller risk för förlust av säkerhet eller fysisk integritet,

2) posttraumatiskt stressyndrom som är en reaktion på en påfrestande, exceptionellt hotfull eller katastrofal händelse som sannolikt skulle väcka kraftig ångest nästan hos vem som helst, och

3) personlighetsförändring till följd av katastrofupplevelse som är en långvarig eller bestående reaktion på en händelse som framkallar exceptionellt kraftig psykisk påfrestning.

För att ersättning ska betalas för posttraumatiskt stressyndrom och personlighetsförändring efter en katastrofal händelse krävs det att den skadade inom sex månader efter händelsen har diagnostiserats med symtom som passar in på posttraumatiskt stressyndrom.

För att ersättning ska betalas för psykisk chockreaktion krävs det också att den skadade har varit direkt delaktig i en händelse

som avses i 1 mom. och att händelsen har ett nära och sakligt samband med förhållanden enligt 21—25 §.

Vid en psykisk chockreaktion betalas dock inte någon ersättning, om arbetstagaren har drabbats i verksamhet som avses i 23 § 2 punkten eller 24 § 1 mom. 2—7 punkten och det inte är fråga om en avsiktlig skada som orsakats av någon annan enligt 34 § 1 mom. och som en arbetsuppgift som sköts av den skadade gett upphov till.

AVDELNING III

FÖRMÅNER

8 kap.

Ersättning för sjukvård

Allmänna bestämmelser

36 §

Ersättning för sjukvårdskostnader

Kostnader för **sjukvård som behövs** till följd av en skada ersätts enligt vad som föreskrivs nedan, när sjukvården ges som offentlig hälso- och sjukvård på grundval av folkhälso-lagen (66/1972), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) eller hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), som en tjänst enligt lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) eller som en tjänst av en självständig yrkesutövare som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994).

Bestämmelser om rätten att få sjukvård och skyldigheten att ordna sjukvård finns annanstans i lag.

37 §

Sjukvård som ska ersätts

I sjukvård som ska ersättas ingår

1) **prehospital akutsjukvård**, undersökning, diagnos och behandling av en skada eller en sjukdom, som en läkare eller en tandläkare utför eller ordinerar eller som någon annan legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller en person med rätt att ut-

föra en uppgift som hör till en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården utför på basis av sina befogenheter,

2) läkemedel och **förbrukningsartiklar**,

3) medicinsk rehabilitering som ges som sjukvård.

I medicinsk rehabilitering som ges som sjukvård ingår

1) rådgivning och handledning som hänför sig till rehabilitering,

2) bedömning av funktions- och arbetsförmågan och rehabiliteringsbehovet,

3) rehabiliteringsundersökning för att utreda patientens rehabiliteringsmöjligheter,

4) terapier som syftar till att förbättra och upprätthålla funktionsförmågan och andra behövliga rehabiliteringsfrämjande åtgärder,

5) hjälpmedel i medicinsk rehabilitering, inbegripet utprovning, ändring, användning på försök, undervisning och övervakning av hjälpmedel samt när det är motiverat transport, underhåll och reparation av hjälpmedel,

6) anpassningsträning,

7) rehabiliteringsperioder inom slutenvård eller öppen vård som består av åtgärder enligt 1—6 punkten.

Med hjälpmedel i medicinsk rehabilitering avses ett instrument, en apparat, en förbrukningsartikel, ett program eller någon annan liknande lösning av sedvanlig standard som stöder, upprätthåller eller förbättrar den skadades arbetsförmåga eller funktionsförmåga i dagliga aktiviteter eller förebygger att arbetsförmågan eller funktionsförmågan försämras. Kostnaderna för ett hjälpmedel av högre standard än sedvanlig standard kan dock ersättas, om hjälpmedlet möjliggör att arbetsförmågan återställs eller behovet av personlig assistans minskar väsentligt.

Närmare bestämmelser om vilka åtgärder, tjänster och hjälpmedel inom sjukvården som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

38 §

Undersökningskostnader som ersätts

Kostnader för behövliga läkarbesök för att utreda en skada och för undersökningar som läkaren utför och ordinerar ska ersättas även

om det inte är fråga om en skada som ska ersättas enligt denna lag. Dessutom ersätts behövliga kostnader för att inhämta de uppgifter om arbetsförhållandena som behövs för att utreda huruvida arbetstagarens sjukdom är arbetsrelaterad. Det som föreskrivs i 36 och 37 § ska tillämpas på läkarbesök och på undersökningar som läkaren utför och ordinerar.

Ersättning för sjukvård inom den offentliga hälso- och sjukvården

39 §

Ersättning till den skadade för sjukvårdskostnader

Den skadade får ersättning för den klientavgift för sjukvård inom den offentliga hälso- och sjukvården som har tagits ut med stöd av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), nedan *klientavgiftslagen*.

Om en servicesedel enligt lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) har beviljats för sjukvården, får den skadade en ersättning som motsvarar den självriskandel som avses i 3 § 4 punkten i den lagen.

40 §

Kommunens och samkommunens rätt till fullkostnadsavgift

Om den skadade har rätt att få ersättning för sjukvård, ska försäkringsanstalten betala en *fullkostnadsavgift* för sjukvårdskostnaderna till den kommun eller den samkommun som ordnat sjukvården. En förutsättning är att den verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården som har ordnat sjukvården har uppfyllt sin anmälningsplikt enligt 41 §.

Fullkostnadsavgift betalas inte för långvarig **sluten vård** som ges på grund av en skada. Med långvarig sluten vård avses vård eller omsorg som ges efter att det terapeutiska slutresultatet för en skada eller en sjukdom har uppnåtts, dock senast när bestående men kan diagnostiseras. Sluten vård kan inte

anses vara långvarig förrän vården har pågått utan avbrott i minst tre månader.

Fullkostnadsavgiften är lika stor som det belopp som den kommun eller den samkommun som ordnar vården är skyldig att med stöd av 58 § i hälso- och sjukvårdslagen betala i ersättning för vården av en patient som inte är invånare i den kommun som driver den vårdgivande verksamhetsenheten eller i en kommun som är huvudman för samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt, minskat med den klientavgift som kommunen eller samkommunen tar ut hos den skadade enligt klientavgiftslagen. Om den skadade har fått en servicesedel enligt 39 § 2 mom. för sjukvården, är fullkostnadsavgiften lika stor som värdet av servicesedeln.

41 §

Anmälningsplikt för en verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården

För att få en fullkostnadsavgift ska en verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information, till en försäkringsanstalt lämna ut de nödvändiga uppgifter om vårdbesöken som avses i 12 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) för att försäkringsanstalten ska kunna utreda ersättningsansvaret enligt denna lag och betala fullkostnadsavgiften. Uppgifterna ska lämnas ut utan dröjsmål efter det att den skadade har sökt vård för skadefallet. Samtidigt ska försäkringsanstalten underrättas om hos vilken arbetsgivare skadefallet uppges ha inträffat. Uppgifterna kan också ingå i en anmälan enligt 2 mom.

Om det när den skadade uppsöker vård eller vid ett senare vårdbesök fattas beslut om en åtgärd som det upprättas en plan för enligt 4 a § i lagen om patientens ställning och rättigheter eller som beslutas på något annat sätt, ska verksamhetsenheten inom hälso- och sjukvården sända planen eller beslutet till försäkringsanstalten inom fyra vardagar räknat från den dag då anteckningarna i journalhandlingarna ska göras enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen om patientens ställning och rättigheter. Om någon plan

inte har upprättats, ska ett läkarutlåtande eller en patientjournal som beskriver den avslutade vården eller behandlingen sändas till försäkringsanstalten. När kommunen eller samkommunen avser att ordna vården eller behandlingen i form av köpt service eller med hjälp av servicesedel, ska försäkringsanstalten samtidigt underrättas om detta. Om anmälan inte kan göras inom den tid som anges ovan på grund av en storolycka, sjukdomsepidemi eller något annat oöverstigligt hinder som kan likställas med dessa, ska anmälan göras omedelbart när hindret inte längre föreligger.

Anmälningsplikten enligt 2 mom. gäller inte

1) brådskande sjukvård, som innebär bedömning av omedelbart vårdbehov samt behandling, som inte kan skjutas upp utan att skadan eller sjukdomen förvärras väsentligt,

2) besök på en mottagning vid en verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården och en röntgenundersökning, en ultraljudsundersökning och andra mindre undersökningar och behandlingar som kan jämföras med dem och utförs i samband med besöket.

42 §

Försäkringsanstaltens rätt att hänvisa den skadade till en vårdenhet

Försäkringsanstalten har rätt att genom betalningsförbindelse hänvisa den skadade till en vårdenhet som anstalten väljer när det gäller behandling enligt 41 § 2 mom. Vårdenheten ska kunna ge den skadade den vård eller behandling som den ersättningsgilla skadan kräver.

Den skadade ska genast få ett beslut om betalningsförbindelsen och ett meddelande om betalningsförbindelsen ska lämnas till den verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården som har anmält vården eller behandlingen till försäkringsanstalten och till den verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården dit den skadade enligt anmälan har flyttats eller kommer att flyttas för behandling.

Trots 40 § är försäkringsanstalten skyldig att betala ersättning endast för klientavgiften enligt 39 § 1 mom., om vården eller behand-

lingen har getts av en verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården fastän försäkringsanstalten genom betalningsförbindelse har hänvisat den skadade till en verksamhetsenhet inom den privata hälso- och sjukvården.

Ersättning för sjukvård inom den privata hälso- och sjukvården

43 §

Ersättning för kostnader för sjukvård inom den privata hälso- och sjukvården

Den skadade får ersättning för kostnader för sjukvård som har getts med undvikande av onödiga kostnader som en tjänst enligt lagen om privat hälso- och sjukvård eller som en tjänst av en självständig yrkesutövare enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (*privat hälso- och sjukvård*) enligt vad föreskrivs i 44 och 45 §.

44 §

Ersättning för kostnader för sjukvård som ges utan betalningsförbindelse

Den skadade får ersättning för kostnader för sjukvård som getts inom den privata hälso- och sjukvården utan betalningsförbindelse vid

1) brådskande sjukvård, som innebär bedömning av omedelbart vårdbehov samt behandling som inte kan skjutas upp utan att skadan eller sjukdomen förvärras väsentligt,

2) besök på en mottagning **inom den privata hälso- och sjukvården** och en röntgenundersökning, en ultraljudsundersökning och andra mindre undersökningar och behandlingar som kan jämföras med dem och utförs i samband med besöket, när kostnaden är högst 300 euro.

Den som tillhandahåller service inom den privata hälso- och sjukvården ska trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information, till försäkringsanstalten lämna ut de uppgifter om ett vårdbesök enligt 1 mom. som avses i 12 § i lagen om patientens ställning och rättigheter.

45 §

Ersättning för kostnader för sjukvård som kräver betalningsförbindelse

De kostnader som den skadade orsakats för annan sjukvård som getts inom den privata hälso- och sjukvården än den som avses i 44 § ersätts förutsatt att försäkringsanstalten har gett den skadade en betalningsförbindelse för vården. Försäkringsanstalten har rätt att genom betalningsförbindelse hänvisa den skadade till en vårdenhet som anstalten väljer. Vårdenheten ska kunna ge den skadade den vård eller behandling som den ersättningsgilla skadan kräver.

Den skadade får ersättning högst för den klientavgift som han eller hon enligt klientavgiftslagen hade varit tvungen att betala själv för motsvarande vård inom den offentliga hälso- och sjukvården, om vård enligt 1 mom. ges någon annanstans än på den vårdenhet som betalningsförbindelsen anger eller om försäkringsanstalten inte har gett en betalningsförbindelse enligt 1 mom.

Innan vården inleds ska den som ger vården som privat hälso- och sjukvård upplysa den skadade som uppsöker vård att det behövs en betalningsförbindelse och tillsammans med begäran om betalningsförbindelse lämna in en plan enligt 4 a § i lagen om patientens ställning och rättigheter till försäkringsanstalten.

Ersättning för sjukvård i utlandet

46 §

Ersättning för kostnader för sjukvård inom Europeiska unionen

På ersättning för kostnader för sjukvård som getts i en annan stat inom Europeiska unionen tillämpas utöver 36 § bestämmelserna i EU:s förordningar om social trygghet.

47 §

Ersättning för kostnader för sjukvård i en tredjestat

Den skadade får ersättning för kostnader för sådan sjukvård i en tredjestat som har getts med undvikande av onödiga kostnader. Ersättning för kostnaderna förutsätter att för-

säkringsanstalten har gett den skadade en betalningsförbindelse för vården.

Den skadade får ersättning för kostnader för sjukvård som getts utan betalningsförbindelse vid

1) brådskande sjukvård, som innebär bedömning av omedelbart vårdbehov samt behandling som inte kan skjutas upp utan att skadan eller sjukdomen förvärras väsentligt,

2) besök på en mottagning och en röntgenundersökning, en ultraljudsundersökning och andra mindre undersökningar och behandlingar som kan jämföras med dem och utförs i samband med besöket.

Den skadade får ersättning högst för den klientavgift som han eller hon enligt klientavgiftslagen hade varit tvungen att betala för motsvarande sjukvård inom den offentliga hälso- och sjukvården i Finland, om försäkringsanstalten inte har gett en betalningsförbindelse och det inte är fråga om sjukvård enligt 2 mom.

Ersättning för lön under den tid undersökning och fysikalisk behandling pågår

48 §

Ersättning för lön under undersökningstid

Arbetstagaren betalas ersättning för inkomstbortfall för den tid som en undersökning enligt 38 § och arbetsoförmåga till följd av den pågår, dock för högst sju dagar. I ersättning betalas det belopp som arbetstagaren hade fått i lön under den tid som undersökningen och arbetsoförmågan till följd av den pågick. För denna tid får arbetsgivaren i ersättning det belopp som han har betalat ut i lön till arbetstagaren för samma tid.

Ersättningen enligt 1 mom. ska dras av från ersättningen för inkomstbortfall, om skadan senare visar sig vara ersättningsgill och den skadade får ersättning för inkomstbortfall enligt 10 kap. för den tid som avses i 1 mom.

49 §

Ersättning för lön under den tid fysikalisk behandling pågår

Den skadade betalas ersättning för inkomstbortfall under den tid som fysikalisk

behandling som ersätts på grundval av 37 § pågår, dock för högst 30 dagar under ett kalenderår. Ersättning betalas inte för de dagar för vilka den skadade får ersättning för inkomstbortfall enligt 10 kap. I ersättning betalas det belopp som den skadade hade fått i lön under den tid som den fysikaliska behandlingen pågick. För denna tid får arbetsgivaren i ersättning det belopp som han har betalat ut i lön till den skadade för samma tid.

9 kap.

Övriga kostnadsersättningar

50 §

Ersättning för rese- och inkvarteringskostnader

Den skadade får ersättning för nödvändiga resekostnader som beror på sjukvård enligt 37 §. Med nödvändiga kostnader avses kostnader som orsakas av en resa tur och retur med kollektiva trafikmedel till den närmaste vårdenheten eller den vårdenhet som anges i betalningsförbindelsen. Vid resa med privatbil får den skadade i ersättning för resekostnader hälften av den skattefria kilometerersättning som Skatteförvaltningen årligen fastställer.

Den skadade får ersättning för sina kostnader för användning av något annat fordon än det som avses i 1 mom., om skadan, sjukdomen eller trafikförhållandena kräver att han eller hon använder det fordonet.

Den skadade får ersättning för nödvändiga inkvarteringskostnader, om han eller hon på grund av undersökning, vård eller behandling eller till följd av trafikförhållandena är tvungen att övernatta på en resa som ersätts i enlighet med denna lag.

Rese- och inkvarteringskostnaderna för en följeslagare ersätts i enlighet med 1—3 mom. som resekostnader för den skadade, om en följeslagare har varit nödvändig under resan.

51 §

Vårdbidrag

Den skadade betalas vårdbidrag om han eller hon på grund av en skada eller en sjuk-

dom behöver vård, hjälp, tillsyn eller handledning. Om behovet är regelbundet eller nästan regelbundet i någon daglig aktivitet betalas vårdbidrag med grundbelopp till 8,70 euro per dag. Om behovet är regelbundet och förekommer varje dag betalas vårdbidraget med förhöjt belopp till 19,55 euro per dag. Om behovet är fortlöpande, tidskrävande och förekommer varje dag betalas vårdbidrag med högsta belopp till 23,41 euro per dag.

De två första åren efter det att en person har blivit blind betalas till honom eller henne vårdbidrag med högsta belopp och därefter hälften av detta belopp.

Vårdbidrag betalas dock inte för den tid som den skadade får vård på sjukhus eller vid någon annan inrättning.

52 §

Klädtillägg

Klädtillägg betalas, om den skadade i minst tre månader utan avbrott till följd av skadan använder ett hjälpmedel tillverkat av mjuka material, stöd eller bandage på ett litet område av kroppen eller något annat sådant hjälpmedel eller instrument som är ägnat att orsaka klädslitage. Klädtillägget är 0,58 euro per dag.

Klädtillägg med förhöjt belopp betalas, om den skadade till följd av skadan är dubbelamputerad eller använder lårbens- eller underbensprotes, långt stödförband för nedre extremitet, ryggortos tillverkad av hårt material eller korsett för bålen eller något annat sådant hjälpmedel eller instrument som på grund av sin konstruktion eller sitt användningsändamål eller på grund av att det måste användas ofta är ägnat att orsaka onormalt klädslitage som är jämförbart med de förstnämnda fallen. Klädtillägget med förhöjt belopp är 2,31 euro per dag.

53 §

Ersättning för extra kostnader för hemvård

Om den skadade på grund av skadan inte kan sköta sitt hem, betalas en skälig ersättning för nödvändiga extra kostnader för detta, dock inte för en längre tid än ett år från

och med skadefallet. Vad som är en skälig ersättning ska bedömas med utgångspunkt i den avgift som tas ut för motsvarande tjänst enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av klientavgiftslagen.

Med hemvård avses städning, klädtvätt, butiksbesök, barnpassning och andra därmed jämfällbara sedvanliga aktiviteter för att sköta hemmet.

54 §

Ersättning för vissa föremål som varit i personligt bruk

Ersättning betalas för glasögon, hörapparater, tandproteser, stödförband, stödkorsetter, benproteser, ledproteser och konstgjorda organ, som använts av den skadade och som gått sönder i samband med skadefallet. Dessutom får den skadade ersättning för kläder och för reparation av ringar som söndrats i samband med sjukvård.

10 kap.

Ersättning för inkomstbortfall

Allmänna bestämmelser

55 §

Ersättning för inkomstbortfall

Som ersättning för inkomstbortfall enligt denna lag betalas dagpenning, olycksfalls-pension och rehabiliteringspenning.

Dagpenning

56 §

Rätt att få dagpenning

Den skadade har rätt att få dagpenning under ett år från och med skadedagen, om han eller hon på grund av skadan är helt eller delvis oförmögen att arbeta.

Den skadade har dock inte rätt att få dagpenning, om hans eller hennes förmåga att arbeta är nedsatt med mindre än 10 procent.

En förutsättning för att dagpenning ska beviljas är dessutom att arbetsinkomsterna har sjunkit med minst en tjugondel av minimibeloppet för årsarbetsinkomst enligt 79 §.

Dagpenning betalas för varje kalenderdag med undantag för den dag då skadan uppkom. Dagpenning betalas dock inte, om den skadade inte har varit helt eller delvis oförmögen att arbeta minst tre dagar i följd med undantag för den dag då skadan inträffade.

Om en yrkessjukdom debuterar under den tid som den skadade får ålders- eller sjukpension och exponeringen skedde före pensioneringen, bedöms rätten att få dagpenning på grundval av hans eller hennes sista arbete före pensioneringen. I sådana fall grundar sig beloppet av dagpenningen med avvikelse från 58 § på den årsarbetsinkomst som bestäms på basis av 74 §.

57 §

Dagpenning på grundval av partiell arbetsförmåga

Om den skadade är partiellt oförmögen att arbeta, är dagpenningen den proportionella andel av dagpenningen till fullt belopp enligt 58—60 § som motsvarar nedsättningen i arbetsförmågan, om ingenting annat följer av 58 §. Den proportionella andelen av nedsättningen i arbetsförmågan avrundas till närmaste fem procent.

Nedsättningen i arbetsförmågan ska bestämmas utifrån en utredning av orsakssambandet mellan de minskade förvärvsinkomsterna och skadefallet.

58 §

Dagpenning på grundval av lön för sjukdomstid

Dagpenningen är under högst 28 dagar från och med skadedagen, med undantag för den dagen, lika stor som lönen för sjukdomstiden.

Dagpenningen bestäms enligt de arbetsinkomster som den skadade hade under 28 dagar före skadedagen eller, om anställnings-

förhållandet har pågått kortare tid, under anställningsförhållandet, om

1) den skadade inte har fått lön för sjukdomstiden,

2) bara en del av lönen har betalats som lön för sjukdomstiden, eller

3) lönen för sjukdomstiden har betalats för förkortad arbetstid på grund av permittering eller av någon annan motsvarande orsak.

Dagpenningen ska bestämmas särskilt för varje anställningsförhållande, om den skadade har två eller flera anställningsförhållanden på skadedagen. Om den skadade utför också sådant arbete som är försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller annat arbete som företagare som är försäkrat enligt denna lag, utgör dagpenningen 1/360 av årsarbetsinkomsten på skadedagen enligt en försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller enligt en frivillig försäkring för arbetstiden enligt denna lag. Dagpenningens belopp är det sammanlagda beloppet av de ovannämnda dagpenningarna.

59 §

Dagpenning på grundval av årsarbetsinkomst

Dagpenningen grundar sig på årsarbetsinkomsten när det har gått 28 dagar sedan skadedagen, med undantag för den dagen. Dagpenningen på grundval av årsarbetsinkomsten är 1/360 av den skadades årsarbetsinkomst enligt 71—78 §.

60 §

Minimibelopp för dagpenningen

Dagpenningen ska betalas beräknad enligt minimibeloppet av årsarbetsinkomsten, om beloppet av full dagpenning enligt 58 eller 59 § är mindre än det vore beräknat på grundval av minimibeloppet av årsarbetsinkomsten enligt 79 §. Dagpenningen höjs dock inte om den skadade fick ålders- eller sjukpension när skadefallet inträffade, utom i de fall som avses i 56 § 4 mom.

61 §

Minskad dagpenning på grundval av den skadades medverkan

Dagpenningen kan minskas, om den huvudsakliga orsaken till ett skadefall har varit att den skadade

1) var påverkad av alkohol eller narkotika eller missbrukade läkemedel,

2) uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i arbetet handlade i strid med arbetarskyddsbestämmelserna, eller

3) i övrigt handlat så att det har varit fråga om grov oaktsamhet eller brottslig verksamhet.

Vid bedömningen av förutsättningarna för att minska dagpenningen och av hur stor minskningen ska vara, ska det beaktas huruvida minskningen kan anses vara skälig med hänsyn till skadans eller sjukdomens art eller av något annat särskilt vägande skäl. Minskningen får vara högst hälften av beloppet av dagpenningen.

62 §

Avdrag för löntagarpremier som görs på dagpenningen

Från dagpenningen dras det av 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningenspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004), arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift för personer under 53 år enligt 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998).

Avdrag ska inte göras från dagpenning som

1) betalas till arbetsgivaren,

2) baserar sig på företagarens årsarbetsinkomst eller på arbete som försäkrats enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare,

3) baserar sig på minimibeloppet av årsarbetsinkomsten enligt 79 §.

Det som i 1 och 2 mom. föreskrivs om dagpenning gäller också rehabiliteringspenning som betalas ut till ett lika stort belopp som dagpenning.

Olycksfallspension

63 §

Rätt att få olycksfallspension

Den skadade har rätt att få olycksfallspension från och med årsdagen för skadedagen, om arbetsförmågan kan bedömas vara nedsatt med minst 10 procent på grund av skadan. En ytterligare förutsättning är att arbetsinkomsterna har minskat med minst en tjugondel av minimibeloppet av årsarbetsinkomsten enligt 79 §.

Vid bedömningen av nedsättningen i arbetsförmågan beaktas den skadades återstående förmåga att skaffa förvärvsinkomster genom ett sådant tillgängligt arbete som den skadade skäligen kan förutsättas utföra. Då beaktas den skadades utbildning, tidigare verksamhet, ålder och bostadsort och andra därmed jämförbara omständigheter.

Nedsättningen i arbetsförmågan bestäms utifrån en utredning av orsakssambandet mellan de minskade förvärvsinkomsterna och skadefallet. När arbetsinkomsterna efter skadefallet jämförs med den skadades årsarbetsinkomst, ska årsarbetsinkomsten justeras till nivån för jämförelsetidpunkten med den lönekoeficient som anges i 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

64 §

Olycksfallspension på grundval av partiell arbetsförmåga

Om den skadades arbetsförmåga är delvis nedsatt, är olycksfallspensionen en så stor proportionell andel av pensionsbeloppet enligt 66 § som motsvarar den nedsatta arbetsförmågan. Den proportionella andelen av den nedsatta arbetsförmågan avrundas till närmaste fem procent.

65 §

Olycksfallspension för viss tid eller tills vidare

Olycksfallspension beviljas antingen för viss tid enligt vad som föreskrivs i 136 § eller

tills vidare. Olycksfallspension kan inte beviljas tills vidare förrän behovet av och möjligheterna till rehabilitering har utretts.

66 §

Olycksfallspensionens belopp

Olycksfallspensionens årliga maximibelopp är 85 procent av årsarbetsinkomsten enligt 71—79 § till dess att den skadade har fyllt 65 år. Därefter är den 70 procent av årsarbetsinkomsten, dock så att en engångsförhöjning av pensionen görs på det sätt som föreskrivs i 67 §.

Olycksfallspensionen justeras varje kalenderår enligt det arbetspensionsindex som avses i 98 § i lagen om pension för arbetstagare.

67 §

Engångsförhöjning av olycksfallspension

Grundbeloppet av en löpande olycksfallspension höjs från ingången av det kalenderår då det har förflutit fem kalenderår från ingången av det kalenderår som följer på det år då olycksfallet inträffade (*förhöjningsår*).

Procentsatsen för förhöjningen bestäms enligt den skadades ålder vid ingången av förhöjningsåret. Procentsatsen är 16 om den skadade är yngre än 31 år vid ingången av förhöjningsåret. Procentsatsen minskar med 0,457 procentenheter för varje år som åldern överstiger 30 år så att procentsatsen är 0,462 om den skadade är 64 år vid ingången av förhöjningsåret.

Ingen höjning görs om den skadade är äldre än 64 år vid ingången av förhöjningsåret.

68 §

Rätt till olycksfallspension på grundval av ett skadefall som inträffat under tid med ålderspension

Har en ålderspension börjat efter det att den skadade har fyllt 63 år och har skadefallet inträffat i arbete som den skadade utförde under pensioneringen, upphör rätten att få

olycksfallspension när det har gått tre år efter skadedagen eller när den skadade före det har fyllt 68 år.

Rehabiliteringspenning

69 §

Rehabiliteringspenning

Den skadade har rätt att få rehabiliteringspenning för den tid som en yrkesinriktad rehabilitering enligt 89 och 90 § pågår. Den skadade har inte rätt att få dagpenning eller olycksfallspension under samma tid.

Rehabiliteringspenningen är under ett år räknat från och med skadedagen lika stor som dagpenningen till fullt belopp oberoende av om arbetsförmågan är nedsatt eller inte. Därefter är den lika stor som olycksfallspension till fullt belopp oberoende av om arbetsförmågan är nedsatt eller inte. Om rehabiliteringen dock inte hindrar att den skadade utför lämpligt förvärvsarbete, bestäms rehabiliteringspenningen enligt 56 och 57 eller 63 och 64 §.

Rehabiliteringspenningen betalas till det belopp som anges i 2 mom. också under ledigheter som ingår i undervisningsprogrammet för utbildning enligt 89 § 3 mom. 4 punkten.

Ersättning till studerande för inkomstbortfall vid hinder i studierna

70 §

Hinder för en studerande att studera på heltid

När en person som studerar på heltid råkar ut för ett skadefall ska dagpenning enligt 59 § eller olycksfallspension betalas enligt full arbetsförmåga, om skadan är ett huvudsakligt hinder för att studera. Som dagpenning eller olycksfallspension betalas hälften av ersättningen för inkomstbortfall vid full arbetsförmåga, om skadan begränsar studierna avsevärt.

Bortfall av arbetsinkomst under studietiden ersätts inte särskilt, om dagpenning eller olycksfallspension betalas med stöd av 1 mom.

Hur årsarbetsinkomst bestäms

71 §

Årsarbetsinkomst

Som årsarbetsinkomst betraktas den skadades arbetsinkomster på årsbasis vid tidpunkten för skadefallet. Arbetsinkomsterna beräknas på grundval av de arbetsinkomster den skadade hade under det år som föregick skadefallet i de anställningsförhållanden som han eller hon hade vid tidpunkten för skadefallet.

Om arbetsinkomsterna beräknade enligt 1 mom. avviker med minst 20 procent från medeltalet av arbetsinkomsterna under de tre kalenderår som föregick skadefallet (*jämförelsetid*), betraktas som årsarbetsinkomst medeltalet av arbetsinkomsterna under jämförelsetiden och arbetsinkomsterna beräknade enligt 1 mom.

Arbetsinkomsterna för jämförelsetiden ska beaktas till det belopp som de skulle ha haft utan de exceptionella skäl som påverkar beloppet av dem och årsarbetsinkomsten ska höjas till nivån för det år då skadefallet inträffade med hjälp av lönekoeficienten enligt 96 § i lagen om pension för arbetstagare. Med exceptionella skäl avses familjeledighet, alterneringsledighet, beväringstjänst, civiltjänst, deltidspensionering, sjukfrånvaro, tillfällig arbetslöshet och andra därmed jämsällbara skäl som kortvarigt påverkar arbetsinkomsterna. Arbetslöshet betraktas inte som tillfällig vad gäller den kortaste tid som den skadade varit arbetslös under vart och ett av de tre kalenderår som föregått skadefallet.

72 §

Årsarbetsinkomst som bestäms på grundval av bestående förändring

Årsarbetsinkomsten bestäms enligt 2 mom. i denna paragraf, om avvikelsen i arbetsinkomsterna enligt 71 § 2 mom. beror på en förändring som bedöms vara bestående. När den bestående förändringen bedöms ska det beaktas hur länge den skadade hade arbetat vid tidpunkten för skadefallet och huruvida det är sannolikt att arbetet fortsätter samt

hänsyn tas till andra omständigheter som påverkar den skadades möjligheter att få arbetsinkomster i fortsättningen.

Årsarbetsinkomsten på grundval av bestående förändring beräknas enligt 71 § 1 mom. utifrån de arbetsinkomster som den skadade hade det år som föregick skadefallet. Om arbetsinkomsterna till betydande del grundar sig på arvoden, ska årsarbetsinkomsten emellertid bedömas på grundval den genomsnittliga arbetsinkomsten för en person med motsvarande arbete.

73 §

Årsarbetsinkomst på basis av ett skadefall som inträffat under tid med ålderspension

Om ålderspension har börjat löpa efter det att den skadade har fyllt 63 år och skadefallet har inträffat i arbete som den skadade utförde under pensioneringen, ska årsarbetsinkomsten på årsbasis bestämmas till den arbetsinkomst vid tidpunkten för skadefallet som den skadade enligt en bedömning sannolikt kommer att ha fortlöpande.

Årsarbetsinkomsten bestäms med beaktande av arten, varaktigheten, inkomsterna och möjligheterna att fortsätta arbeta vad gäller arbetet under tiden med ålderspension och det arbete som den skadade har på skadedagen samt andra omständigheter som påverkar möjligheterna att fortsätta arbeta under tiden med ålderspension.

74 §

Årsarbetsinkomst när en yrkessjukdom debuterar under pensionering

Om den som får ålderspension eller sjukpension drabbas av en yrkessjukdom där exponeringen har skett innan pensionen började löpa, ska tidpunkten för pensioneringen betraktas som tidpunkt för skadefallet när årsarbetsinkomsten bestäms. Arbetsinkomsten ska med hjälp av den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare justeras till indexnivån för det år när yrkessjukdomen debuterade.

75 §

Hur inkomster från arbete som företagare räknas in i årsarbetsinkomsten

Om den skadade vid tidpunkten för skadefallet också utförde arbete som företagare med frivillig försäkring enligt 188—190 §, ska också årsarbetsinkomsten enligt den frivilliga försäkringen räknas in i årsarbetsinkomsten.

Om den skadade vid tidpunkten för skadefallet utförde också arbete som var försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, ska också årsarbetsinkomsten enligt den lagen räknas in i årsarbetsinkomsten.

76 §

Årsarbetsinkomst vid yrkesinriktade studier på heltid

Som årsarbetsinkomst för en skadad som vid tidpunkten för skadefallet studerade på heltid för ett yrke, betraktas de arbetsinkomster som han eller hon efter avslutade studier sannolikt hade fått vid tidpunkten för skadefallet i ett arbete som motsvarar utbildningen och med tre års arbetserfarenhet.

Årsarbetsinkomsten enligt 1 mom. tillämpas som årsarbetsinkomst också när skadefallet inträffar inom ett år efter att den skadade avslutade sina studier enligt det momentet och den skadades arbetsinkomster vid tidpunkten för skadefallet är lägre än årsarbetsinkomsten enligt 1 mom.

77 §

Skolelevers årsarbetsinkomst

Som årsarbetsinkomst för en skadad som får undervisning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller gymnasielagen (629/1998) betraktas minst det dubbla beloppet av minimibeloppet av årsarbetsinkomst enligt 79 § vid den tidpunkt då skadan inträffade.

78 §

Unga personers årsarbetsinkomst

Som den skadades årsarbetsinkomst tillämpas den arbetsinkomst som den skadade sannolikt hade haft i ett arbete på skadedagen med tre års arbetserfarenhet, om

1) 76 § inte kan tillämpas på den skadade,
2) den skadade har avslutat utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning högst fem år före skadedagen, och

3) den skadade på grund av arbetslöshet, tillfälligt arbete eller av någon annan därmed jämförbar orsak inte har fasta arbetsinkomster.

79 §

Minimibelopp av årsarbetsinkomst

Om den årsarbetsinkomst som bestäms enligt detta kapitel är lägre än 13 680 euro höjs den till 13 680 euro. Årsarbetsinkomsten höjs dock inte, om den skadade vid tidpunkten för skadefallet fick ålderspension eller sjukpension med undantag för sådana personer med ålders- eller sjukpension som 74 § tillämpas på.

80 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om hur årsarbetsinkomsten ska bestämmas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Arbetsinkomster som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall

81 §

Arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall

Vid bestämmande av den arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall ska lön, resultatpremie eller något annat vederlag som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete beaktas. Ett sådant vederlag betraktas som arbetsinkomst också när det betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, av en myndighet som enligt lönegarantilagen (866/1998)

svarar för lönegarantin eller av någon annan betalare i stället för av arbetsgivaren. Till arbetsinkomsten räknas också det vederlag för arbete som enligt avtal helt eller delvis ska gottgöras i form av

1) betjäningssavgifter eller gåvor från allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senast verkställda beskattningen, om inte annan tillförlitlig utredning om beloppet läggs fram,

2) dagpenning som betalas av en sjuk-kassa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal, eller

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) eller något annat motsvarande stöd från staten eller kommunen.

Naturaförmåner beaktas inte när dagpenning enligt 58 § 2 mom. bestäms.

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. betraktas bland annat inte

1) en personalförmån som tillhandahållits av arbetsgivaren,

2) en ränteförmån för ett lån som erhållits på grundval av ett anställningsförhållande,

3) en förmån som innefattar rätten att på grundval av ett anställningsförhållande teckna aktier eller andelar i en sammanslutning till ett lägre pris än det verkliga priset, om förmånen kan utnyttjas av en majoritet av de anställda,

4) en förmån som avses i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) och uppkommer genom att en anställningsoption utnyttjas eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och bestäms enligt förändringen i värdet på bolagets aktie,

5) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag som hör till samma koncern eller till en annan liknande ekonomisk sammanslutning som arbetsgivarbolaget och som noteras på en fondbörs som övervakas av myndigheterna eller i form av en placeringsinsättning eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet på en sådan förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet på aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,

6) dagpenning eller någon annan ersättning för kostnader för arbetsresor,

7) lön för väntetid enligt 2 kap. 14 § 1 mom. i arbetsavtalslagen,

8) ersättning eller något annat skadestånd som betalas med anledning av att ett arbetsavtal upphävts,

9) personalfondsavsättningar som avses i personalfondslagen (934/2010) till en personalfond och tilläggsdelar till dem, eller en fondandel som har tagits ut ur personalfonden,

10) personalfondsavsättningar som avses i personalfondslagen och tilläggsdelar till dem som med stöd av 37 § i personalfondslagen har tagits ut kontant i form av en premie som bestäms enligt fondens stadgar, förutsatt att det avsatta beloppet har bestämts på grundval av faktorer som mäter företagets lönsamhet och verksamhetens effektivitet i övrigt eller i enlighet med det resultatpremiesystem som ämbetsverket eller kommunen tillämpar,

11) poster som med stöd av ett beslut av bolagsstämman betalas till en arbetstagare i form av vinstutdelning eller som kontant vinstpremie, förutsatt att den kontanta vinstpremien betalas till hela personalen och att syftet inte är att med hjälp av den ersätta det lönesystem som förutsätts i ett kollektivavtal eller arbetsavtal, och att grunderna för bestämmande av den kontanta premien överensstämmer med 10 punkten och med 2 § 2 och 3 punkten i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den kontanta vinstpremie och den utdelning som ska betalas till aktieägarna och vilka bestäms vid bolagsstämman,

12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft.

I de situationer som avses i 3 mom. 11 punkten krävs det dessutom att ett avtal som är bindande för arbetsgivaren inte har ingåtts om betalning av kontant vinstpremie och att ägarna vid bolagsstämman efter räkenskapsperiodens utgång fattar ett bindande beslut om utbetalning av kontant vinstpremie och att vinstpremierna betalas efter detta. Dessutom krävs det att ärendet behandlas i enlighet med lagen om samarbete inom företaget (334/2007) eller på något annat motsvarande sätt.

82 §

Arbetsinkomster från arbete som inte omfattas av lagens tillämpningsområde

Också arbetsinkomster enligt 81 § från annat arbete än arbete som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag beaktas när årsarbetsinkomsten och minskningen i arbetsinkomsterna bestäms, dock inte arbetsinkomster från arbete som utförs av idrottsutövare enligt 12 §.

11 kap.

Ersättning för bestående men

83 §

Menersättning

Menersättning betalas till en skadad som har fått bestående allmänt men av en skada eller en sjukdom som beror på ett skadefall. Med menersättning ersätts inte nedsatt arbetsförmåga till följd av ett skadefall, kostnader på grund av behov av vård eller hjälp eller andra skador som det särskilt föreskrivs om ersättning för i denna lag.

Med allmänt men avses nedsatt funktionsförmåga till följd av ett skadefall (*funktionsnedsättning*). Funktionsförmågan jämförs med funktionsförmågan hos en frisk person i samma ålder. De begränsningar som skadan eller sjukdomen, med hänsyn till dess art och svårighetsgrad, i regel medför i det dagliga livet ska då beaktas. När funktionsförmågan bedöms, beaktas inte yrke, levnads- och bostadsförhållanden eller andra individuella omständigheter hos den skadade. När funktionsförmågan bedöms, beaktas den förbättring av funktionsförmågan som uppnåtts med hjälp av en ledprotes, någon annan protes eller något annat hjälpmedel. Ett men betraktas som bestående, när skadan eller sjukdomen bedömd enligt medicinsk sannolikhet inte längre kan botas, dock tidigast ett år efter skadedagen.

För att bedöma omfattningen av ett allmänt men ska men orsakade av olika skador och sjukdomar ställas i proportion till varandra genom att skadorna och sjukdomarna delas in i 20 invaliditetsklasser utifrån sin medicinska

art och svårighetsgrad. Invaliditetsklasserna anges med beteckningar som så nära som möjligt beskriver en eller flera skador eller sjukdomar, med de vanligaste beteckningarna som beskriver en funktionsnedsättning hos en extremitet, ett sinne eller en annan funktionell enhet eller genom en beskrivning av den allmänna funktionsnedsättning som orsakas av skadan eller sjukdomen. Om inte något annat föreskrivs särskilt i grunderna för en invaliditetsklass, ingår i invaliditetsklassen den smärta som vanligen är förknippad med skadan och sjukdomen enligt allmän medicinsk erfarenhet.

84 §

Hur invaliditetsklassen bestäms

Invaliditetsklassen bestäms genom att man i invaliditetsklassificeringen söker fram den beteckning och motsvarande invaliditetsklass som så exakt som möjligt beskriver en eller flera skador eller sjukdomar. Om en lämplig beteckning inte finns eller om den invaliditetsklass som gäller beteckningen, till följd av skadans eller sjukdomens särskilda art, omfattning eller svårighetsgrad inte motsvarar det men som uppstår, bestäms invaliditetsklassen på grundval av en mer allmän beteckning som beskriver funktionsnedsättningen hos en hel extremitet, ett sinne eller någon annan funktionell enhet. Invaliditetsklassen kan bestämmas på detta sätt också när flera skador eller sjukdomar hänför sig till samma extremitet, sinne eller funktionella enhet av något annat slag.

Invaliditetsklassen höjs, om skadan eller sjukdomen på grund av ett särskilt smärttillstånd medför en större funktionsnedsättning än vad den med hänsyn till sin art normalt skulle medföra. Utifrån ett medelsvårt smärttillstånd höjs invaliditetsklassen med minst en och högst två invaliditetsklasser. Utifrån ett svårt smärttillstånd kan invaliditetsklassen höjas ännu mer. Invaliditetsklassen höjs inte om smärttillståndet, enligt den beteckning som tillämpas, i övrigt beaktas som en särskild faktor som inverkar på invaliditetsklassen.

Invaliditetsklassen höjs med beaktande av skadornas och sjukdomarnas art och svårig-

hetsgrad, om den skada eller sjukdom som ska ersättas enligt denna lag hänför sig till ett organ eller en funktion som redan före skadefallet var av exceptionell betydelse för den skadade på grund av hans eller hennes tidigare skada eller sjukdom.

För att bestämma det totala menet ska invaliditetsklasserna för två eller flera skador eller sjukdomar förenas med hjälp av följande formel:

$$K = A + B - \frac{A \times B}{20}$$

I formeln står K för invaliditetsklassen för det totala menet samt A för en större och B för en lägre eller en annan lika stor invaliditetsklass. Den gemensamma invaliditetsklassen för tre skador och sjukdomar fås genom att invaliditetsklassen för det totala menet för två skador eller sjukdomar antecknas som A och genom att den minsta eller en lika stor tredje invaliditetsklass antecknas som B. Om skadorna eller sjukdomarna är fler än tre, upprepas räkneoperationen på motsvarande sätt genom att den minsta invaliditetsklass som är följande i ordningen alltid antecknas som B. När formeln används avrundas den siffra som anger invaliditetsklassen till närmaste hela tal.

Formeln i 4 mom. används inte när invaliditetsklasser räknas ihop i fråga om skador eller sjukdomar på parvis förekommande organ som ersätter varandra eller på såväl syn- som hörselsinnet.

Om ett men inte kan bestämmas på det sätt som föreskrivs i denna paragraf eller om en invaliditetsklass som bestämts på det sättet avviker väsentligt från det men som skadefallet, bedömt på grundval av den allmänna funktionsnedsättningen har orsakat, bedöms invaliditetsklassen utifrån den allmänna funktionsnedsättningen. Den invaliditetsklass för det totala menet som skadefallet orsakat kan inte vara högre än 20.

85 §

Invaliditetsklassificering

Närmare bestämmelser om bedömningen av men till följd av skador och sjukdomar

och om invaliditetsklasserna finns i den invaliditetsklassificering som ingår i en förordning som utfärdas av statsrådet.

86 §

Menersättningens belopp

Menersättningens storlek per år bestäms enligt tabellen nedan på grundval av invaliditetsklassen för skadan och sjukdomen och utifrån grundbeloppet 12 440 euro.

Invaliditetsklass	Belopp i procent av grundbeloppet
1	1,15
2	2,27
3	3,36
4	4,42
5	5,45
6	6,45
7	7,42
8	8,36
9	9,27
10	10,15
11	13
12	16
13	19
14	22
15	25
16	32
17	39
18	46
19	53
20	60

87 §

Betalning av menersättning

För skador och sjukdomar som hör till invaliditetsklasserna 1—5 betalas menersättning som ett engångsbelopp. För skador och sjukdomar som hör till invaliditetsklasserna 6—20 betalas menersättning som fortlöpande ersättning.

För sjukdomar för vilka det enligt medicinsk erfarenhet är kännetecknande att de förvärras och snabbt leder till döden, betalas en engångsersättning som motsvarar invaliditetsklass 10. När invaliditetsklassen överstiger 10, betalas menersättningen som fortlöpande ersättning utifrån den invaliditetsklass som enligt medicinsk erfarenhet är förutsebar med beaktande av att sjukdomen förvärras. På fortlöpande menersättning görs inget avdrag för kapitalvärdet av menersättning som betalas som engångsbelopp.

Engångsersättningen räknas ut som ett kapital som motsvarar kapitalvärdet av menersättningen, med beaktande av den skadades statistiskt uppskattade återstående medellivslängd vid tidpunkten för skadefallet. Beräkningen av kapitalvärdet grundar sig på en på offentlig statistik baserad uppskattning av den förväntade återstående medellivslängden för män respektive kvinnor i varje ålders- och födelseårsklass. Räntesatsen vid beräkningen av kapitalvärdet är den uppskattade framtida riskfria räntan på lång sikt. Närmare bestämmelser om hur kapitalvärdet av engångsersättningen bestäms utfärdas för högst tre kalenderår i sänder genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Om invaliditetsklassen senare stiger med minst en klass på grund av att en skada eller sjukdom förvärras, ska menersättningen betalas enligt de förändrade förhållandena. Från den menersättning som betalas ska då avdras ett sådant belopp av menersättningen som motsvarar det betalda kapitalvärdet, bortsett från det undantag som anges i 2 mom. Om invaliditetsklassen för fortlöpande menersättning senare sjunker med minst en invaliditetsklass, ska menersättningen betalas enligt de förändrade förhållandena från och med den tidpunkt då det på ett tillförlitligt sätt kan visas att förhållandena har förändrats.

12 kap.

Ersättning för rehabilitering

88 §

Allmänna villkor för rehabilitering

Den skadade får ersättning för kostnader för rehabilitering, när arbets- eller funktions-

förmågan är nedsatt eller inkomstmöjligheterna har försämrats på grund av skadan. Kostnader för rehabilitering ersätts också, om det är sannolikt att den skadades arbets- eller funktionsförmåga eller inkomstmöjligheter senare kan försämrats väsentligt på grund av skadan.

89 §

Yrkesinriktad rehabilitering

Den skadade får som yrkesinriktad rehabilitering ersättning för skäliga kostnader för åtgärder som behövs på grund av ett skadefall och som hjälper den skadade att trots de begränsningar som skadan eller sjukdomen medför fortsätta i sitt tidigare arbete eller yrke eller att övergå till ett nytt arbete eller yrke som kan ge den skadade en huvudsaklig försörjning.

När rehabiliteringsbehovet bedöms ska hänsyn tas till den skadades ålder, yrke, tidigare verksamhet, utbildning, boendeförhållanden, begränsningar på grund av skadan eller sjukdomen och möjligheter att efter rehabiliteringen få ett arbete eller yrke på de villkor som allmänt iakttas på arbetsmarknaden.

Åtgärder som avses i 1 mom. är

- 1) undersökningar för att utreda rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna,
- 2) arbets- och utbildningsprövning,
- 3) arbetsträning i det tidigare eller det nya arbetet,
- 4) utbildning för ett arbete eller ett yrke som lämpar sig för den skadade och grundutbildning som är nödvändig för den utbildningen,
- 5) stöd för närings- eller yrkesutövning eller räntefritt lån för att skaffa arbetsredskap och arbetsmaskiner och för att grunda eller omforma ett eget företag,
- 6) hjälpmedel och anordningar samt med dem jämförbara konstruktioner som den skadade behöver för att klara av sina arbetsuppgifter trots den funktionsnedsättning som beror på skadan eller sjukdomen,
- 7) stöd eller räntefritt lån för att skaffa ett fortskaffningsmedel för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, om behovet av fortskaffningsmedel följer av att funktionsned-

sättningen begränsar möjligheterna att använda kollektiva trafikmedel,

8) kostnader för studier och studiematerial inom en utbildning enligt 4 punkten.

Också den tid som behövs för att utreda rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna och den tid då den skadade väntar på att rehabiliteringen ska börja, betraktas som yrkesinriktad rehabilitering när de beror på de åtgärder som räknas upp i 3 mom.

Närmare bestämmelser om ersättning för kostnaderna för studier och studiematerial utfärdas genom förordning av statsrådet.

90 §

Yrkesinriktad rehabilitering i utlandet

Bestämmelserna i 89 § tillämpas också på yrkesinriktad rehabilitering som ges i någon annan stat i Europeiska unionen.

Yrkesinriktad rehabilitering som avses i 89 § och ges i en tredjestat ersätts bara om rehabiliteringen inte har kunnat ges i Finland eller om det finns något annat särskilt skäl till att den ges i utlandet.

Kostnader för yrkesinriktad rehabilitering i utlandet ersätts högst till det belopp som hade ersatts om rehabiliteringen hade getts i Finland i enlighet med denna lag. Om den skadade har fått ersättning från utlandet för samma rehabiliteringskostnader som han eller hon hade haft rätt att få ersättning för i Finland, betalas ersättning på grundval av denna lag endast till den del beloppet är större än ersättningen från utlandet.

91 §

Skydd för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar för den som får yrkesinriktad rehabilitering

Det försäkringsbolag eller Olycksfallsförsäkringscentralen som betalar ersättning för kostnader för yrkesinriktad rehabilitering enligt 89 och 90 § ska försäkra den skadade med en försäkring enligt 3 § 1 mom. för skadefall som kan inträffa vid arbets- och utbildningsförsök, arbetsträning och arbetspraktik som ingår i rehabiliteringen. När Statskontoret ersätter kostnaderna för yrkes-

inriktad rehabilitering, har den skadade motsvarande skydd enligt 3 § 3 mom.

Som årsarbetsinkomst vid ett skadefall enligt 1 mom. används årsarbetsinkomsten för det skadefall som ersättningen för yrkesinriktad rehabilitering grundar sig på, justerad med hjälp av lönekoeficienten enligt 96 § i lagen om pension för arbetstagare till nivån för det år då skadefallet inträffade.

Med avvikelse från bestämmelserna i 58 och 59 § är dagpenningen 1/360 av årsarbetsinkomsten.

92 §

Rehabiliteringspenning efter yrkesinriktad rehabilitering

När den yrkesinriktade utbildning som har ersatts enligt 89 § 3 mom. 4 punkten tar slut, har den skadade rätt att få rehabiliteringspenning för högst de sex därpå följande månaderna, om arbetsinkomsterna på årsbasis är lägre än årsarbetsinkomsten. När arbetsinkomsterna jämförs med årsarbetsinkomsten ska årsarbetsinkomsten höjas till nivån för jämförelseperioden med hjälp av den lönekoeficient som anges i 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

Före årsdagen för skadefallet är beloppet för rehabiliteringspenningen en så stor relativ andel av dagpenningen till fullt belopp som motsvarar minskningen i arbetsinkomsterna. Därefter är beloppet en så stor proportionell andel av olycksfallspensionen till fullt belopp som motsvarar minskningen i arbetsinkomsterna. Den proportionella andelen avrundas till närmaste fem procent.

93 §

Serviceboende

En svårt skadad får ersättning för merkostnaderna för serviceboende till ett belopp om högst 46,82 euro om dagen.

94 §

Hjälpmedel som behövs i dagliga aktiviteter

En svårt skadad får ersättning för behövliga och skäligen kostnader för anskaffning av

något annat hjälpmedel än de som avses i 37 § 3 mom., när hjälpmedlet på grund av skadan eller sjukdomen är nödvändigt för att han eller hon ska klara av normala dagliga aktiviteter. Med hjälpmedel avses instrument eller anordningar av sedvanlig standard som används i dagliga aktiviteter och som den skadade behöver för att röra sig och klara sig själv i hemmet eller i fritidsaktiviteter.

95 §

Ändringar i bostaden

En svårt skadad får ersättning för behövliga och skäligen kostnader för ändringsarbeten i sin stadigvarande bostad och för anskaffning av hjälpmedel och anordningar som hör till bostaden, när åtgärderna på grund av skadan eller sjukdomen är nödvändiga för att han eller hon ska klara av normala dagliga aktiviteter. Kostnaderna ersätts inte ifall omsorg om den skadade inte kan tryggas genom åtgärder inom den öppna vården. Kostnaderna ersätts högst en gång per fem år, om det inte finns synnerligen vägande skäl att göra ändringsarbeten tidigare.

96 §

Tolktjänst vid syn-, hörsel- eller talskada som orsakats av ett skadefall

Ersättning för tolktjänst ska betalas, om den skadade behöver tolktjänst på grund av en svår syn-, hörsel- eller talskada som orsakats av ett skadefall. Tolktjänster ersätts högst till det antal som Folkpensionsanstalten ordnar med stöd av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010).

97 §

Ersättning för att en anhörig deltar i anpassningsträning

Utöver det som i 37 § föreskrivs om ersättning för medicinsk rehabilitering ersätts nödvändiga rese- och boendekostnader som orsakas av att en anhörig eller den som i verkligheten vårdar den skadade deltar i anpassningsträning samt en sådan persons inkomstbortfall.

98 §

Ersättning för rese- och inkvarteringskostnader vid rehabilitering

Den skadade får ersättning för nödvändiga resekostnader som orsakas av rehabilitering enligt 89 §, anskaffning av hjälpmedel enligt 94 § och av att en anhörig enligt 97 § deltar i anpassningsträning. Med nödvändiga kostnader avses kostnader som orsakas av en resa tur och retur med kollektiva trafikmedel. Vid resa med privatbil får den skadade i ersättning för resekostnader hälften av den skattefria kilometerersättning som Skatteförvaltningen årligen fastställer.

Den skadade får ersättning för kostnaderna för användning av ett annat fordon än det som avses i 1 mom. om skadan, sjukdomen eller trafikförhållandena kräver att han eller hon använder det fordonet.

Den skadade får ersättning för nödvändiga inkvarteringskostnader, om han eller hon på grund av rehabilitering eller till följd av trafikförhållandena är tvungen att övernatta på en resa som ersätts med stöd av denna lag.

Rese- och inkvarteringskostnaderna för en följeslagare ersätts enligt 1—3 mom. som resekostnader för den skadade, om en följeslagare har varit nödvändig under resan.

Närmare bestämmelser om ersättning för resekostnader på grund av studier utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 kap.

Ersättning som betalas på grund av att den skadade avlider

99 §

Familjepension och begravningshjälp

Om den skadade har avlidit till följd av ett skadefall som avses i denna lag, betalas familjepension och begravningshjälp efter honom eller henne. Familjepension betalas som efterlevandepension och barnpension.

Familjepension betalas också när den skadade har försvunnit och i samband med försvinnandet sannolikt har råkat ut för ett skadefall som avses i denna lag och som orsakat

omedelbar livsfara, och det inte finns anledning att anta att han eller hon har räddats. I detta fall beviljas familjepension för en viss tid om ett år, dock högst fram till dess att ett domstolsbeslut med stöd av lagen om dödförklaring (127/2005) har vunnit laga kraft.

När en skadad vars invaliditetsklass är minst 18 avlider, anses dödsfallet vara en följd av ett skadefall som avses i denna lag, om det inte kan anses sannolikt att den skada eller sjukdom som orsakats av skadefallet inte har medverkat väsentligt till dödsfallet.

100 §

Efterlevandes rätt att få pension

Maken till en skadad har rätt till efterlevandepension.

Rätt till efterlevandepension har också en person som den skadade vid sin bortgång utan att ha ingått äktenskap fortgående levde tillsammans med i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden och som den skadade har eller hade haft ett gemensamt barn med eller som den skadade har ett avtal om inbördes underhåll med och avtalet har styrkts av notarius publicus. Rätt till efterlevandepension föreligger också när ett gemensamt barn föddes efter den skadades död.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. är det för en person som avses i det momentet en förutsättning för rätten att få efterlevandepension att den skadade inte var gift vid sin död. Om den skadade vid sin död levde i ett äktenskapsliknande förhållande enligt 2 mom. och åtskild från sin make och en ansökan om upplösning av äktenskapet var anhängig, har den person som avses i 2 mom. rätt att få efterlevandepension i stället för maken.

101 §

Barns rätt att få pension

Ett barn till en skadad har rätt till barnpension om det inte har fyllt 18 år vid den skadades död. Också ett sådant barn till den skadade som har fyllt 18 år och som studerar på heltid eller som på grund av arbetsför-

måga orsakad av sjukdom, lyte eller skada vid den skadades död var oförmöget att försörja sig, har rätt till barnpension så länge denna omständighet föreligger, dock högst tills han eller hon fyller 25 år.

Också ett barn till en sådan make till den skadade som har rätt till efterlevandepension eller till en person som avses i 100 § 2 mom. har rätt att få barnpension enligt vad som föreskrivs i 1 mom., om den skadade svarade för barnets underhåll vid sin död.

Ett barn har alltid rätt att få barnpension efter sina föräldrar. Barnpension betalas dock inte efter fler än två förmånslåtare samtidigt. Om ett barn får barnpension efter två förmånslåtare och senare beviljas barnpension efter en egen förälder, upphör den barnpension efter en annan förmånslåtare som beviljats först, att gälla från och med den tidpunkt då barnpensionen efter en egen förälder börjar.

102 §

Rätt till familjepension på grundval av ett äktenskap eller samboförhållande som inletts efter skadefallet

Om äktenskapet ingicks efter det skadefall som ledde till den skadades död, har maken rätt till efterlevandepension, om det föddes ett barn i äktenskapet eller om äktenskapet varade i minst tre år.

Bestämmelserna i 1 mom. om äktenskap och äkta makar tillämpas också på äktenskapsliknande förhållanden enligt 100 § 2 mom. och på den som under nämnda förhållanden levde med den skadade i gemensamt hushåll vid dennes död.

Om maken eller en person som avses i 100 § 2 mom. inte har rätt till efterlevandepension med stöd av 1 eller 2 mom. har inte heller ett barn till maken eller personen rätt att få barnpension efter den skadade.

103 §

När rätt till familjepension inträder och upphör

Rätten till familjepension inträder dagen efter dagen för dödsfallet eller försvinnandet

eller efter den dagen, när de förutsättningar som anges i 101 § 1 mom. uppfylls.

Rätten till efterlevandepension upphör när den som har rätt att få efterlevandepension ingår äktenskap eller utan att ingå äktenskap börjar leva fortgående i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden tillsammans med en annan person på det sätt som avses i 100 § 2 mom. och förutsättningarna för pensionsrätt i det momentet uppfylls.

Rätten till barnpension upphör när de förutsättningar för betalning av pension som anges i 101 § 1 mom. upphör eller när barnet därförinnan har adopterats av någon annan än den som har fått efterlevandepension efter den skadade eller av hans eller hennes make.

Om ålderspensionen har börjat löpa efter det att den skadade har fyllt 63 år och skadefallet har inträffat i arbete som den skadade utförde under pensioneringen, upphör rätten att få familjepension dock senast när det har gått tre år från skadedagen eller när den skadade före det skulle ha fyllt 68 år.

104 §

Familjepensionens belopp

Det årliga maximibeloppet av familjepension är 70 procent av den skadades årsarbetsinkomst.

Efterlevandepensionens maximibelopp av den skadades årsarbetsinkomst är

- 1) 40 procent om det inte finns personer som har rätt att få barnpension,
- 2) 35 procent om en person med rätt att få också barnpension är förmånstagare,
- 3) 30 procent om två personer med rätt att få också barnpension är förmånstagare,
- 4) 20 procent om tre personer med rätt att få också barnpension är förmånstagare, och
- 5) 15 procent om fyra eller fler personer med rätt att få också barnpension är förmånstagare.

Enligt vad som föreskrivs i 107 § beaktas de arbets- och pensionsinkomster som en person med rätt att få efterlevandepension har, när storleken på efterlevandepensionen bestäms.

Barnpensionens sammanlagda belopp av den skadades årsarbetsinkomst är

- 1) 25 procent om en person har rätt att få barnpension,
- 2) 40 procent om två personer har rätt att få barnpension,
- 3) 50 procent om tre personer har rätt att få barnpension, och
- 4) 55 procent om fyra eller fler personer har rätt att få barnpension.

Det sammanlagda beloppet av barnpensionen fördelas jämnt mellan de barn som har rätt att få pension. Om föräldralösa barn har rätt att få barnpension, ska 15 procent av den skadades årsarbetsinkomst läggas till det sammanlagda beloppet av barnpensionen, dock högst så mycket att det sammanlagda beloppet av efterlevande- och barnpensionerna inte överstiger familjepensionens maximalbelopp enligt 1 mom. Tillägget fördelas jämnt mellan de föräldralösa barnen.

Om antalet personer som har rätt att få familjepension förändras eller om ett barn som har rätt till barnpension blir föräldralöst, ska familjepensionens belopp och fördelningen av pensionen mellan de pensionsberättigade justeras vid ingången av månaden efter förändringen och med beaktande av vad som föreskrivs i 108 § 2 mom.

Till ett barn som har rätt att få barnpension enligt folkpensionslagen betalas barnpension enligt denna lag, dock med avdrag för grundbeloppet av barnpensionen enligt folkpensionslagen. Avdraget utgörs av grundbeloppet av barnpensionen enligt folkpensionslagen vid ingången av det år då rätten till pension enligt denna lag uppkommer. När avdraget beräknas ska grundbeloppet av barnpensionen enligt folkpensionslagen justeras från nivån det år då rätten till pension uppkommit till nivån det år skadefallet inträffade, med hjälp av det arbetspensionsindex som avses i 98 § i lagen om pension för arbetstagare.

105 §

Hinder för att betala familjepension

Familjepension betalas inte till den som uppsåtligt har orsakat arbetstagarens död.

Det som föreskrivs i 1 mom. inverkar inte på beloppet av familjepensioner som betalas till andra personer på grundval av 104 §.

106 §

När efterlevandepension upphör samt engångsbetalning

Den som har rätt att få efterlevandepension får ett engångsbelopp motsvarande tre års efterlevandepension, om rätten till pension enligt 103 § 2 mom. upphör på grund av äktenskap eller ett äktenskapsliknande förhållande enligt 100 § 2 mom. Den månatliga pension som senast betalats används då som beräkningsgrund. Om den som har rätt att få efterlevandepension, trots nytt äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande, till följd av samma dödsfall har rätt att få efterlevandepension enligt lagen om pension för arbetstagare, betalas av engångsbeloppet dock bara den del som överstiger beloppet av familjepensionen för tre år.

107 §

Inkomstjämkning av efterlevandepension

När efterlevandepensionen bestäms ska den arbetsinkomst eller pensionsinkomst som den som har rätt till efterlevandepension har, beaktas genom inkomstjämkning. Vid inkomstjämkningen ska ett avdrag göras på efterlevandepensionen enligt 104 §, om arbetsinkomsten eller pensionsinkomsten vid den skadades död översteg inkomstjämkningsgrunden. Avdraget är 30 procent av skillnaden mellan arbetsinkomsten eller pensionsinkomsten och inkomstjämkningsgrunden.

Inkomstjämkningsgrunden är minimibeloppet av årsarbetsinkomsten enligt 79 § vid tidpunkten för den skadades död multiplicerat med 2,15.

För inkomstjämkningen fastställs arbetsinkomsten eller pensionsinkomsten för den som har rätt att få efterlevandepension vid tidpunkten för den skadades död. Arbetsinkomsten bestäms i enlighet med det som i 71—78 § föreskrivs om den skadades årsarbetsinkomst. Som pensionsinkomst beaktas fortlöpande pensioner enligt de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare och motsvarande familjepensioner, grundbeloppet för avträdelsetöd enligt lagen om avträdelsetöd

för lantbruksföretagare (1293/1994), grundbeloppet för avträdelsestödet enligt lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006), avträdelsepension med avdrag enligt lagen om avträdelsepension (16/1974), likaså olycksfallspension som beviljats tills vidare, livränta, familjepension och försörjningspension som betalas med stöd av denna lag, lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990) och lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) och någon annan lag där ersättningen bestäms enligt denna lag, samt motsvarande ersättning som betalas med stöd av trafikförsäkringslagen och pension som beviljats tills vidare enligt 6 och 14 § i lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare. Vid inkomstjämkningen beaktas dock inte familjepension eller motsvarande ersättning som den som har rätt till efterlevandepension har rätt till på grundval av det dödsfall för vilket ersättning nu beviljas. Om pension eller annan motsvarande ersättning som den som har rätt till efterlevandepension får till följd av sin egen arbetsförmåga inte beviljats till fullt belopp, ska den beaktas i inkomstjämkningen enligt beloppet för full förmån. Likaså ska deltidspension för den som har rätt till efterlevandepension beaktas enligt beloppet för full ålderspension vid inkomstjämkningen.

Om den som har rätt till efterlevandepension får familjepension, försörjningspension, livränta, grundbelopp för avträdelsestöd eller avträdelsepension med avdrag enligt lagen om avträdelsepension, vilka avses i 3 mom., ska också arbetsinkomst, pensionsinkomst på grund av arbetsförmåga eller deltidspension, med avvikelse från 1 mom., beaktas i inkomstjämkningen.

Sådana förmåner som betalas från främmande stater och som motsvarar de förmåner som nämns i 3 och 4 mom. beaktas som pensionsinkomst på samma grunder.

108 §

Tidpunkt för inkomstjämkning av efterlevandepension

Efterlevandepension betalas inkomstjämkad räknat från ingången av den trettonde

kalendermånaden efter den skadades död. Om den som har rätt till efterlevandepension, vid den skadades död hade vårdnaden om ett eller flera barn som har rätt till barnpension efter den skadade, betalas efterlevandepensionen inkomstjämkad dock först från det att rätten till barnpension har upphört för alla dessa barn.

Om barnpension till följd av att barnet inleder studier eller yrkesutbildning börjar betalas efter det att efterlevandepension har beviljats till inkomstjämkat belopp, betalas efterlevandepensionen också för denna tid enligt beloppet av den inkomstjämkade pension som den som har rätt till efterlevandepension senast fick innan studierna inleddes, men dock högst till ett så stort belopp att det sammanlagda beloppet av efterlevandepensionen och barnpensionerna inte överstiger maximibeloppet av familjepension enligt 104 § 1 mom.

Avdraget på efterlevandepensionen till följd av inkomstjämkningen görs så att det belopp som ska dras av justeras till nivån det år skadefallet inträffade med hjälp av lönekoeficienten enligt 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

109 §

Begravningshjälp och kostnader för att transportera den avlidna

Begravningshjälpen är 4 760 euro.

Beloppet enligt 1 mom. betalas till den skadades dödsbo, om begravningskostnaderna har betalats av dödsboets tillgångar. I annat fall ska beloppet av kostnaderna för begravning betalas till dem som står för den skadades begravning, dock inte till ett högre belopp än det som skulle ha betalats till dödsboet.

Nödvändiga och skäligena kostnader för att transportera den avlidna från dödsplatsen till den kommun där han eller hon var bosatt eller hade sitt hemvist ska ersättas.

AVDELNING IV

HUR FÖRMÅNER VERKSTÄLLS

14 kap.

Hur ett ersättningsärende väcks

110 §

Den skadades skyldighet att anmäla ett skadefall

Den skadade ska anmäla ett skadefall som kan antas höra till tillämpningsområdet för denna lag till arbetsgivaren eller dennes företrädare genast när det med hänsyn till omständigheterna är möjligt. På begäran ska den skadade få ett intyg över anmälan.

111 §

Arbetsgivarens skyldighet att anmäla ett skadefall

Arbetsgivaren ska anmäla ett olycksfall i arbetet och en yrkessjukdom till försäkringsanstalten utan dröjsmål och senast tio vardagar efter det att arbetsgivaren fick kännedom om skadefallet.

Olycksfallsförsäkringscentralen ska fastställa ett formulär för en anmälan enligt 1 mom. I en anmälan ska antecknas

1) namnet på den som skadats vid skadefallet, personbeteckning och andra identifierings- och kontaktuppgifter som är nödvändiga för ersättningshandläggningen,

2) arbetsgivarens namn, företags- och organisationsnummer och kontaktuppgifter,

3) tidpunkten och platsen för skadefallet, förhållanden under vilka skadefallet inträffade, orsakerna till skadefallet och följderna av det,

4) den skadades arbete, anställningsförhållande och det vederlag som betalas för det,

5) den skadades arbete i andra anställningsförhållanden eller som företagare i den mån arbetsgivaren har kännedom om dem, och

6) andra uppgifter som är jämförbara med dem som nämns ovan och som är nödvändiga för handläggning av ersättningsären-

det, för det register över olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar som avses i 235 §, för den forskningsverksamhet och statistikföring som avses i 236 § samt i övrigt för verkställigheten av denna lag.

Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska antecknas i en anmälan får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

112 §

Hur ett ersättningsärende ska väckas

Ett ersättningsärende väcks när en försäkringsanstalt enligt 113 § 1 och 2 mom. har fått en anmälan om skadefallet från arbetsgivaren.

Den skadade kan väcka ett ersättningsärende genom att göra en skriftlig anmälan hos försäkringsanstalten. Anmälan ska innehålla arbetsgivarens namn och kontaktuppgifter, uppgifter om skadefallet och den skadade arbetstagarens namn, födelsedatum eller personbeteckning och kontaktuppgifter.

Ett ersättningsärende anses också ha väckts hos försäkringsanstalten när en verksamhetsenhet inom den offentliga hälso- och sjukvården lämnar en anmälan enligt 41 § till försäkringsanstalten eller när en verksamhetsenhet inom den privata hälso- och sjukvården lämnar in en anmälan till försäkringsanstalten med patientanteckningar om det vårdbesök där den skadade fick behandling på grund av skadan. En förutsättning för att ett ersättningsärende ska anses ha väckts är att också de uppgifter som avses i 2 mom. framgår av anmälan från verksamhetsenheten inom hälso- och sjukvården.

Om ett ersättningsärende har väckts på något annat sätt än genom anmälan från arbetsgivaren, ska försäkringsanstalten be arbetsgivaren att utan dröjsmål lämna in en anmälan enligt 111 §.

113 §

Meddelande till försäkringsanstalten

Ett skadefall ska anmälas hos det försäkringsbolag där arbetsgivaren hade en giltig

försäkring enligt denna lag när skadefallet inträffade. Om en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården inte har kännedom om försäkringsbolaget, ska den hos Olycksfallsförsäkringscentralen förhöra sig om saken.

Ett skadefall som inträffar i arbete vid statlig anställning anmäls till Statskontoret. Ett skadefall som inträffar i oförsäkrat arbete anmäls till Olycksfallsförsäkringscentralen.

Om den skadade eller verksamhetsenheten inom hälso- och sjukvården inte har uppgifter om försäkringsanstalten, ska anmälan göras hos Olycksfallsförsäkringscentralen för att det ska kunna utredas vilken försäkringsanstalt som är ersättningsansvarig.

114 §

Avgörande av behörighetsfrågan

Om försäkringsanstalterna inte kan enas om vilken anstalt som är behörig, ska den försäkringsanstalt som har fått anmälan genast underställa ärendet besvärnämnden för olycksfallsärenden för avgörande.

115 §

Meddelande till den skadade att ett ersättningsärende har väckts

Försäkringsanstalten ska utan dröjsmål underrätta den skadade om att ett ersättningsärende som gäller honom eller henne har väckts. Den skadade ska informeras om tidpunkten när ärendet har väckts, vem som har gjort anmälan, det anmälda skadefallet och den arbetsgivare i vars arbete skadefallet uppges ha inträffat.

I en anmälan enligt 1 mom. ska enligt vad som föreskrivs i 24 § 1 mom. i personuppgiftslagen (523/1999) tas in information om behandling av den skadades personuppgifter i samband med ett ersättningsärende enligt denna lag.

116 §

Frist för att väcka ett ersättningsärende

Ett ersättningsärende ska väckas vid för-

säkringsanstalten inom fem år från skadedagen. Om ärendet gäller en yrkessjukdom räknas fristen dock från den dag då en läkare första gången har gjort en sådan bedömning att sjukdomen beror på arbetet.

Ett ersättningsärende kan väckas också efter fristen enligt 1 mom., om dröjsmålet inte beror på den skadade och det med beaktande av omständigheterna vore oskäligt att inte utreda rätten till ersättning.

15 kap.

Parter och rätt att föra talan vid handläggning av ett ersättningsärende

117 §

Parter

När ett ersättningsärende handläggs hos försäkringsanstalten är den skadade part och vid ett dödsfall den skadades förmånstagare. Parter är inte den skadades arbetsgivare, den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården eller den vårdinrättning som har gett den skadade sjukvård, den kommun eller samkommun som ansvarar för att ordna vård eller den som försäkringsanstalten i stället för till den skadade eller i övrigt med stöd av denna lag betalar ersättning eller någon annan prestation.

118 §

Rätt att föra talan

När försäkringsanstalten handlägger ersättningsärendet har en sådan nära anhörig till den skadade eller till förmånstagaren som har godkänts av försäkringsanstalten eller den som har tagit hand om den skadade rätt att föra den skadades talan tills det har förordnats en intressebevakare eller intressebevakningsfullmäktig för den skadade, om den skadade eller förmånstagaren på grund av sin ålder, skada eller sjukdom eller av någon annan med dem jämställbar orsak inte själv kan sköta ärendet.

16 kap.

Bestämmelser om försäkringsanstaltens förfarande i ersättningsärenden

119 §

Utredningsskyldighet

Sedan ett ersättningsärende har väckts ska försäkringsanstalten inhämta behövlig utredning och se till att ärendet handläggs snabbt. Försäkringsanstalten ska utreda huruvida det är fråga om ett skadefall som berättigar till ersättning enligt denna lag och vilken ersättning det berättigar till. Anstalten ska börja utreda ersättningsärendet utan dröjsmål och senast inom sju vardagar efter det att ärendet väcktes.

Försäkringsanstalten ska underrätta den skadade om fristen på ett år enligt 128 § för att ansöka om ersättning.

120 §

Utredning av behovet av yrkesinriktad rehabilitering

Om den skadades arbetsförmåga drar ut på tiden, ska försäkringsanstalten senast tre månader efter det att arbetsförmågan inträdde och därefter med minst tre månaders mellanrum utreda behovet av att inleda yrkesinriktad rehabilitering enligt 89 §. En anteckning om detta ska göras i ersättningshandlingarna.

Försäkringsanstalten ska se till att rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna utreds snabbt.

121 §

Deltagande av medicinskt sakkunnig i handläggningen av ett ersättningsärende

Om ett ersättningsärende som behandlas av försäkringsanstalten gäller bedömningen av en medicinsk fråga, ska en legitimerad läkare delta i beredningen av ärendet och anteckna sin motiverade bedömning i handlingarna. Försäkringsanstaltens läkare kan anteckna sin

bedömning i handlingarna utan att iaktta vad som i 23 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården föreskrivs om formkraven för rättsmedicinska intyg och utlåtanden.

122 §

Anteckning att en handling har inkommit

På en besvärsskrift, en anmälan om skadefall, ett läkarutlåtande eller en annan handling eller utredning som ges in till en försäkringsanstalt ska anstalten på ett tillförlitligt sätt anteckna datum när handlingen eller utredningen gavs in.

123 §

Yttrande från ersättningsnämnden för olycksfallsärenden

Innan en försäkringsanstalt ger ett beslut i ett ersättningsärende, ska anstalten av ersättningsnämnden för olycksfallsärenden begära ett yttrande om beslutsförslaget, om det i ärendet finns en principiell rättslig eller medicinsk tolkningsfråga eller om det annars finns ett behov av att behandla ärendet i nämnden för främjande av enhetlighet i försäkringsanstalternas ersättningspraxis. Närmare bestämmelser om vilka beslutsförslag det ska begäras yttrande om från nämnden utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

En försäkringsanstalt har rätt att i ett ersättningsärende begära yttrande av nämnden även i fråga om andra beslutsförslag än de som avses i 1 mom.

124 §

Hur ersättningsbeslut ska meddelas och motiveras

Försäkringsanstalten ska avgöra rätten till ersättning enligt denna lag genom att meddela parten ett skriftligt beslut. Anstalten ska delge sitt beslut per post genom att skicka ett

brev till mottagaren på den adress som mottagaren har uppgett.

På försäkringsanstaltens beslutsmotivering tillämpas 45 § i förvaltningslagen (434/2003). Om ett avslagsbeslut i fråga om en ansökan om ersättning till centrala delar grundar sig på medicinska omständigheter, ska i beslutsmotiveringarna de omständigheter ingå som huvudsakligen har inverkat på bedömningen och de slutsatser som dragits utifrån dessa omständigheter.

125 §

Beslut som ska meddelas arbetsgivaren

Arbetsgivaren ska meddelas ett beslut om betalning av ersättning för inkomstbortfall och om avslag i fråga om en sådan ersättning för den tid som arbetsgivaren har betalat lön till den skadade. Ett beslut ska också meddelas om en sådan ersättning enligt 48 och 49 § som arbetsgivaren har ansökt om.

Om försäkringsanstalten betalar ersättning eller betalar en fullkostnadsavgift enligt 40 §, ska en sådan arbetsgivare med specialpremiergrunder som avses i 166 § 4 mom. meddelas ett beslut om detta. Något beslut behöver dock inte meddelas, om premiens storlek inte påverkas av ersättningen eller fullkostnadsavgiften.

Beslutet ska meddelas skriftligt och det ska innehålla anvisningar för sökande av ändring. Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information ska det av beslutet framgå

- 1) den skadades namn och personbeteckning,
- 2) skadedagen,
- 3) avgörandet i ärendet,
- 4) förmånen, och
- 5) ersättningsbeloppet.

126 §

Beslut om vissa avgifter och kostnader

Ett beslut om fullkostnadsavgift ska meddelas kommunen eller samkommunen, om det gäller storleken på en fullkostnadsavgift som ska betalas på grundval av ersättningsgill vård eller behandling och försäkringsan-

stalten betalar avgiften till ett lägre belopp än i fakturan eller i yrkandet från kommunen eller samkommunen eller avgiften har förvägrats på den grunden att verksamhetsenheten inom den offentliga hälso- och sjukvården inte har uppfyllt sin anmälningsskyldighet enligt 41 §. Ett beslut ska också meddelas om kommunen eller samkommunen begär det av försäkringsanstalten.

Om försäkringsanstalten betalar en ersättning enligt 265 § eller 266 § 2 mom. eller ett arvode enligt 3 mom. i den sistnämnda paragrafen till ett lägre belopp än det som yrkats, ska anstalten meddela ett beslut om detta till den som lämnat ut uppgifterna.

Beslutet ska meddelas skriftligt och det ska innehålla anvisningar för sökande av ändring.

127 §

Frist för meddelande och verkställighet av beslut

Försäkringsanstalten ska meddela ett beslut enligt 124—126 § utan dröjsmål och senast inom 30 dagar efter det att den har fått tillräckliga utredningar för att avgöra ärendet. Ett beslut om inkomststämning av efterlevandepension enligt 107 § ska dock meddelas senast inom ett år efter det att ansökan om ersättning på grundval av dödsfall eller försvinnande har getts in till försäkringsanstalten.

Försäkringsanstalten ska utan dröjsmål verkställa ett beslut som en besvärinstans meddelat och senast inom 14 dagar efter det att beslutet har vunnit laga kraft och försäkringsanstalten har fått tillräckliga utredningar för verkställigheten.

17 kap.

Bestämmelser om förfarandet i fråga om den skadade och andra ersättningssökande i ersättningsärenden

128 §

Ansökan om vissa kostnadsersättningar

Trots bestämmelserna i 119 § om försäkringsanstaltens skyldighet att utreda ett ersätt-

ningsärende ska ersättning sökas för de kostnader som avses i 37 § 1 mom. 2 punkten, 48—50, 53, 54 och 98 §. Ersättning ska ansökas inom ett år efter det att kostnaderna uppkom. Om försäkringsanstalten har gett avslag på en ansökan om rätt till skadeersättning, räknas fristen från den tidpunkt då det beslut av besvärsinstansen som innebär att vårdkostnaderna ska ersättas vann laga kraft. Om ersättningsärendet inte har väckts hos försäkringsanstalten vid den tidpunkt då kostnaderna uppkommer, räknas fristen dock tidigast från och med den tidpunkt när ersättningsärendet väcktes.

Om en ansökan om ersättning av vägande skäl inte har kunnat göras inom den föreskrivna tiden, ska ansökan göras senast ett år efter det att hindret inte längre förelåg.

Ersättning för kostnader som avses i 1 mom. söks genom att en utredning om kostnaderna, grunderna för kostnaderna och om det skadefall som kostnaderna hänför sig till ges in till försäkringsanstalten.

129 §

Ansökan om efterlevandepension

En person som avses i 100 § 2 mom. ska särskilt ansöka om efterlevandepension genom att ge in en utredning om grunderna för sin pensionsrätt till försäkringsanstalten.

130 §

Skyldighet att främja utredningen av ett ersättningsärende

Den skadade är skyldig att medverka till att ersättningsärendet utreds. För att få ersättning är den skadade skyldig att till försäkringsanstalten på begäran lämna den information som är nödvändig för att utreda ett ersättningsärende enligt denna lag. På motsvarande sätt är den skadades förmånstagare skyldig att lämna den information som är nödvändig för att avgöra rätten till familjepension.

131 §

Skyldighet att främja genomförandet av yrkesinriktad rehabilitering

Den skadade är skyldig att medverka till att en rehabiliteringsutredning och rehabiliteringsåtgärder enligt 89 § kan genomföras.

132 §

Skyldighet att gå på undersökning

För att få ersättning är den skadade skyldig att utan dröjsmål gå på en undersökning som han eller hon hänvisas till av försäkringsanstalten för utredning av sin skada, sin sjukdom eller sin arbets- och funktionsförmåga och som grundar sig på medicinskt godtagbar och god vård- och verksamhetspraxis, när undersökningen behövs för att utreda rätten till ersättning.

133 §

Skyldighet att ta emot sjukvård

För att få ersättning är den skadade skyldig att ta emot läkarorderad sjukvård som behövs på grund av ersättningsgill skada eller sjukdom och som grundar sig på medicinskt godtagbar och god vård- och verksamhetspraxis, om den sannolikt förbättrar hans eller hennes arbets- eller funktionsförmåga.

134 §

Skyldighet att anmäla ändringar som påverkar ersättningen

En ersättningstagare är skyldig att utan dröjsmål på eget initiativ anmäla följande ändringar som påverkar ersättningen:

- 1) den som får dagpenning eller olycksfallspension, att hälsotillståndet, arbetsförmågan, arbetsinsatsen eller arbetsinkomsterna har förändrats väsentligt,
- 2) den som får menersättning eller vårdbidrag, att hjälpbehovet eller menet har förändrats,
- 3) den som får rehabiliteringsersättning, att rehabiliteringen har avbrutits eller försejats väsentligt,

4) den som får efterlevandepension, att ett nytt äktenskap har ingåtts eller att ett äktenskapsliknande förhållande enligt 100 § 2 mom. har uppkommit,

5) den som får bampension efter att ha fyllt 17 år, att studierna eller utbildningen upphört innan personen fyllt 25 år.

Den skadade och den som får familjepension ska på begäran av försäkringsanstalten till försäkringsanstalten ge in ett intyg från befolkningsregistermyndigheten eller någon annan tillförlitlig utredning om att ersättningstagaren var vid liv under den tid för vilken ersättning betalas.

18 kap.

Hur ersättning ska betalas

135 §

När ersättning förfaller till betalning och betalningssätt

Försäkringsanstalten ska utan dröjsmål betala en ersättning som grundar sig på dess beslut. Ersättningen ska betalas ut på försäkringsanstaltens bekostnad på ett konto som ersättningstagaren uppgett.

Dagpenning eller rehabiliteringspenning som betalas ut till ett lika stort belopp ska betalas ut minst en gång i månaden i efterskott. Olycksfallspension eller rehabiliteringspenning som betalas ut till ett lika stort belopp, fortlöpande menersättning, vårdbidrag och klädtillägg som betalas ut för viss tid eller tills vidare enligt denna lag samt familjepension ska betalas ut en gång i månaden i förskott så att ersättningen kan lyftas på den första bankdagen i utbetalningsmånaden.

I beslutet ska antecknas hur stor den beviljade ersättningen är och när posterna förfaller till betalning i de fall då en ersättning som beviljats genom beslutet till viss del förfaller till betalning först senare.

136 §

Ersättning för viss tid

Om det inte med tillräckligt stor säkerhet kan uppskattas hur skadan eller sjukdomen

kommer att utvecklas eller den nedsatta arbetsförmågan kommer att fortgå, beviljas ersättningen för viss tid och ersättningstagaren förpliktas att, för att få fortsatt ersättning, lägga fram nya utredningar om de omständigheter som inverkar på ersättningens storlek.

137 §

Justering av ersättning på grundval av ändrade förhållanden

Om det sker en väsentlig förändring i de förhållanden som påverkar storleken på en ersättning, ska beloppet justeras för att motsvara de förändrade förhållandena. Justeringen ska göras från och med den tidpunkt då förändringen i förhållandena har inträtt enligt vad som tillförlitligt kunnat påvisas.

Bestämmelse om justering av en menersättning finns i 87 § 4 mom.

138 §

Betalning av förskott på ersättning utan beslut

Försäkringsanstalten får betala ut förskott på en ersättning genom att underrätta ersättningstagaren skriftligt om beloppet av ersättningen, om anstalten anser att rätten till ersättning är ostridig, men ett beslut enligt 124 § om att bevilja ersättning ännu inte kan meddelas. Förskott ska dras av från den ersättning som beviljas senare.

139 §

Ersättning som ska betalas till arbetsgivaren och sjukkassan

Om försäkringsanstalten har beviljat den skadade ersättning för inkomstbortfall och arbetsgivaren har betalat lön för samma tid till den skadade på grundval av lag eller avtal, ska ersättningen för inkomstbortfall för denna tid betalas till arbetsgivaren till högst samma belopp som lönen för samma tid. Om sådan lön som avses ovan har betalats till den skadade av flera arbetsgivare, ska den ersättning som betalas till arbetsgivarna fördelas

mellan dem i proportion till den lön som de har betalat för samma period.

En arbetsgivare som har betalat lön till den skadade på grundval av läroavtalsutbildning enligt 17 § i lagen om grundläggande yrkesutbildning (630/1998) och som har ersatts i form av rehabilitering enligt denna lag, har rätt att upp till lönebeloppet få den ersättning för inkomstbortfall som den skadade har beviljats för samma tid.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om arbetsgivare ska också tillämpas på en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor när den betalar en förmån som motsvarar lönen enligt 1 mom.

Om arbetsgivaren på grundval av lagstadgad eller avtalsbaserad skyldighet har betalat sjukvårdskostnader för arbetstagaren, ska ersättningen enligt denna lag för dessa sjukvårdskostnader betalas till arbetsgivaren.

140 §

Retroaktiv ersättning som ska betalas till pensionsanstalten

Om den skadade har fått pension eller familjepension enligt de arbetspensionslagar som anges i 3 § i lagen om pension för arbetstagare för samma tid som han eller hon beviljas ersättning för inkomstbortfall eller familjepension retroaktivt enligt denna lag, ska försäkringsanstalten på yrkande av pensionsanstalten betala ersättningen för inkomstbortfall och familjepensionen retroaktivt till pensionsanstalten till den del de motsvarar den pension eller familjepension enligt arbetspensionslagarna som betalats för samma tid.

141 §

Retroaktiv ersättning som ska betalas till arbetslöshetskassan och Folkpensionsanstalten för tiden med arbetslöshetsförmån

Om den skadade har fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) för samma tid som han eller hon beviljats ersättning för inkomstbortfall retroaktivt enligt denna lag, ska försäkringsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller

Folkpensionsanstalten betala ersättningen för inkomstbortfall retroaktivt till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del den motsvarar den arbetslöshetsdagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som betalats för samma tid.

142 §

Annan retroaktiv ersättning som ska betalas till Folkpensionsanstalten

Om den skadade eller förmånstagaren från Folkpensionsanstalten har fått sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen, rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), garantipension enligt lagen om garantipension (703/2010), folkpension eller kompletteringsbeloppet till efterlevandepension enligt folkpensionslagen, bostadsbidrag för pensionstagare enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) som betalas i samband med folkpensionen eller studiepenning eller bostadstillägg enligt lagen om studiestöd (65/1994) för samma tid som han eller hon beviljats ersättning för inkomstbortfall eller familjepension retroaktivt enligt denna lag, ska försäkringsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten betala ersättningen för inkomstbortfall eller familjepensionen retroaktivt till Folkpensionsanstalten till den del den motsvarar beloppet av den förmån som Folkpensionsanstalten betalat till ett för stort belopp för samma tid.

Om Folkpensionsanstalten med stöd av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner har ordnat sådan rehabilitering för den skadade som denne får ersättning för enligt denna lag, ska försäkringsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten betala ersättningen enligt denna lag till Folkpensionsanstalten.

143 §

Ersättning som ska betalas till kommunen

Om en kommun eller en samkommun har ordnat vård eller omsorg inom sluten vård

eller familjevård för den som har rätt att få ersättning enligt denna lag, ska försäkringsanstalten på yrkande av kommunen eller samkommunen betala den olycksfallsförsäkring och familjepension som den ersättningsberättigade beviljas till kommunen eller samkommunen för tiden i vård eller omsorg inom slutna vård eller i familjevård för att användas på det sätt som anges i klientavgiftslagen.

Om kommunen med stöd av någon annan lag har gett den skadade som har rätt att få ersättning enligt denna lag rehabiliteringstjänster och stödåtgärder, och tjänsterna och åtgärderna gäller samma ändamål och infaller vid samma tidpunkt som den skadade får rehabilitering som ersätts enligt denna lag, övergår rätten till ersättning till denna del på kommunen.

Om den skadade har fått utkomststöd enligt 23 § i lagen om utkomststöd (1412/1997) i förskott, ska som ersättning för utkomststödet den ersättning för inkomstbortfall som beviljats för samma tid betalas till det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen (710/1982) på ansökan av organet.

144 §

Avbrott i betalningen av ersättning för inkomstbortfall under fängelsestraff

Betalningen av ersättning för inkomstbortfall till en ersättningstagare som avtjänar fängelsestraff avbryts när avtjänande av straffet har pågått en månad. På ansökan fortsätter dock betalningen av ersättning för inkomstbortfall, om avtjänande av fängelsestraffet inte hindrar ersättningstagaren att utföra förvärvsarbete enligt arbetsavtalslagen eller att skaffa arbetsinkomster i egenskap av företagare. Avbruten ersättning för inkomstbortfall börjar på ansökan betalas till ersättningstagaren från och med dagen efter frigivningen.

Avbruten ersättning för inkomstbortfall eller en del av den kan på ansökan betalas ut till ersättningstagarens make, en person som avses i 100 § 2 mom. eller ett barn under 18 år, om ersättningstagaren står för deras försörjning och detta behövs för att trygga deras försörjning.

145 §

Ersättningarnas inbördes företrädesordning

Om en ersättning som med stöd av denna lag eller någon annan lag ska betalas till någon annan än den som ersättningen med stöd av denna lag har beviljats och två eller flera myndigheter, kommuner, inrättningar, organ eller andra aktörer har rätt till ersättningen, betalas ersättningen i följande ordning:

1) till försäkringsanstalten i form av återkrav enligt 247 § av ersättning som den betalat ut grundlöst,

2) till Folkpensionsanstalten med stöd av 12 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen och 22 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner,

3) till arbetsgivaren och sjukkassan med stöd av 139 § i denna lag och till staten med stöd av 16 § i lönegarantilagen,

4) till arbetslöshetskassan med stöd av 141 § och till Folkpensionsanstalten med stöd av 141 eller 142 §,

5) till pensionsanstalten med stöd av 140 §,

6) till kommunen med stöd av 143 §,

7) till Folkpensionsanstalten med stöd av 28 § i lagen om studiestöd, och

8) till utskökningsmyndigheten med stöd av 4 kap. 2 § i utskökningsbalken (705/2007).

19 kap.

Inverkan på handläggningen av ersättningsärenden av att skyldigheter försummas

146 §

Försummelse hos den skadade som orsak till att inledande av ett ersättningsärende fördröjs

Om inledandet av ett ersättningsärende fördröjs väsentligt till följd av att den skadade har försummat sin anmälningsplikt enligt 110 §, kan han eller hon vägras ersättning helt eller delvis för dröjsmålstiden, när vägran är skälig med hänsyn till omständigheterna.

147 §

Försummelse hos arbetsgivaren som orsak till att inledande eller handläggning av ett ersättningsärende fördröjs

Om inledandet eller handläggningen av ett ersättningsärende fördröjs väsentligt till följd av att arbetsgivaren har försummat sin anmälningsplikt enligt 111 §, kan den ersättning som arbetsgivaren ska få med stöd av 139 § vägras för dröjsmålstiden.

148 §

Avbrott i handläggningen av ett ersättningsärende och i betalningen av ersättning samt avgörande av ett ärende

Försäkringsanstalten har rätt att avbyta handläggningen av ett ersättningsärende till dess att den skadade eller förmånstagaren uppfyller sina förpliktelser, om den skadade eller förmånstagaren försummar sin plikt enligt 130 § att lämna information eller om den skadade försummar sin plikt enligt 132 § att gå på undersökningar för utredning av rätten till ersättning eller sin plikt enligt 133 § att ta emot sjukvård.

Försäkringsanstalten kan temporärt avbryta betalningen av ersättningen, om ersättningsstagaren försummar sin anmälningsplikt enligt 134 § eller om det i övrigt är uppenbart att förutsättningarna för att betala den beviljade ersättningen inte längre uppfylls. Den skadade eller förmånstagaren ska omedelbart underrättas om att betalningen har avbrutits.

Försäkringsanstalten ska avgöra rätten till ersättning utifrån tillgängliga utredningar, om handläggningen av ett ersättningsärende har avbrutits med stöd av 1 mom. eller betalningen av en ersättning har avbrutits med stöd av 2 mom. Beslutet ska meddelas utan dröjsmål.

149 §

Avbrott i yrkesinriktad rehabilitering

Rehabiliteringspenning betalas inte för den tid en rehabilitering är avbruten eller har fördröjts, om yrkesinriktad rehabilitering eller en utredning av rehabiliteringsbehovet

och rehabiliteringsmöjligheterna enligt denna lag avbryts eller rehabiliteringen fördröjs av skäl som är beroende av den skadade och som inte är en följd av den skada eller sjukdom som berättigar till ersättning.

150 §

Betalning av retroaktiv ersättning efter avbrott

Om handläggningen av ett ersättningsärende efter ett beslut som meddelats med stöd av 148 § 3 mom. återupptas, betalas ersättning inte retroaktivt för längre tid än ett år utan särskilda skäl.

151 §

Hur ersättning påverkas av försummelse av en skyldighet som gäller sjukvård

Om en skada eller en sjukdom har dragit ut på tiden väsentligt eller skadan eller sjukdomstillståndet har försämrats väsentligt till följd av att den skadade har försummat skyldigheten enligt 133 §, betalas ingen ersättning till den del detta beror på försummelsen.

152 §

Dröjsmålsförhöjning

Försäkringsanstalten ska betala ut förhöjd ersättning för dröjsmålstiden, om anstalten har försummat att meddela ett beslut inom den tid som anges i 127 § eller att betala ut en ersättning på det sätt som avses i 135 §. Dröjsmålsförhöjningen motsvarar den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Skyldigheten att betala dröjsmålsförhöjning gäller dock inte betalningar som grundar sig på samordning eller regressrätt mellan försäkrings- och pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet.

Dröjsmålsförhöjningen ska räknas för varje dag av dröjsmålstiden. Dröjsmålsförhöjning på ersättningsposter som betalas ut senare på grundval av samma beslut räknas dock från och med förfallodagen för ersätt-

ningsposten. När ett beslut av försäkringsanstalten har överklagats, kan besvärinstansen bestämma att dröjsmålsförhöjningen räknas från och med en senare tidpunkt, om försäkringsanstalten visar att det under den tid besvaren behandlas har skett en väsentlig förändring i ersättningstagarens förhållanden.

Om försäkringsanstalten inte har kunnat betala ut ersättningen i rätt tid av skäl som hänför sig till ersättningstagaren, är försäkringsanstalten inte skyldig att betala dröjsmålsförhöjning för längre tid än från den dag när anstalten har fått kännedom om att hindret inte längre föreligger. Om betalningen av ersättningen fördröjs till följd av en bestämmelse i lag, avbrott i den allmänna samfärdseln eller i betalningsförmedlingen eller av något annat oöverstigligt hinder som kan likställas med dem, är försäkringsanstalten inte skyldig att betala dröjsmålsförhöjning för tiden för det dröjsmål som orsakats av ett sådant hinder.

Dröjsmålsförhöjning som är mindre än 7,28 euro betalas inte ut.

153 §

Överföring av ett ersättningsärende till Olycksfallsförsäkringscentralen till följd av dröjsmål hos försäkringsbolaget

Om försäkringsbolaget inte har inlett utredningen av ett ersättningsärende inom den tid som anges i 119 § eller meddelat ett beslut inom den tid som anges i 127 §, kan den skadade eller förmånstagaren ansöka hos Olycksfallsförsäkringscentralen om att handläggningen av ersättningsärendet ska överföras till centralen.

154 §

Handläggning av ett fördröjt ersättningsärende

Olycksfallsförsäkringscentralen ska handlägga en ansökan enligt 153 § skyndsamt. Med anledning av ansökan ska Olycksfallsförsäkringscentralen höra det försäkringsbolag som saken gäller. Försäkringsbolaget ska utan dröjsmål foga de handlingar som den innehar och som behövs för att utreda ärendet

till sitt utlåtande och ge in det till centralen. Om försäkringsbolaget inte har gett in yttrandet eller handlingarna inom en skälig tid som Olycksfallsförsäkringscentralen bestämmer, kan det uteslutande på denna grund anses att försäkringsbolaget har försummat att utreda ersättningsärendet eller att meddela beslut.

Med anledning av ansökan ska Olycksfallsförsäkringscentralen meddela försäkringsbolaget och den skadade eller förmånstagaren ett beslut. Olycksfallsförsäkringscentralens beslut ska iakttas tills ärendet har avgjorts på något annat sätt genom ett laga-kraftvunnet beslut. Försäkringsbolaget får inte söka ändring genom besvär i Olycksfallsförsäkringscentralens beslut.

Om Olycksfallsförsäkringscentralen i sitt beslut anser att ett ersättningsärende har fördröjts på det sätt som avses i 153 §, ska den handlägga det fördröjda ärendet och betala en lagstadgad ersättning.

155 §

Betalning av kostnader som orsakas av dröjsmål vid handläggning av ett ärende

Försäkringsbolaget ska till Olycksfallsförsäkringscentralen återbetala sådana skäliga kostnader för handläggningen av ett fördröjt ärende som centralen orsakats samt de ersättningar och fullkostnadsavgifter som centralen har betalat.

AVDELNING V

FÖRSÄKRINGSVERKSAMHET OCH FÖRSÄKRINGSPREMIER

20 kap.

Försäkringsverksamhet

156 §

Tecknande av försäkring

För att uppfylla sin försäkringsskyldighet enligt 3 § ska arbetsgivaren i ett försäkringsbolag som avses i 205 § teckna försäkring för sina arbetstagare innan de börjar arbeta.

En försäkring som arbetsgivaren tecknar

anses gälla alla arbetstagare hos arbetsgivaren, om det inte har tecknats separat försäkring för en viss del av företaget eller för ett visst arbete. Om arbetsgivaren har tecknat försäkring för samma arbete i två eller flera försäkringsbolag, gäller den försäkring som har tecknats först.

157 §

Beviljande av en försäkring och tidpunkt när den börjar gälla

Ett försäkringsbolag är skyldigt att bevilja en försäkring som någon ansöker om enligt 156 §.

Försäkringen börjar gälla från och med den tidpunkt när försäkringsbolaget bevisligen har tagit emot ansökan, om det inte har avtalats om en senare tidpunkt.

Försäkringsbolaget är skyldigt att ge försäkringstagaren en skriftlig bekräftelse på att försäkringen gäller.

158 §

Fortlöpande försäkring och tidsbegränsad försäkring

En försäkring tecknas för att gälla fortlöpande och försäkringsperioden är ett kalenderår (*fortlöpande försäkring*). När en försäkring träder i kraft under pågående år löper dock den första försäkringsperioden ut den sista dagen av det kalenderår som följer på det år då försäkringen började gälla.

En försäkring kan också tecknas för viss tid för ett bestämt arbete som fortgår högst ett år eller ett arbetsställe som existerar högst den tiden (*tidsbegränsad försäkring*). Försäkringsperioden är då försäkringens giltighetstid. En tidsbegränsad försäkring upphör utan uppsägning. Om arbetet dock fortsätter efter det att den bestämda tiden löpt ut och försäkringstagaren underrättar försäkringsbolaget om detta innan tiden löper ut, förlängs giltighetstiden för en tidsbegränsad försäkring fram till utgången av den nya tid som försäkringstagaren uppger, dock med högst 12 månader.

159 §

Försäkringstagarens anmälningsplikt när försäkring tecknas

Försäkringstagaren är skyldig att till försäkringsbolaget lämna de uppgifter om sin bransch, kvantitet och kvalitet på arbete som försäkringstagaren låter utföra, tidpunkten för när arbetet börjar, ägarförhållandena i företaget och arbetarskyddsarbete enligt 166 § 5 mom., vilka behövs för att bedöma risken för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, bestämma premien och administrera försäkringen samt om andra omständigheter som påverkar premien och anges av försäkringsbolaget.

Försäkringstagaren ska lämna uppgifterna i samband med ansökan om försäkring eller senast 14 dagar efter det att försäkringen har börjat gälla. Om försäkringstagaren inte lämnar in uppgifterna inom den föreskrivna tiden, bestämmer försäkringsbolaget premien enligt vad som föreskrivs i 161 §.

160 §

Försäkringstagarens anmälningsplikt när försäkringen är i kraft och när den löper ut

Försäkringstagaren ska årligen före utgången av januari anmäla de uppgifter till försäkringsbolaget som avses i 159 § 1 mom. och som försäkringsbolaget har begärt.

Försäkringstagaren ska anmäla väsentliga förändringar som under kalenderåret sker i uppgifterna enligt 1 mom. Anmälan ska göras utan dröjsmål, dock senast inom 30 dagar efter förändringen.

När en tidsbegränsad försäkring har upphört att gälla ska försäkringstagaren anmäla de uppgifter som avses i 1 mom. inom 30 dagar efter det att försäkringen upphörde att gälla.

161 §

Hur försäkringspremien bestäms

Försäkringsbolaget ska bestämma försäkringspremien enligt sina premiegrunder och utifrån tillgängliga uppgifter på det sätt som föreskrivs i 21 kap.

162 §

Överföring av fortlöpande försäkring till ett annat försäkringsbolag

Försäkringstagaren kan överföra en fortlöpande försäkring till ett annat försäkringsbolag skriftligt genom en särskild överföringsanmälan. Försäkringen kan överföras så att den upphör att gälla den sista dagen i mars, juni, september eller december, dock inte före den första försäkringsperioden har löpt ut. Försäkringstagaren ska göra överföringsanmälan hos det nya försäkringsbolaget, som ska sända anmälan till det gamla försäkringsbolaget senast tre kalendermånader före de dagar som nämns ovan.

Försäkringen träder i kraft i det nya försäkringsbolaget från och med den tidpunkt då den tidigare försäkringen upphör att gälla. Om försäkringstagaren har gjort en anmälan hos två eller flera försäkringsbolag om överföring från och med samma tidpunkt, är den första överföringen giltig, om inte försäkringstagaren och försäkringsbolagen har avtalat något annat.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid överföring av försäkring utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

163 §

Försäkringstagarens medellöshet eller okända vistelseort

En försäkring anses ha upphört att gälla från och med den dag då försäkringstagaren försätts i konkurs eller då utmätningsmannen har utfärdat ett intyg över hinder enligt 3 kap. 95 § i utsökningsbalken på grund av försäkringstagarens medellöshet eller att dennes vistelseort inte är känd.

164 §

Konkursboets försäkringsskyldighet

Om försäkringstagaren försätts i konkurs och arbetet fortsätter för konkursboets räkning, ska konkursboet teckna en ny försäkring som gäller från den tidpunkt när konkursen började.

165 §

När en försäkring upphör att gälla på grund av försäkringsbolagets konkurs

En försäkring upphör att gälla en månad efter det att försäkringstagaren har fått vetenskap om att likvidation eller konkurs har inletts i försäkringsbolaget och om att försäkringstagaren är skyldig att inom denna tid teckna en ny försäkring. Har försäkringstagaren inte före det tecknat försäkring i ett annat försäkringsbolag, anses försäkringstagaren ha försummat sin försäkringsskyldighet enligt denna lag. Förvaltningen för det särskilda administrationsboet och, beträffande utländska försäkringsbolag Olycksfallsförsäkringscentralen, är skyldiga att utan dröjsmål skriftligt underrätta försäkringstagarna om skyldigheten att teckna försäkring i ett annat försäkringsbolag.

21 kap.

Hur försäkringspremier ska bestämmas och betalas

166 §

Försäkringsbolagets premiegrunder

Ett försäkringsbolag ska ha kalkyleringsgrunder för försäkringspremierna där det bestäms hur försäkringspremierna kalkyleras (*premiegrunder*). Premiegrunderna ska godkännas av styrelsen och de ska tillämpas enhetligt på alla försäkringstagare. De ska innehålla entydiga beräkningsformler för försäkringspremierna och metoderna för att bestämma försäkringspremierna ska framgå av dem. I metodbeskrivningen ska det också anges hur premiegrunderna ska tillämpas vid särskilda eller förändrade förhållanden som gäller försäkringstagaren.

Premiegrunderna kan ändras under försäkringsperioden på grund av ett tekniskt fel i dem eller på grund av en omständighet som väsentligt inverkar på premienivån och som inte beror på försäkringsbolaget. En ändring av premiegrunderna ska tillämpas på alla försäkringstagare från och med ingången av försäkringsperioden.

Premiegrunder ska utarbetas särskilt för obligatorisk försäkring enligt denna lag, för frivillig försäkring för arbetstiden och för fritidsförsäkring. Premiegrunderna ska utarbetas så att premierna står i skäligen proportion till kapitalvärdet av de förväntade kostnaderna för försäkringarna. När premierna bestäms ska möjligheterna att trygga de försäkrade förmånerna och risken för olycksfall och yrkessjukdomar beaktas.

Om omfattningen av det arbete som försäkringstagaren låtit utföra är tillräckligt stor med beaktande av den statistiska tillförlitligheten hos bedömningen av risken för olycksfall (*försäkringstagare med specialpremiegrunder*), ska ersättningar och fullkostnadsavgifter som orsakats av försäkringstagarens försäkringar beaktas när premien bestäms. I övriga fall ska försäkringstagarens premiegrunder grundas på den riskklassificering som tillämpas i försäkringsbolaget (*försäkringstagare med tariffpremiegrunder*). Om flera försäkringstagare hör till samma ekonomiska sammanslutning, kan sammanslutningen behandlas som en enda försäkringstagare på det sätt som anges i premiegrunderna.

När premien bestäms i fråga om en försäkringstagare med tariffpremiegrunder ska också arbetsgivarens dokumenterade förebyggande arbetarskyddsarbete beaktas.

När en försäkringstagare överför sin försäkring till ett annat försäkringsbolag, ska det försäkringsbolag där försäkringen upphör att gälla ge in de löneuppgifter för varje obligatorisk försäkring som ska anges i statistiksammanställningen till det nya försäkringsbolaget. Löneuppgifterna ska lämnas för den senaste fulla och den aktuella försäkringsperioden inom 14 dagar från och med den sista dagen för överföring som avses i 162 § 1 mom.

När försäkringstagaren har överfört sin försäkring till ett annat försäkringsbolag, ska bolaget utan dröjsmål av tidigare försäkringsbolag begära en statistiksammansättning enligt bolagets egna premiegrunder över de försäkringar som överförts i fråga om en försäkringstagare med specialpremiegrunder. Försäkringsbolaget ska överlämna statistiksammansättningen inom tre månader från begäran.

Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska ingå i statistiksammansättningen och bestämmelser om hur och i vilken form uppgifterna ska lämnas utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

168 §

Arbetsinkomster som försäkringspremien grundar sig på

De arbetsinkomster som försäkringstagaren har betalat och som ska räknas in i det lönebelopp som försäkringspremien grundar sig på ska bestämmas enligt vad som i 81 § föreskrivs om de arbetsinkomster som en ersättning för inkomstbortfall grundar sig på.

När en arbetstagare från Finland sänds utomlands för att arbeta eller när arbetstagaren anställs utomlands så att han eller hon omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, ska med avvikelse från det som föreskrivs i 81 § den lön som ska betalas i Finland för motsvarande arbete betraktas som arbetsinkomst. Om motsvarande arbete inte finns i Finland, betraktas den lön som annars kan anses motsvara arbetet som arbetsinkomst.

167 §

Statistiksammansättning

När ett försäkringsbolag har fått en anbudsförfrågan på försäkring från en försäkringstagare som har angett att lönebeloppet är minst 150 000 euro om året, har bolaget rätt att av det försäkringsbolag där försäkringen är eller har varit tecknad avgiftsfritt få uppgifter om lön, skadefall och ersättning för varje obligatorisk försäkring som är föremål för anbudsförfrågan. Rätten att få uppgifter gäller de fem senaste fulla försäkringsperioderna och den aktuella försäkringsperioden (*statistiksammansättning*). Försäkringsbolaget ska utan dröjsmål lämna en statistiksammansättning, dock senast 14 dagar efter det att ett försäkringsbolag som lämnar anbud har begärt den.

169 §

Försäkringspremie

Försäkringspremien ska bestämmas enligt de premiegrunder som gäller i början av försäkringsperioden. När försäkringsperioden upphör ska försäkringsbolaget justera premien genom att tillämpa de premiegrunder som fastställts för försäkringsperioden samt de senaste tillgängliga uppgifterna om försäkringstagaren enligt vad som förutsätts i premiegrunderna. Om den justerade försäkringspremien avviker från den premie som redan tagits ut, ska försäkringsbolaget ta ut skillnaden hos försäkringstagaren eller återbära den (*utjämningspremie*).

Utjämningspremien förfaller till betalning vid en tidpunkt som försäkringsbolaget bestämmer, dock senast ett år efter det att försäkringsperioden upphörde eller, om försäkringen har upphört att gälla under försäkringsperioden, efter det att försäkringen upphörde. I fråga om försäkringstagare med specialpremiegrunder får dock tiden för att betala utjämningspremien vara längre, om detta har avtalats med försäkringstagaren, dock högst fyra år. I sina premiegrunder kan försäkringsbolaget ange beloppet av den minsta utjämningspremie som tas ut eller återbärs.

Efter att ha justerat försäkringspremien för försäkringsperioden ska försäkringsbolaget lämna uppgifter till försäkringstagaren om hur debiteringen av försäkringspremien kan överklagas genom grundbesvär enligt 240 §. Om försäkringspremien för försäkringsperioden är en fast avgift som inte justeras, ska uppgifterna lämnas i samband med debiteringen av premien.

170 §

Försäkringstagarens rätt att få information om grunderna för och utvecklingen av försäkringspremien

Försäkringsbolaget ska tillämpa premiegrunderna så att försäkringstagaren kan få en korrekt och tillräcklig bild av de faktorer som inverkar på försäkringspremien. Försäkringstagare med specialpremiegrunder ska få tillräcklig information också om utvecklingen av premien på längre sikt.

171 §

Riskklassificering som förvaltas av Olycksfallsförsäkringscentralen

Olycksfallsförsäkringscentralen ska ha en riskklassificering av risken för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, som grundar sig på de uppgifter om branscher eller om arbete som försäkringstagarna låtit utföra och som ingår i registret över olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar enligt 235 §. Oberoende av den riskklassificering som försäkringsbolaget tillämpar ska bolaget ordna statistiken så att de uppgifter som förutsätts enligt den riskklassificering som Olycksfallsförsäkringscentralen tillämpar finns tillgängliga för centralen i enlighet med 257 § 1—3 mom.

172 §

Dröjsmålsränta och indrivningskostnader

Försäkringstagaren ska på en försenad försäkringspremie betala årlig dröjsmålsränta för dröjsmålstiden enligt räntesatsen i 4 a § 1 mom. i räntelagen och indrivningskostnader för den försenade premien. Bestämmelser om indrivning av dessa fordringar finns i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

173 §

Preskribering av försäkringspremie

Ett försäkringsbolag får inte påföra arbetsgivaren försäkringspremier efter det att fem år har förflutit sedan utgången av det kalenderår då utjämningspremien för försäkringsperioden förföll till betalning.

174 §

Utsökningsbar försäkringspremie

En försäkringspremie enligt denna lag inklusive dröjsmålsränta får sökas ut utan dom eller beslut på det sätt som det föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

175 §

Preskribering av återbetalning av en försäkringspremie som betalats utan grund

Rätten till återbetalning av en försäkringspremie som betalats utan grund preskriberas fem år efter den dag då premien betalades, om preskriptionen inte avbrutits innan dess. Bestämmelser om avbrytande av preskription finns i 10 och 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003).

176 §

En delägares eller en bolagsmans ansvar för försäkringspremien

Om försäkringstagaren är en sammanslutning där delägarna eller bolagsmännen svarar för förpliktelse som för egen skuld, ansvarar en delägare eller en bolagsman också för sammanslutningens försäkringspremier enligt denna lag.

22 kap.

Tillsynen över försäkringsverksamhet

177 §

Allmän tillsyn över försäkringsverksamhet samt tvångsförsäkring

Olycksfallsförsäkringscentralen ska utöva tillsyn över att arbetsgivaren uppfyller sin försäkringsskyldighet enligt 3 §.

Om arbetsgivaren försummar sin försäkringsskyldighet och inte rättar till försummelsen inom den frist som Olycksfallsförsäkringscentralen ställer, ska centralen på arbetsgivarens bekostnad teckna en obligatorisk försäkring för arbetsgivaren i ett försäkringsbolag som centralen väljer.

178 §

Försäkringsregister

För tillsynen över försäkringsverksamhet, bekämpning av grå ekonomi och utredning

av ersättningsansvarigt försäkringsbolag ska Olycksfallsförsäkringscentralen föra ett register över de arbetsgivare som har tecknat en obligatorisk försäkring för sina arbetstagare (*försäkringsregister*). För varje försäkring ska i registret antecknas arbetsgivarens namn och företags- och organisationsnummer eller personbeteckning samt uppgift om försäkringsbolag och försäkringens giltighetstid.

179 §

Försäkringsbolagets tillsynsplikt

Försäkringsbolaget ska övervaka att en arbetsgivare som har tecknat en försäkring i bolaget uppfyller sin anmälningsplikt och andra försäkringsrelaterade skyldigheter enligt denna lag.

180 §

Arbetskyddsmyndighetens tillsynsplikt

Arbetskyddsmyndigheten ska övervaka att arbetsgivarna uppfyller sin försäkringsskyldighet enligt 3 §. Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har arbetskyddsmyndigheten rätt att av Olycksfallsförsäkringscentralen avgiftsfritt få uppgifter i försäkringsregistret som gäller en sådan arbetsgivare vars arbetsplats är föremål för tillsyn enligt lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006). Arbetskyddsmyndigheten ska utan dröjsmål underrätta Olycksfallsförsäkringscentralen om att det finns anledning att misstänka att en arbetsgivare inte har uppfyllt sin försäkringsskyldighet.

181 §

Avgift som motsvarar försäkringspremien

En arbetsgivare som har försummat sin försäkringsskyldighet enligt 3 § är skyldig att betala en avgift som motsvarar en skälig försäkringspremie för den tid som försummelsen gäller, dock inte för en längre tid än det

pågående kalenderåret och de fem senaste kalenderåren.

182 §

Försummelseavgift

En arbetsgivare som har försummat sin försäkringsskyldighet enligt 3 § är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst tre gånger så stor som avgiften enligt 181 §.

När storleken på försummelseavgiften bestäms ska hänsyn tas till försummelsetidens längd, att försummelsen är uppsåtlig och återkommande samt omfattning av och riskerna med det oförsäkrade arbetet.

En fysisk person behöver inte påföras försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 2 mom.

Försummelseavgift kan inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol. Försummelseavgift kan inte heller påföras den som åtalats för samma gärning och åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

183 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och av försummelseavgift

Om Olycksfallsförsäkringscentralen anser att en arbetsgivare har försummat sin försäkringsskyldighet enligt 3 §, ska centralen ansöka hos Statskontoret om att få påföra en avgift som motsvarar försäkringspremien enligt 181 § och en försummelseavgift enligt 182 §.

Genom ett beslut ska Statskontoret avgöra huruvida arbetsgivaren har försummat sin försäkringsskyldighet och förplikta den arbetsgivare som försummat sin försäkringsskyldighet att betala de avgifter som nämns i 1 mom. till Olycksfallsförsäkringscentralen. Arbetsgivaren får överklaga beslutet hos besvärnämnden för olycksfallsärenden genom skriftliga besvär.

Bestämmelserna om försäkringspremie i

169 och 172—176 § ska tillämpas också på den avgift som anges i 181 och 182 §.

184 §

Självrisk för en arbetsgivare som försummat sin försäkringsskyldighet

Om det under den tid som en arbetsgivare försummade sin försäkringsskyldighet inträffade ett sådant skadefall i arbetet som ersätts med stöd av denna lag, ska Olycksfallsförsäkringscentralen hos arbetsgivaren ta ut beloppet av de betalda ersättningarna och fullkostnadsavgifterna, dock högst 5 000 euro per skadefall.

Bestämmelserna om försäkringspremie i 172 och 174 § tillämpas också på avgiften enligt 1 mom.

185 §

Förlust av rätt till ersättning

En arbetstagare har inte rätt att få ersättning enligt denna lag, om arbetsgivaren har försummat sin försäkringsskyldighet enligt 3 § som ett led i en systematisk försummelse av social trygghet för arbetstagaren, och arbetstagaren har varit medveten om försummelsen och med sitt eget handlande medverkat till att försummelsen skett och därigenom kunnat undvika att betala arbetstagares arbetspensionsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie.

186 §

Kringgående och missbruk av försäkringsskyldigheten

Om en rättshandling för att försäkringsskyldigheten enligt 3 § ska kunna kringgåas, en försäkringspremie ska kunna undvikas, ett pensionsskydd utan grund ska kunna ordnas eller av något annat liknande skäl har getts ett sådant innehåll som inte motsvarar sakens faktiska natur eller syfte ska det förfaras enligt sakens faktiska natur och syfte, när försäkringsskyldigheten avgörs, försäkringspremien bestäms eller ett ersättningsärende enligt denna lag handläggs.

AVDELNING VI

FRIVILLIGA FÖRSÄKRINGAR

23 kap.

Allmänna bestämmelser

187 §

Frivilliga försäkringar för arbetstiden och för fritiden

Frivilliga försäkringar enligt denna lag är frivillig försäkring för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom för arbetstiden och frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden.

Bestämmelserna om obligatorisk försäkring ska tillämpas på frivillig försäkring, om inte något annat föreskrivs nedan.

Ett försäkringsbolag kan inte med hjälp av försäkringsvillkoren utvidga skyddet i en frivillig försäkring. I sina försäkringsvillkor kan ett försäkringsbolag avgränsa en frivillig fritidsförsäkring till att gälla endast skadefall vid motionsidrott, utesluta vissa grenar inom breddidrotten eller begränsa den personkrets som försäkras.

24 kap.

Företagares försäkring för arbetstiden

188 §

Företagares frivilliga försäkring för arbetstiden

Den som har en pensionsförsäkring enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) har rätt att låta försäkra sig för skadefall som inträffar i arbetet som företagare. Försäringen ska tecknas i ett enda försäkringsbolag så att den täcker det arbete som företagare som är försäkrat med pensionsförsäkring enligt lagen om pension för företagare. Försäringen kan inte träda i kraft retroaktivt.

Den årsarbetsinkomst för en företagare som en ersättning för inkomstbortfall och familjepension grundar sig på vid en försäkring enligt 1 mom. är lika stor som den för företagaren fastställda arbetsinkomsten enligt

112 § i lagen om pension för företagare som gäller på skadedagen. Om arbetsinkomsten enligt den paragrafen har fastställts till det maximibelopp som anges i paragrafen, kan årsarbetsinkomsten på ansökan fastställas till ett högre belopp, dock högst till ett belopp som är lika stort som den årsarbetsinkomst som motsvarar företagarens arbetsinsats och med iakttagande av principerna i 112 § 1 mom. i lagen om pension för företagare.

189 §

Frivillig försäkring för arbetstiden för företagare som fyllt 68 år

Om en företagare när han eller hon fyller 68 år fortsätter med sitt arbete som företagare, kan försäkringsbolaget på ansökan förlänga giltighetstiden för en försäkring enligt 188 §. I sådana fall ska årsarbetsinkomsten fastställas till ett belopp som är lika stort som den årsarbetsinkomst som motsvarar företagarens arbetsinsats och med iakttagande av principerna i 112 § 1 mom. i lagen om pension för företagare.

190 §

Frivillig försäkring för arbetstiden för företagare under 18 år

En företagare under 18 år har rätt att försäkra sig med en försäkring som avses i 188 § 1 mom., förutsatt att han eller hon uppfyller förutsättningarna i 3 § i lagen om pension för företagare.

Den årsarbetsinkomst som avses i 188 § 2 mom. ska fastställas till ett belopp som är lika stort som den årsarbetsinkomst som motsvarar den arbetsinsats som en företagare under 18 år utför och med iakttagande av principerna i 112 § 1 mom. i lagen om pension för företagare.

191 §

Beviljande av företagares frivilliga försäkring för arbetstiden

Med avvikelse från 157 § 1 mom. är ett försäkringsbolag inte skyldigt att bevilja en

försäkring där årsarbetsinkomsten enligt den sista meningen i 188 § 2 mom. tillämpas, eller bevilja en försäkring enligt 189 §.

Ett försäkringsbolag kan också låta bli att bevilja en företagare en frivillig försäkring för arbetstiden, om bolaget har ostridiga förfallna fordringar hos försäkringstagaren.

192 §

Försäkringsbolagets rätt att säga upp företagares frivilliga försäkring för arbetstiden

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en företagares frivilliga försäkring för arbetstiden, om försäkringstagaren har försummat att betala en premie som har förfallit eller om försäkringstagaren uppsåtligen har gett felaktiga eller bristfälliga uppgifter för handläggningen av ett ersättningsärende eller bestämmande av försäkringspremien i syfte att skaffa orättmätig ekonomisk nytta för sig själv eller någon annan.

Uppsägningen ska göras skriftligt. Försäkringen upphör att gälla 30 dagar efter det att uppsägningen har avsänts. När uppsägningen beror på försummelse enligt 1 mom. att betala en försäkringspremie, upphör försäkringen dock inte att gälla om försäkringstagaren har betalat den förfallna premien innan uppsägningstiden går ut. Försäkringsbolaget ska meddela försäkringstagaren ett beslut om att försäkringen har upphört att gälla.

193 §

När en försäkring upphör att gälla samtidigt som en försäkring enligt lagen om pension för företagare

En företagares frivilliga försäkring för arbetstiden upphör att gälla från och med samma tidpunkt som en pensionsförsäkring enligt lagen om pension för företagare upphör att gälla, om inte något annat följer av 189 §. Försäkringen kan upphöra retroaktivt. Försäkringen upphör att gälla när företagarens verksamhet upphör, om en försäkring enligt lagen om pension för företagare inte träder i kraft eftersom företagarens verksamhet inte har fortgått i minst fyra månader utan

avbrott enligt vad som föreskrivs i 4 § 1 mom. 2 punkten i den lagen.

Försäkringsbolaget ska meddela försäkringstagaren ett beslut om att försäkringen har upphört att gälla.

194 §

Företagarens rätt att säga upp en frivillig försäkring för arbetstiden

En företagare kan skriftligt säga upp en frivillig försäkring för arbetstiden så att den upphör att gälla tidigast från och med den tidpunkt när anmälan om uppsägning har kommit in till försäkringsbolaget.

195 §

Anmälan om skadefall

En företagare ska göra en sådan anmälan om skadefall som avses i 111 § 2 mom. till försäkringsbolaget senast den trettonde dagen från skadedagen.

Försummar en företagare att göra en anmälan enligt 1 mom., kan ersättning vägras för dröjsmålstiden om det är skäligt med beaktande av omständigheterna.

196 §

Omständigheterna då skadefallet inträffade

Till ett område enligt 22 § som hör till den plats där arbetet utförs anses det område höra där företagaren i varje enskilt fall utför sitt arbete som företagare. Till området hör dock inte företagarens bostad eller andra områden som företagaren huvudsakligen använder för privat bruk.

Utbildning inom ramen för arbete som företagare betraktas som en utbildning enligt 24 § 1 mom. 1 punkten. Det som föreskrivs i 24 § 1 mom. 2 punkten om ersättning för olycksfall som inträffar i samband med rekreation tillämpas inte på företagare.

Bestämmelserna i 25 § tillämpas på motsvarande sätt när en företagare utför sitt ar-

bete i sin bostad eller på något annat ställe än arbetsuppgiften förutsätter.

197 §

Dagpenning för företagare

Bestämmelserna i 56 § 2 mom., 57—60 och 70 § tillämpas inte på dagpenning för företagare.

Dagpenning ska betalas enligt full arbetsförmåga, om en skada huvudsakligen hindrar en företagare från att utföra sitt arbete. Dagpenning ska betalas till halva beloppet av dagpenningen enligt full arbetsförmåga, om en skada på ett betydande sätt begränsar företagarens möjligheter att utföra sitt arbete.

Dagpenningen utgör 1/360 av företagarens årsarbetsinkomst enligt 188—190 §. Bestämmelserna i 71—73 och 75—79 § tillämpas inte på årsarbetsinkomsten.

198 §

Olycksfallspension för företagare

Utöver vad som föreskrivs i 63 § 2 och 3 mom. ska den arbetsinkomst enligt 112 § i lagen om pension för företagare som företagaren får efter skadefallet beaktas vid en bedömning av nedsättningen i företagarens arbetsförmåga. Om denna arbetsinkomst inte har sänkts efter skadefallet, har företagaren inte rätt att få olycksfallspension som beviljas tills vidare.

När företagarens olycksfallspension räknas ut med stöd av 66 § 1 mom. utgörs årsarbetsinkomsten av företagarens årsarbetsinkomst enligt 188—190 §. Bestämmelserna i 71—73 och 75—79 § ska inte tillämpas på årsarbetsinkomsten. Bestämmelserna i 70 § ska inte tillämpas på företagarens olycksfallspension.

25 kap.

Frivillig fritidsförsäkring

199 §

Frivillig fritidsförsäkring för arbetstagare

En arbetsgivare som har tecknat obligatorisk försäkring för sina arbetstagare kan till

försäkringen foga en frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden. På grundval av försäkringen ersätts som skadefall en olycka som inte har inträffat under de förhållanden som avses i 21—25 §. Ersättning betalas inte för en olycka, om den försäkrades arbete för försäkringstagarens räkning och försäkringstagarens skyldighet att betala lön fortlöpande har varit avbrutna i fler än 30 dagar när olyckan inträffade.

Den dagpenning enligt 58 § som betalas på grundval av en frivillig fritidsförsäkring ska bestämmas på grundval av den lön för sjukdomstiden som den arbetsgivare som tecknat försäkringen har betalat eller på grundval av arbetsinkomsterna från arbete för den arbetsgivaren. På motsvarande sätt ska årsarbetsinkomsten enligt 71—73 § bestämmas på grundval av arbetsinkomsten från arbete hos den arbetsgivare som har tecknat försäkringen. Bestämmelserna i 74—79 § ska inte tillämpas på årsarbetsinkomsten.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att bevilja en försäkring enligt 1 mom. och bolaget har rätt att säga upp en försäkring på grundval av försäkringsvillkoren. Försäkringstagaren kan skriftligt säga upp försäkringen så att den upphör att gälla tidigast från och med den tidpunkt när anmälan om uppsägning har kommit in till försäkringsbolaget.

200 §

Företagares frivilliga fritidsförsäkring

En företagare som har tecknat frivillig försäkring för arbetstiden kan foga en olycksfallsförsäkring för fritiden till försäkringen. På grundval av försäkringen ersätts en olycka som inte har inträffat under de omständigheter som avses i 21—25 §.

Den årsarbetsinkomst för en företagare som avses i 188—190 § ska tillämpas som grund för ersättning för inkomstbortfall och familjepension. Bestämmelserna i 197 § tillämpas på dagpenning och bestämmelserna i 198 § på olycksfallspension.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att bevilja en försäkring enligt 1 mom. och bolaget har rätt att säga upp en försäkring på grundval av försäkringsvillkoren. Företagaren kan skriftligt säga upp försäkringen så att den

upphör att gälla tidigast från och med den tidpunkt när anmälan om uppsägning har kommit in till försäkringsbolaget.

201 §

Begränsning av försäkringsersättning

En yrkessjukdom enligt 26—29 §, väsentligt förvärrande enligt 30 § av skada eller sjukdom som ersätts som yrkessjukdom, ömhet orsakad av arbetsrörelse enligt 33 § eller avsiktlig skada som orsakas av någon annan person ersätts inte på grundval av frivillig fritidsförsäkring.

Ersättning betalas inte heller på grundval av fritidsförsäkring för

- 1) skada som avses i patientskadelagen,
- 2) skadefall som ger den skadade rätt att med stöd av någon annan lag få sådan ersättning som anges i denna lag,
- 3) skadefall som ger den skadade rätt till ersättning för olycksfall i arbetet eller för yrkessjukdom enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare,
- 4) trafikskada som avses i trafikförsäkringslagen eller i en motsvarande lag i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller
- 5) skada i spårtrafik enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) eller i en motsvarande lag i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I försäkringsvillkoren för en fritidsförsäkring för fartygspersonal som tecknats på grundval av ett kollektivavtal kan det föreskrivas att ersättning inte betalas för olycksfall som beror på krig, uppror eller någon annan liknade väpnad konflikt.

202 §

Avdrag från ersättningar

På en dagpenning som betalas på grundval av en fritidsförsäkring ska ett kalkylerat avdrag göras för den tid som den skadade har rätt att få dagpenning enligt sjukförsäkringslagen för samma skadefall. Avdraget ska göras enligt följande tabell:

Dagpenning utan avdrag euro	Avdrag %
— 100,00	70
100,01 — 120,00	65
120,01 — 150,00	60
150,01 — 175,00	55
175,01 — 210,00	50
210,01 — 260,00	45
260,01 — 340,00	40
340,01 — 500,00	35
500,01 —	30

På olycksfallspension som den skadade får på grundval av en fritidsförsäkring ska ett avdrag göras för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, sjukpension enligt någon annan lag och därefter för ålderspension som den skadade får för samma tid. På familjepension som betalas till en förmånstagare ska ett avdrag göras för familjepension som på motsvarande sätt betalas för samma skadefall med stöd av någon annan lag.

Bestämmelserna om dagpenning och olycksfallspension i 1 och 2 mom. ska tillämpas också på rehabiliteringspenning.

På sjukvårdsersättning som betalas på grundval av en fritidsförsäkring ska ett avdrag göras för ersättning som den skadade får för samma skadefall med stöd av sjukförsäkringslagen.

203 §

Sjukvård som ersätts

Bestämmelserna i 40—42 § ska inte tillämpas på ersättning för kostnaderna för sjukvård på grundval av en fritidsförsäkring.

26 kap.

Frivillig försäkring för arbetstiden för arbetstagare vid arbete i utlandet

204 §

Frivillig försäkring för arbetstiden för arbetstagare i utlandet

En finländsk arbetsgivare kan teckna en frivillig försäkring för arbetstiden för en ar-

betstagare som arbetsgivaren kan ordna pensionskydd för med stöd av 150 § 2—4 mom. i lagen om pension för arbetstagare. På försäkringsbolagets rätt att inte bevilja försäkring tillämpas bestämmelserna i 191 § 2 mom. och på bolagets rätt att säga upp försäkringen tillämpas bestämmelserna i 192 §.

Dagpenning enligt 58 § som betalas på grundval av en försäkring enligt denna paragraf ska uteslutande bestämmas på grundval av den lön under sjukdomstiden som den arbetsgivare som tecknat försäkringen har betalat eller på grundval av arbetsinkomsten från arbete hos denne arbetsgivare. På motsvarande sätt ska årsarbetsinkomsten enligt 71—74 § bestämmas uteslutande på grundval av arbetsinkomsten från arbete hos den arbetsgivare som tecknat försäkringen. Bestämmelserna i 75—79 § ska inte tillämpas på årsarbetsinkomsten.

AVDELNING VII

VERKSTÄLLIGHETSSYSTEM

27 kap.

Försäkringsanstalter

205 §

Försäkringsbolag som har rätt att bevilja försäkringar

En försäkring enligt denna lag kan beviljas av ett försäkringsbolag som enligt försäkringsbolagslagen (521/2008) eller lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) har rätt att i Finland bedriva försäkringsverksamhet i den skadeförsäkringsklass 1 som avses i 2 § 1 mom. i lagen om försäkringsklasser (526/2008).

På ett försäkringsbolag som avses i försäkringsbolagslagen tillämpas den lagen och på ett utländskt försäkringsbolag lagen om utländska försäkringsbolag, om inte något annat följer av denna lag.

206 §

Tjänsteansvar

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänste-

ansvar ska tillämpas på dem som är anställda hos ett försäkringsbolag eller Olycksfallsförsäkringscentralen och på styrelseledamöterna, när de utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

207 §

Statskontoret

Ersättning för olycksfall eller yrkessjukdom som orsakats i anställning hos staten betalas av Statskontoret.

208 §

Överlåtelse av försäkringsbeståndet

Utöver bestämmelserna i försäkringsbolagslagen om Finansinspektionens rätt att förbjuda försäkringsbolags fusion, delning, flyttning av hemort och överlåtelse av försäkringsbestånd, får Finansinspektionen inte ge sitt samtycke till fusion, delning eller flyttning av hemort när det gäller ett finländskt försäkringsbolag som bedriver försäkringsverksamhet enligt denna lag eller till överlåtelse av försäkringsbestånd enligt denna lag till ett utländskt försäkringsbolag som inte har säte i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om en sådan åtgärd väsentligt försämrar de försäkrades skydd eller äventyrar verksamhetsförutsättningarna för försäkringssystemet enligt denna lag eller dess förmåga att klara av sina förpliktelser. När Finansinspektionen ger sitt samtycke kan den till samtycket foga villkor som säkerställer att de ovannämnda förutsättningarna uppfylls.

Finansinspektionen ska, innan ett ärende som avses i 1 mom. avgörs, vid behov begära yttrande av arbetsgivarnas, arbetstagarnas och tjänstemännens viktigaste centralorganisationer om hur åtgärden inverkar på de allmänna förutsättningarna för att verkställa försäkringssystemet enligt denna lag.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller i tillämpliga delar också förutsättningarna för samtycke enligt 64—66 § i lagen om utländska försäkringsbolag.

28 kap.

Olycksfallsförsäkringscentralen

209 §

Olycksfallsförsäkringscentralens uppgifter

Olycksfallsförsäkringscentralen är ett samordnande organ med uppgift att genomföra och utveckla försäkringsverksamheten enligt denna lag.

Olycksfallsförsäkringscentralens allmänna uppgift är att

- 1) främja att lagen verkställs samordnat och att verkställighetssystemet utvecklas,
- 2) främja samarbetet i ärenden som gäller verkställigheten av lagen och som kräver att försäkringsanstalterna samverkar samt sköta uppgifter som har samband med detta,
- 3) främja samarbetet mellan de försäkringsanstalter som verkställer lagen och andra försäkringsanstalter samt myndigheterna,
- 4) utfärda rekommendationer i syfte att främja en enhetlig verkställighet av lagen i ärenden som inte hör till uppgifterna för ersättningsnämnden för olycksfallsärenden,
- 5) sköta den informationsverksamhet som verkställigheten av lagen förutsätter.

Dessutom ska Olycksfallsförsäkringscentralen

- 1) handlägga ersättningsärenden som gäller skadefall som inträffat i oförsäkrat arbete och ta ut självriskerna enligt 184 § hos en arbetsgivare som försummat sin försäkringsskyldighet,
- 2) meddela ett avgörande enligt 7 § om tillämpning av lagen,
- 3) fastställa formuläret för en anmälan enligt 111 §,
- 4) sköta sådana uppgifter enligt 154 § som har samband med handläggningen av ett fördröjt ersättningsärende,
- 5) svara för den riskklassificering som avses i 171 §,
- 6) i enlighet med 177 § utöva tillsyn över arbetsgivarens försäkringsskyldighet och vid försummelse teckna en obligatorisk försäkring för arbetsgivaren,
- 7) föra ett försäkringsregister enligt 178 §,
- 8) göra en ansökan enligt 183 § till Statskontoret om att påföra en arbetsgivare som försummat sin försäkringsskyldighet en av-

gift som motsvarar försäkringspremien samt en försummelseavgift och att utarbeta avgiftsgrunder för dessa betalningar,

9) sköta uppdrag i anknytning till garantin enligt 230 §,

10) sköta uppgifter inom ramen för fördelningssystemet enligt 231 §,

11) samla in och redovisa arbetarskyddsavgiften enligt 233 § till Arbetarskyddsfonden,

12) föra ett register över olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar enligt 235 §,

13) bedriva sådan statistikföring och forskningsverksamhet enligt 236 § som hänför sig till verkställigheten av lagen och förebyggande av skador enligt denna lag,

14) godkänna formuläret för ett yttrande enligt 266 § 3 mom.,

15) vara den försäkringsanstalt på bosättnings- och vistelseorten samt det kontaktorgan som avses i EU:s förordningar om social trygghet och i sådana överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland,

16) sköta andra uppgifter som styrelsen för Olycksfallsförsäkringscentralen beslutar om och som hänför sig till verkställigheten och utvecklandet av denna lag.

På Olycksfallsförsäkringscentralen ska bestämmelserna i 31 kap. 13 § i försäkringsbolslagen tillämpas i fråga om skötseln av centralens uppgifter vid förberedelser för undantagsförhållanden.

210 §

Olycksfallsförsäkringscentralens serviceuppgifter

Utöver det som i 209 § föreskrivs om Olycksfallsförsäkringscentralens uppgifter ska centralen också sköta de serviceuppgifter som styrelsen anger. Olycksfallsförsäkringscentralen har rätt att ta ut verksamhetsbaserade serviceavgifter för sina tjänster. Avgifterna ska täcka kostnaderna för tjänsterna.

211 §

Tillämpning av bestämmelserna om sökande av ändring och begäran om omprövning

Bestämmelserna i avdelning VIII om sökande av ändring och begäran om ompröv-

ning tillämpas också på beslut och debiteringar som Olycksfallsförsäkringscentralen i någon annan egenskap än försäkringsanstalt meddelar på grundval av denna lag.

212 §

Olycksfallsförsäkringscentralens medlemmar

Ett försäkringsbolag som bedriver försäkringsverksamhet enligt denna lag ska höra till Olycksfallsförsäkringscentralen (*medlemsförsäkringsbolag*). Ett försäkringsbolag är medlem av Olycksfallsförsäkringscentralen så länge som bolaget har ersättningsförpliktelser enligt denna lag.

Till Olycksfallsförsäkringscentralen hör dessutom Statskontoret och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. Statskontoret och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt deltar i centralens verksamhet bara till den del den har samband med skötseln av de uppgifter som de har till följd av denna lag.

Ett försäkringsbolag som har för avsikt att bedriva försäkringsverksamhet enligt denna lag i Finland ska senast två månader innan verksamheten inleds lämna en anmälan om sina avsikter till Olycksfallsförsäkringscentralen.

213 §

Hur Olycksfallsförsäkringscentralens verksamhetskostnader ska täckas

Medlemsförsäkringsbolagen, Statskontoret och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är skyldiga att årligen till Olycksfallsförsäkringscentralen betala en avgift som ska täcka centralens verksamhetskostnader.

Medlemsförsäkringsbolagen, Statskontoret och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska årligen till Olycksfallsförsäkringscentralen betala 12 000 euro i grundavgiftsandel. Därefter räknas först kostnadsandelen för Statskontoret och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ut utifrån hur stor del av verksamhetskostnaderna för Olycksfallsförsäkringscentralen som uppskattas falla på dem. Den andel av centralens verksamhetskostnader som inte täcks på detta

sätt ska täckas av medlemsförsäkringsbolagen i proportion till premieinkomsterna. Med premieinkomster avses de premieinkomster av försäkringsverksamhet enligt denna lag som framgår av resultaträkningen. Grundavgiftsandelen för anslutningsåret är beloppet av den normala grundavgiften multiplicerat med fyra.

Olycksfallsförsäkringscentralen beslutar om betalningen av kostnadsandelarna och den har rätt att ta ut förskott på dem.

Närmare bestämmelser om hur kostnadsandelarna för medlemsförsäkringsbolagen, Statskontoret och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt ska räknas ut och drivas in meddelas i de grunder för kostnadsfördelningen som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på förslag från Olycksfallsförsäkringscentralen.

Kostnadsandelarna får drivas in utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Om avgiften inte betalas senast på förfallodagen tas en årlig dröjsmålsränta ut på det obetalda kapitalet enligt räntesatsen i 4 a § 1 mom. i räntelagen.

214 §

Olycksfallsförsäkringscentralens organ

Olycksfallsförsäkringscentralens organ är allmänna mötet, styrelsen och verkställande direktören.

215 §

Det allmänna mötet och dess uppgifter

Rösträtt vid det allmänna mötet har medlemmarna i Olycksfallsförsäkringscentralen. Handläggningen av ärenden leds av en ordförande som väljs av mötet.

Det allmänna mötet ska

- 1) besluta om stadgarna för Olycksfallsförsäkringscentralen,
- 2) behandla bokslutet och revisorernas utlåtande om bokslutet,
- 3) bestämma om de åtgärder förvaltningen och räkenskaperna för det föregående året ger anledning till,
- 4) besluta om arvoden för ordföranden

och ledamöterna i styrelsen, för ordföranden, medlemmarna och de medicinskt sakkunniga i ersättningsnämnden för olycksfallsärenden samt för revisorerna,

5) besluta om hur många ledamöter och ersättare i styrelsen som ska representera Olycksfallsförsäkringscentralens medlemmar och förrätta val av de ledamöter och ersättare i styrelsen som representerar centralens medlemmar samt val av revisorer, och

6) godkänna budgeten för det kommande året.

216 §

Beslutförhet, röstetal och beslutsfattande på det allmänna mötet

Det allmänna mötet är beslutfört om minst hälften av medlemmarna är representerade på mötet.

Ett medlemsförsäkringsbolags röstetal på det allmänna mötet grundar sig på dess andel av medlemsförsäkringsbolagens sammanlagda premieinkomst från försäkringsverksamhet enligt denna lag. En andel under 0,5 procent medför en röst. En andel under två procent men minst 0,5 procent medför tre röster. En andel under 15 procent men minst två procent medför fem röster. En andel på minst 15 procent medför sju röster.

Statskontoret och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har vardera fem röster.

Den mening som understöds av mer än hälften av de avgivna rösterna är det allmänna mötets beslut. Vid lika röstetal är ordförandens röst utslagsgivande. Vid val blir de valda som fått flest röster. Om dock endast en person är föreslagen, krävs det mer än hälften av de avgivna rösterna för att bli vald. Vid lika röstetal avgörs val genom lottning.

217 §

Styrelsen, dess mandattid och beslutförhet

Styrelsen för Olycksfallsförsäkringscentralen har högst 13 ledamöter. Högst sju av dem ska företräda medlemmarna i Olycksfallsförsäkringscentralen samt tre arbetsgivarnas och tre arbetstagarnas och tjänstemännens vikti-

gaste centralorganisationer. Styrelsen har högst fem ersättare. En ska företräda de viktigaste arbetsgivarcentralorganisationerna, en de viktigaste arbetstagar- och tjänstemanna-centralorganisationerna, en den mest representativa organisationen för bevakning av lantbruksföretagarnas ekonomiska intressen och högst två medlemmarna i Olycksfallsförsäkringscentralen. Centralorganisationerna ska underrätta Olycksfallsförsäkringscentralen om vem som företräder dem i styrelsen. Den som är omyndig, har försatts i konkurs eller har meddelats näringsförbud kan inte vara ledamot i styrelsen.

Styrelsens mandattid är tre kalenderår. Styrelsen väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande. Om en styrelseledamot avgår eller förlorar sin behörighet under mandattiden, ska en ny ledamot utses i stället för honom eller henne för den återstående mandattiden enligt vad som föreskrivs i 1 mom.

Styrelsen är beslutfört när mötesordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande.

218 §

Styrelsens uppgifter samt beslutsfattande och jäv i styrelsen

Styrelsen ska

1) utöva den högsta beslutanderätten i Olycksfallsförsäkringscentralen i de ärenden som inte ingår i det allmänna mötets eller verkställande direktörens beslutanderätt,

2) förbereda ärenden som ska behandlas på det allmänna mötet,

3) anställa och avskeda verkställande direktören och de direktörer som rapporterar till verkställande direktören samt avtala om deras löner och övriga tjänstgöringsvillkor, och

4) bestämma avgifterna för serviceuppgifter enligt 210 §.

Den mening som understöds av ett flertal av de närvarande är styrelsens beslut. Vid lika röstetal är ordförandens röst utslagsgivande. Vid val blir de valda som fått flest röster. Om dock endast en person är föreslagen, krävs det mer än hälften av de avgivna rösterna för att bli vald. Vid lika röstetal avgörs val genom lottning.

En ledamot i styrelsen får inte delta i behandlingen av ett sådant ärende som gäller hans eller hennes enskilda intresse eller det enskilda intresset för en sammanslutning där ledamoten är styrelseledamot, verkställande direktör eller anställd.

Styrelsen kan delegera sin beslutanderätt till verkställande direktören, en direktör och en anställd.

219 §

Verkställande direktören och hans eller hennes ställföreträdare

Verkställande direktören för Olycksfallsförsäkringscentralen ska ha god kännedom om försäkringsverksamhet som gäller olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar och han eller hon ska ha gott anseende.

Verkställande direktören får inte vara anställd av en medlem i Olycksfallsförsäkringscentralen, höra till något av dess förvaltningsorgan, vara ombud för en medlem eller i övrigt stå i ett sådant förhållande till en medlem som gör att förtroendet för hans eller hennes opartiskhet äventyras av något annat särskilt skäl.

Den som är omyndig, har försatts i konkurs eller har meddelats näringsförbud får inte vara verkställande direktör.

Styrelsen ska utse en ställföreträdare för verkställande direktören. Bestämmelserna i denna lag om verkställande direktören tillämpas på motsvarande sätt på ställföreträdaren.

220 §

Verkställande direktörens uppgifter

Verkställande direktören utövar den högsta beslutanderätten i enskilda ärenden som gäller betalning av ersättning för skador som inträffat i oförsäkrat arbete, handläggning av ett fördröjt ersättningsärende enligt 154 § samt fastställande och debitering av kostnadsandelarna enligt 213 § och fördelningsavgiften enligt 231 §.

Verkställande direktören kan delegera beslutanderätt enligt 1 mom. till direktörer och anställda.

221 §

Namnteckningsrätt, bokföring och bokslut samt revisorer

Styrelseordföranden och verkställande direktören har var för sig och två av styrelsen befullmäktigade personer samfällt rätt att teckna Olycksfallsförsäkringscentralens namn.

Olycksfallsförsäkringscentralen ska uppföra sin bokföring och sitt bokslut enligt vad som föreskrivs i bokföringslagen (1336/1997).

Det allmänna mötet ska välja två revisorer och personliga revisorssuppleanter för dem för en räkenskapsperiod i sänder för att ganska Olycksfallsförsäkringscentralens bokföring och bokslut samt förvaltning. Minst en revisor och dennes suppleant ska uppfylla de behörighetskrav som i försäkringsbolagslagen ställs på en revisor i ett försäkringsbolag. Revisorerna är samtidigt Olycksfallsförsäkringscentralens övervakningsrevisorer.

222 §

Olycksfallsförsäkringscentralens stadgar

Närmare bestämmelser om Olycksfallsförsäkringscentralens förvaltning finns i stadgarna. Stadgarna fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på förslag från Olycksfallsförsäkringscentralen.

223 §

Klanderbara och ogiltiga beslut av styrelsen och det allmänna mötet

Om ett beslut av styrelsen eller det allmänna mötet inte har kommit till i behörig ordning eller om det i övrigt strider mot lag eller mot Olycksfallsförsäkringscentralens stadgar, får en medlem i centralen, styrelsen eller en styrelseledamot väcka talan mot centralen för att få beslutet förklarad ogiltigt. Den som på mötet medverkade till beslutet har inte rätt att väcka klandertalan.

Talan ska väckas senast tre månader från den dag när beslutet fattades eller, om beslutet har fattats utan att ett möte hållits, vid särskilda omröstningstillfällen, per post, genom datakommunikation eller med något annat tekniskt hjälpmedel, senast tre månader

från den dag när beslutsprotokollet är daterat. Om talan inte väcks inom föreskriven tid, ska beslutet anses vara giltigt.

Ett beslut är ogiltigt oberoende av klander-talan om det kränker en utomståendes rätt. Den som anser att ett beslut kränker hans eller hennes rätt får väcka talan mot Olycksfallsförsäkringscentralen för att få det fastställt att beslutet är ogiltigt.

224 §

Verkställighetsförbud

När en talan mot Olycksfallsförsäkringscentralen har väckts med stöd av 223 § kan domstolen förbjuda verkställighet av beslutet eller förordna att verkställigheten ska avbrytas. Ett sådant förbud eller förordnande kan också återkallas.

I ett domstolsbeslut enligt 1 mom. får ändring inte sökas särskilt.

225 §

Skadeståndsskyldighet för en styrelseledamot och verkställande direktören

En styrelseledamot och verkställande direktören är skyldiga att ersätta en skada som de uppsåtligt eller av vårdslöshet har orsakat Olycksfallsförsäkringscentralen. Detsamma gäller när en medlem i Olycksfallsförsäkringscentralen eller någon annan orsakas skada genom överträdelse av denna lag eller Olycksfallsförsäkringscentralens stadgar. Bestämmelser om tjänsteansvar finns i 206 §.

29 kap.

Ersättningsnämnden för olycksfallsärenden

226 §

Ersättningsnämnden för olycksfallsärenden

Vid Olycksfallsförsäkringscentralen finns ersättningsnämnden för olycksfallsärenden. Den ska främja enhetlighet i ersättningspraxisen enligt denna lag genom att meddela allmänna anvisningar och lämna yttranden.

227 §

Sammansättning

Ersättningsnämnden för olycksfallsärenden har en ordförande, tre juristmedlemmar, fyra arbetsmarknadsmedlemmar, minst fem medicinskt sakkunniga och ett behövligt antal ersättare, vilka social- och hälsovårdsministeriet utser för högst tre år i sänder. Medlemmarna ska vara förtrogna med lagstiftningen om olycksfallsförsäkring och yrkessjukdomar. Ordföranden och juristmedlemmarna ska ha avlagt högre högskoleexamen i juridik. De medicinskt sakkunniga ska vara i Finland legitimerade läkare som är förtrogna med försäkringsmedicin.

En företrädare för social- och hälsovårdsministeriet ska utses till ordförande för nämnden. Juristmedlemmarna och minst två av de medicinskt sakkunniga samt deras ersättare utses på förslag av Olycksfallsförsäkringscentralen. Av arbetsmarknadsmedlemmarna utses två på förslag av arbetsgivarnas och två på förslag av arbetstagarnas och tjänstemännens viktigaste centralorganisationer. Av arbetsmarknadsmedlemmarnas ersättare utses hälften på förslag av arbetsgivarnas och hälften på förslag av arbetstagarnas och tjänstemännens viktigaste centralorganisationer. Av de medicinskt sakkunniga utses en på förslag av arbetsgivarnas och en på förslag av arbetstagarnas och tjänstemännens viktigaste centralorganisationer. Nämnden, som också kan arbeta indelad i sektioner, ska utse ett behövligt antal vice ordförande bland sina juristmedlemmar.

Blir ordföranden, en medlem, en medicinskt sakkunnig eller en ersättare permanent förhindrad att sköta sina uppgifter, ska social- och hälsovårdsministeriet med beaktande av bestämmelserna i 1 och 2 mom. för den återstående mandattiden utse en ny ordförande, medlem, medicinskt sakkunnig eller ersättare i hans eller hennes ställe.

228 §

Förfarande för att begära yttrande samt närmare bestämmelser

Nämnden ska skriftligt behandla ärenden som gäller yttranden.

Bestämmelser om avgörande av ärenden i nämnden, om nämndens beslutförhet och förvaltning samt om formen för en begäran om yttrande och för nämndens yttranden utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 kap.

Skyldighet att betala tillskottspremie och garantiavgift

229 §

Försäkringstagarens skyldighet att betala tillskottspremie

En försäkringstagare kan förpliktas att betala tillskottspremie enligt vad som föreskrivs i denna paragraf, om det efter att en tilläggsavgift enligt 14 kap. 5 § i försäkringsbolagslagen eventuellt har påförts försäkringstagaren, antingen helt eller de vis saknas säkerhet för en ersättning från obligatorisk försäkring till följd av att ett försäkringsbolag försatts i likvidation eller konkurs. Vad som föreskrivs i denna paragraf gäller inte en konsument eller en sådan näringsidkare som, med beaktande av arten och omfattningen av näringsverksamheten och förhållandena i övrigt, i sin egenskap av försäkringsgivarens avtalspart kan jämföras med en konsument.

Tillskottspremie kan påföras en försäkringstagare som med stöd av ägande eller på andra grunder har utövat betydande inflytande på förvaltningen av ett försäkringsbolag, om bolaget väsentligt underlåtit att iakttta bestämmelser eller föreskrifter om försäkringsrörelse eller i affärsverksamheten gjort sig skyldigt till brottsligt förfarande som inte kan betraktas som ringa, när bolaget bedrivit försäkringsverksamhet enligt denna lag. Tillskottspremien ska för varje enskild försäkringstagare vara lika stor som den ekonomiska nytta som denne fått.

Om tillskottspremien enligt 2 mom. inte räcker till för att täcka den andel för vilken säkerhet saknas och om premierna för en obligatorisk försäkring i genomsnitt har varit oskäligt låga i jämförelse med kostnaderna för försäkringarna och detta kan bedömas ha bidragit väsentligt till att försäkringsbolaget försatts i likvidation eller konkurs, kan utöver

premien enligt 2 mom. en tillskottspremie påföras de övriga försäkringstagare i bolaget som fått väsentlig ekonomisk nytta av de alltför låga försäkringspremierna. Tillskottspremien får dock för varje enskild försäkringstagare vara högst så stor som den ekonomiska nytta som försäkringstagaren har fått till följd av alltför låga försäkringspremier de tre år som föregått likvidationen eller konkursen.

Beslut om tillskottspremie, dess storlek och redovisningen av den ska fattas av Olycksfallsförsäkringscentralen. Närmare bestämmelser om storlek och redovisningen av tillskottspremie utfärdas vid behov genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. På debiterad tillskottspremie som förfallit till betalning och inte betalats senast på förfalldagen tas dröjsmålsränta ut enligt den räntesats som avses i 4 a § 1 mom. i räntelagen. Tillskottspremie med dröjsmålsränta får sökas ut utan dom eller beslut enligt vad som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

230 §

Garantiavgift som ska påföras ett försäkringsbolag

Om det helt eller delvis saknas säkerhet för en ersättning som grundar sig på en obligatorisk försäkring till följd av att ett försäkringsbolag har försatts i likvidation eller konkurs efter det att försäkringstagare har påförts tillskottspremie, ska de försäkringsbolag som bedriver försäkringsverksamhet enligt denna lag solidariskt ansvara för ersättningen eller delen av den. Den andel för vilken säkerhet saknas ska finansieras genom att en årlig garantiavgift tas ut hos de försäkringsbolag som under debiteringsåret bedriver försäkringsverksamhet enligt denna lag. Försäkringsbolaget kan inkludera merkostnaden för garantiavgiften i de premier för obligatorisk försäkring som förfaller till betalning.

Garantiavgiftens storlek bestäms i proportion till försäkringsbolagets premieinkomst från obligatoriska försäkringar eller till en beräknad premieinkomst utifrån de risker som försäkringarna täcker. Avgiften får årligen utgöra högst två procent av den premie-

inkomst som avses ovan. Närmare bestämmelser om garantiavgiftens storlek utfärdas vid behov genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

På en debiterad och till betalning förfallen avgift och på ett förskott på sådan avgift tas dröjsmålsränta ut enligt den räntesats som avses i 4 a § 1 mom. i räntelagen, om avgiften inte betalats senast på förfallodagen. Avgiften och förskottet på avgiften samt dröjsmålsräntan får sökas ut utan dom eller beslut enligt vad som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

I samband med ett finländskt försäkringsbolags likvidation eller konkurs ska Olycksfallsförsäkringscentralen betala ut ersättningar efter det att försäkringsbeståndet och den egendom som svarar mot beståndet har överförts till centralen och också sköta de övriga uppgifter som anges i 23 kap. 21 § i försäkringsbolagslagen och i 49 § i lagen om utländska försäkringsbolag. Gäller likvidationen eller konkursen ett utländskt försäkringsbolag vars hemstat hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, inträder Olycksfallsförsäkringscentralens skyldighet att betala ut ersättningar dock vid en tidpunkt som bestäms av social- och hälsovårdsministeriet. När Olycksfallsförsäkringscentralen har betalat ersättning till den skadade, övergår hans eller hennes rätt att få ersättning från administrations- eller konkursboet på centralen, upp till det belopp som centralen har betalat ut i ersättning.

31 kap.

Fördelningssystemet

231 §

Fördelningssystemet

Försäkringsbolag som bedriver försäkringsverksamhet enligt denna lag ska varje år bidra till täckande av de kostnader som avses i denna paragraf i proportion till premieinkomsten och på det sätt som anges i 2—10 mom. (*fördelningssystemet*). Med premieinkomst avses i denna paragraf sådana premieinkomster av en försäkring enligt denna lag som ingår i försäkringsbolagets

resultaträkning. De kostnader som ska täckas är

1) kostnader för skadefall som inträffat i oförsäkrat arbete och från vilka de avgifter som tagits ut med stöd av 183 och 184 § har dragits av,

2) kostnader för de uppgifter som försäkringsbolaget på bosättnings- eller vistelseorten ska sköta enligt ett internationellt avtal som är bindande för Finland,

3) kostnader som försäkringsbolaget betalar varje kalenderår och som består av

a) indexhöjningar av olycksfallspensioner, fortlöpande menersättningar, rehabiliteringspenningar, familjepensioner, engångsbelopp av menersättningar samt vårdbidrag och kläd-tillägg,

b) sjukvårdsersättningar enligt 36, 46 och 47 § och ersättningar för rese- och inkvarteringskostnader enligt 50 § som betalas när över nio år har förflutit från ingången av det första kalenderåret efter den dag då skadefallet inträffade,

c) rehabiliteringsersättningar enligt 93—97 § och resekostnader enligt 98 § som orsakas av rehabilitering enligt 94 och 97 § och som betalas när över nio år har förflutit från ingången av det första kalenderåret efter den dag då skadefallet inträffade,

d) ersättningar för yrkessjukdomar, förutsatt att det vid sjukdomsdebuten har förflutit minst fem år från den exponering som senast kunnat orsaka sjukdomen,

e) kostnader som avses i 38 och 48 § och som ersatts vid misstanke om en yrkessjukdom som avses i underpunkt d,

f) ersättningar för stora skador enligt vad som föreskrivs i 9 mom.

Olycksfallsförsäkringscentralen ska meddela försäkringsbolagen senast den 31 maj det år som föregår utbetalningsåret för förhöjningar, ersättningar och avgifter enligt 1 mom. (*fördelningsår*) det relationstal som bestämmer beloppet av de finansieringsandelar (*fördelningsavgifter*) som behövs för finansieringen av fördelningssystemet, i proportion till premieinkomsten under fördelningsåret. Relationstalet ska grunda sig på ett kalkylerat belopp av de förhöjningar, ersättningar och avgifter enligt 1 mom. (*ersättningar enligt fördelningssystemet*) som försäkringsbolagen och Olycksfallsförsäkrings-

centralen beräknas betala under fördelningsåret och på beloppen av premieinkomsterna. Dessutom ska det över- eller underskott (*fördelningssaldo*) som bildas av skillnaden mellan fördelningsavgifterna och ersättningarna enligt fördelningssystemet för de år som föregår fördelningsåret beaktas i relationstalet. Närmare bestämmelser om hur fördelningssaldot ska beaktas vid uträkningen av relationstalet utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Den bolagsspecifika fördelningsavgiften fås genom att relationstalet enligt 2 mom. multipliceras med bolagets premieinkomst under fördelningsåret. Det bolagsspecifika fördelningssaldot bestäms utifrån försäkringsbolagens premieinkomst för fördelningsåret i proportion till det fördelningssaldo som influerar för fördelningsåret och de år som föregår fördelningsåret. Det bolagsspecifika fördelningssaldot utgör försäkringsbolagets skuld till fördelningssystemet, om saldot visar överskott, och försäkringsbolagets fordringar hos fördelningssystemet, om saldot visar underskott.

Olycksfallsförsäkringscentralen ska senast den 31 maj under fördelningsåret upprätta en kalkyl över de ersättningar enligt fördelningssystemet som centralen och försäkringsbolagen beräknas betala under fördelningsåret samt över beloppen av de bolagsspecifika fördelningsavgifterna och fördelningssaldona. Närmare bestämmelser om grunderna för kalkylen utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Olycksfallsförsäkringscentralen ska senast den 31 maj det år som följer efter fördelningsåret fastställa de ersättningar enligt fördelningssystemet som centralen och försäkringsbolagen ska betala under fördelningsåret samt de bolagsspecifika fördelningsavgifterna och fördelningssaldona.

Försäkringsbolaget ska betala den kalkylerade fördelningsavgiften och den slutligt fastställda fördelningsavgiften samt en post som beror på förändringen i det bolagsspecifika fördelningssaldot till Olycksfallsförsäkringscentralen. Centralen ska redovisa den kalkylerade ersättningen och den slutligt fastställda ersättningen enligt fördelningssystemet samt den post som beror på förändringen i det bolagsspecifika fördelningssaldot till försäk-

ringsbolagen. Närmare bestämmelser om fördelningsavgiften och redovisningen av den utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Till de slutliga betalningar som avses i 6 mom. fogas en ränta som beräknats på skillnaden mellan de slutliga betalningarna och förskottsbetalningarna för ett års tid räknat från den 1 juli fördelningsåret. Som ränta tillämpas den referensränta enligt 12 § i räntelagen som gällde den 1 juli.

I 1 mom. 3 punkten underpunkt f avses med stor skada en händelse som är begränsad i tid och rum eller en serie av händelser med samma ursprung och som leder till att ersättningar enligt denna lag betalas till en eller flera skadade eller förmånstagare till ett belopp på sammanlagt mer än 75 000 000 euro (*gräns för stor skada*).

Ersättningar för stor skada ska beaktas endast till den del ersättningarna överskrider gränsen för stor skada. Försäkringsbolagets andel av en stor skada utgörs av de ersättningar som försäkringsbolaget betalar efter det att det sammanlagda beloppet av de ersättningar som samtliga försäkringsbolag sammanlagt har betalat för samma stora skada överskrider gränsen för stor skada. Som ersättningar beaktas dock inte de ersättningar som avses i 1 mom. 3 punkten underpunkterna a—e eller de ersättningar som försäkringsbolaget får med stöd av regressrätten enligt 270 §.

Bestämmelserna i denna paragraf om ersättningar tillämpas också på fullkostnadsavgiften enligt 40 §.

232 §

Hur fördelningsavgiften påverkas av överföring eller överlåtelse av försäkringsbeståndet

Om försäkringsbestånd till följd av delning eller överlåtelse av försäkringsbestånd har överförts från ett försäkringsbolag till ett annat, ska de faktiska och kalkylerade premieinkomster och ersättningar enligt fördelningssystemet, som hänför sig till de överförda försäkringarna, samt den del av det fördelningssaldo som fastställts för det år som föregår fördelningsåret och som motsvarar beloppet av dessa försäkringar, anses höra till det

försäkringsbolag som försäkringsbeståndet överförs till när en kalkyl enligt 231 § 4 mom. upprättas och fördelningsposterna enligt 5 mom. fastställs.

32 kap.

Särskilda bestämmelser

233 §

Arbetarskyddsavgift

Av en försäkringspremie för obligatorisk försäkring ska 1,75 procent användas för att främja arbetarskyddet enligt vad som föreskrivs i lagen om arbetarskyddsfonden (407/1979). Försäkringsbolaget ska betala beloppet till Olycksfallsförsäkringscentralen, som sedan redovisar det till arbetarskyddsfonden enligt vad som föreskrivs genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

234 §

Statistisk undersökning

Finansinspektionen ska årligen lägga fram en rapport om utfallet av försäkringarna enligt denna lag i varje försäkringsbolag under en period som minst omfattar de fem föregående kalenderåren.

235 §

Register över olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar

För att förebygga olycksfall i arbetet och för att verkställa och utveckla denna lag ska Olycksfallsförsäkringscentralen föra ett register över skadefall samt över försäkringar, försäkringstagare och ersättningar enligt denna lag (*register över olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar*).

236 §

Olycksfallsförsäkringscentralens statistik- och forskningsverksamhet

Olycksfallsförsäkringscentralen ska föra statistik över olycksfall i arbetet och yrkes-

sjukdomar samt utarbeta forskningsrapporter som främjar förebyggandet av olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar och utredningar om förhållandet mellan förebyggande insatser och konsekvenserna av dem och utredningar om sambandet mellan försäkringspremierna och risken för olycksfall i arbetet eller yrkessjukdomar. Olycksfallsförsäkringscentralen kan också utarbeta andra forskningsrapporter och kalkyler som behövs för att verkställa, följa upp och utveckla denna lag.

AVDELNING VIII

SÖKANDE AV ÄNDRING, OMPRÖVNING OCH ÅTERKRAV

33 kap.

Sökande av ändring

237 §

Besvärinstanser

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för olycksfallsärenden, försäkringsdomstolen och högsta domstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för olycksfallsärenden finns i lagen om besvärsnämnden för olycksfallsärenden (1316/2010) och bestämmelser om försäkringsdomstolen i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003). Bestämmelser om högsta domstolen finns i lagen om högsta domstolen (665/2005).

238 §

Rätt att söka ändring

En part som är missnöjd med ett beslut av en försäkringsanstalt får överklaga beslutet hos besvärsnämnden för olycksfallsärenden genom skriftliga besvär. Den som är missnöjd med ett beslut av besvärsnämnden för olycksfallsärenden får överklaga beslutet hos försäkringsdomstolen genom skriftliga besvär.

En kommun eller en samkommun är inte på den grunden att den har ordnat vård för en arbetstagare, part i ett ärende som gäller arbetstagarens rätt att få ersättning enligt denna lag. En kommun eller en samkommun får

överklaga ett beslut om en fullkostnadsavgift. I övrigt gäller om part bestämmelserna i 6 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om det i ett beslut av försäkringsdomstolen avgörs huruvida en skada, sjukdom eller ett dödsfall berättigar till ersättning enligt denna lag eller frågan om vem som ska betala ersättningen, får beslutet överklagas hos högsta domstolen genom besvär, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd.

239 §

Verkställighet av beslut

Oberoende av ändringssökande ska försäkringsanstaltens beslut iaktas tills ärendet är avgjort genom ett lagakraftvunnet beslut. Ett lagakraftvunnet beslut av en försäkringsanstalt och besvärsnämnden för olycksfallsärenden verkställs som en lagakraftvunnen dom i tvistemål.

240 §

Grundbesvär

En part som anser att debiteringen av en avgift som har påförts enligt denna lag strider mot lag eller avtal får skriftligt anföra grundbesvär över debiteringen hos besvärsnämnden för olycksfallsärenden senast två år från ingången av året efter det år då fordran påfördes eller debiterades. På grundbesvär som anförs med anledning av utmätning ska dessutom lagen om verkställighet av skatter och avgifter tillämpas.

En part som är missnöjd med ett beslut av besvärsnämnden för olycksfallsärenden i ett ärende som avses i 1 mom. får överklaga det hos försäkringsdomstolen genom skriftliga besvär. Ett beslut av försäkringsdomstolen med anledning av grundbesvär får överklagas hos högsta domstolen genom besvär, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd.

241 §

Tid för att söka ändring och lämna in besvär

Tiden för att söka ändring är 30 dagar från den dag då parten fick kännedom om ett beslut av försäkringsanstalten eller besvär-

nämnden för olycksfallsärenden. Om det inte visas något annat, anses ändringssökanden ha fått kännedom om beslutet den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades under den adress som han eller hon har uppgett.

Besvärsskriften ska inom tiden för att söka ändring lämnas till den försäkringsanstalt som har meddelat beslutet. I ärenden som gäller grundbesvär ska besvärsskriften ges in till besvärinstansen.

När ett beslut av försäkringsdomstolen överklagas ska bestämmelserna om sökande av ändring i en hovrätts avgörande i 30 kap. i rättegångsbalken iaktas i tillämpliga delar. Tiden för ansökan om besvärstillstånd och anförande av besvär är 60 dagar räknat från den dag då ändringssökanden fick kännedom om försäkringsdomstolens beslut.

242 §

Självrättelse och överföring av besvär till en besvärinstans

Om försäkringsanstalten till alla delar bifaller de yrkanden som framställts i besvären, ska den meddela ett nytt beslut i ärendet. Det nya beslutet får överklagas enligt vad som föreskrivs i 238 och 241 §.

Om försäkringsanstalten inte kan ändra det överklagade beslutet enligt vad som anges i 1 mom., ska den inom 30 dagar efter det att besvärstiden har gått ut sända besvärsskriften, de handlingar som gäller besvärärendet och sitt yttrande till besvärsnämnden för olycksfallsärenden eller, om besvären avser ett beslut av besvärsnämnden, till försäkringsdomstolen. Försäkringsanstalten kan då genom ett interimistiskt beslut ändra sitt tidigare beslut till den del anstalten bifaller ett yrkande som framförts i besvären. Om försäkringsanstalten godkänner yrkandet i besvärsskriften helt eller delvis efter det att besvärsskriften redan har lämnats till besvärinstansen, kan försäkringsanstalten likaså meddela ett interimistiskt beslut i ärendet. Besvärinstansen ska utan dröjsmål underrättas om det interimistiska beslutet. Ett interimistiskt beslut av en försäkringsanstalt får inte överklagas.

En avvikelse från den frist som anges i 2 mom. får göras, om det finns ett behov av

att inhämta behövlig tilläggsutredning med anledning av besvaren. Ändringssökanden ska då utan dröjsmål underrättas om att tilläggsutredning inhämtas. Besvärsskriften och yttrandet ska dock ges in till den behöriga besvärinstansen senast 60 dagar efter det att besvärstiden har gått ut.

243 §

Besvär som kommit in efter tiden för att söka ändring

Om en besvärsskrift eller en annan skrivelse som inom viss tid ska ges in till besvärsnämnden för olycksfallsärenden, försäkringsdomstolen eller högsta domstolen kommit in efter utgången av denna tid, kan den trots det tas upp till prövning, om det har funnits vägande skäl till dröjsmålet.

34 kap.

Omprövning, undanröjande av ett beslut och återkrav

244 §

Rättelse av sakfel och skrivfel

Om ett beslut av en försäkringsanstalt grundar sig på klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett procedurfel när beslutet fattades, kan försäkringsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel kräver dock att parten samtycker till att beslutet rättas.

Försäkringsanstalten ska rätta uppenbara skriv- eller räknefel eller andra jämförbara klara fel i sitt beslut. Ett fel får dock inte rättas, om rättelsen leder till ett resultat som är oskäligt för en part.

245 §

Omprövning av ett lagakraftvunnet beslut

Om det framkommer ny utredning i ett ärende som gäller att bevilja en vägrad ersättning eller att höja en beviljad ersättning, ska försäkringsanstalten pröva ärendet på nytt.

Trots sitt tidigare lagakraftvunna beslut kan försäkringsanstalten bevilja en vägrad ersättning eller den tidigare beviljade ersättningen till ett större belopp. Också besvärsnämnden för olycksfallsärenden och försäkringsdomstolen kan förfara på motsvarande sätt vid behandlingen av ett ärende som gäller ändringssökande.

246 §

Undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut som en försäkringsanstalt har meddelat på grundval av denna lag grundar sig på felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan besvärsnämnden för olycksfallsärenden på yrkande av en part eller försäkringsanstalten undanröja beslutet och bestämma att ärendet ska behandlas på nytt. Besvärsnämnden ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs. Ändring i besvärsnämndens beslut får inte sökas genom besvär.

Om ett lagakraftvunnet beslut som besvärsnämnden för olycksfallsärenden eller försäkringsdomstolen har meddelat på grundval av denna lag grundar sig på felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan försäkringsdomstolen på yrkande av en part eller försäkringsanstalten undanröja beslutet och bestämma att ärendet ska behandlas på nytt. Försäkringsdomstolen ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs.

Om försäkringsanstalten yrkar att ett beslut ska undanröjas, kan den avbryta betalningen av en förmån eller betala ut förmånen i enlighet med sitt yrkande till dess att ärendet har avgjorts på nytt.

Ansökan om att ett beslut ska undanröjas ska göras inom fem år från det att beslutet vann laga kraft. Av synnerligen vägande skäl kan ett beslut undanröjas också på ansökan som gjorts efter utgången av den föreskrivna tiden.

På extraordinärt ändringssökande tillämpas dessutom 31 kap. i rättegångsbalken.

När hörande enligt 1 och 2 mom. delges ska det ske på det sätt som anges i 59 § i förvaltningslagen.

247 §

Återkrav

Om någon har fått ersättning enligt denna lag till ett högre belopp än vad som föreskrivs i denna lag, ska försäkringsanstalten återkräva den grundlöst betalda ersättningen.

Det är möjligt att helt eller delvis avstå från återkrav av en grundlöst betald ersättning, om det anses skäligt och betalningen av ersättningen inte ska anses vara en följd av ersättningstagarens eller hans eller hennes företrädares svikliga förfarande eller om det belopp som ska återkrävas är litet.

En grundlöst betald ersättning får återkrävas också genom kvittning mot andra framtida ersättningsposter än de som avses i 276 § 2 mom. Utan ersättningstagarens samtycke får dock inte från den ersättningspost som var gång ska betalas dras av mer än en sjättedel av den del av ersättningen som återstår när det på ersättningsposten har verkställts förskottsinnehållning enligt lagen om förskotts-
uppbörd (1118/1996) eller innehållits källskatt enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978).

En grundlöst betald ersättning ska återkrävas inom tio år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet meddelades, om inte preskriptionen avbrutits före det. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 och 11 § i lagen om preskription av skulder. Från den tidpunkt när preskriptionstiden avbryts börjar en ny fem år lång preskriptionstid.

AVDELNING IX

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

35 kap.

Utlämnande, erhållande och hemlighållande av uppgifter

248 §

Tillämpning av offentlighetslagen

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighets-*

lagen, tillämpas på försäkringsbolag och Olycksfallsförsäkringscentralen till den del de utövar offentlig makt enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen, om inte något annat anges i denna eller i någon annan lag.

Också när det inte är fråga om utövning av offentlig makt, ska på försäkringsbolag och Olycksfallsförsäkringscentralen i ärenden som har samband med verkställigheten av denna lag tillämpas offentlighetslagens 22 § om handlingssekretess, 23 § om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande, 24 § om sekretessbelagda myndighetshandlingar, 7 kap. om undantag från och upphörande av sekretess samt 35 § om straffbestämmelser.

När denna lag verkställs ska inte bestämmelserna om sekretess och rätt att lämna ut uppgifter i 30 kap. 1 och 3 § i försäkringsbolagslagen tillämpas.

249 §

Uppgifter om arbetsgivarens ekonomiska ställning

Utöver vad som i 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen bestäms om sekretess för uppgifter om näringsidkare är också de handlingar och uppgifter sekretessbelagda som hänför sig till verkställigheten av denna lag och som gäller arbetsgivarens ekonomiska ställning.

250 §

Den skadades eller förmånstagarens rätt att få uppgifter om sitt ersättningsärende

På begäran ska pensionsanstalten till den skadade eller hans eller hennes förmånstagare lämna ut uppgifter om hans eller hennes ersättningsärende. Bestämmelser om rätten att i ett personregister kontrollera uppgifter om sig själv finns i personuppgiftslagen.

251 §

Arbetsgivarens rätt att få uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har arbetsgivaren rätt att av försäkringsanstalten få uppgifter om ersättningar som beviljats

enligt denna lag, när uppgifterna är nödvändiga för ekonomi- och personalförvaltningen och kontroll av premien samt nödvändiga uppgifter för att specificera skadefall som anstalten har betalat ersättning för.

252 §

Rätten för en försäkringsanstalt och en besvärnsinstans att få uppgifter

En försäkringsanstalt samt en besvärnsinstans som handlägger försäkrings- eller ersättningsärenden enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information rätt att

1) av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring och av myndigheter och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få de uppgifter om arbetstagarens arbetsförhållanden, arbete som företagare och inkomster, betalda förmåner och andra faktorer som är nödvändiga för att avgöra ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning eller som i övrigt är nödvändiga för att verkställa de uppgifter som föreskrivs i denna lag, EU:s förordningar om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

2) av arbetsgivaren få de uppgifter om skadefallet, de förhållanden under vilka skadefallet inträffade, orsakerna och följderna, arbetstagarens arbete, arbetsgivarens vederlag till arbetstagaren och grunderna för dem samt andra uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning eller som i övrigt är nödvändiga för att verkställa de uppgifter som föreskrivs i denna lag, EU:s förordningar om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

3) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter och av den som genomför rehabiliteringen av den skadade och andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården samt av socialserviceproducenter eller vårdinrättningar på begäran få yttranden som dessa utarbetat samt andra

uppgifter ur den skadades journalhandlingar och om hälsotillstånd, arbetsförmåga, vård och rehabilitering som är nödvändiga för att verkställa uppgifterna enligt 1 mom.,

4) av en pensionsanstalt och Pensionskyddscentralen få för handläggning av försäkrings- eller ersättningsärenden nödvändiga uppgifter om försäkring enligt lagen om pension för företagare och om företagares arbetsinkomster enligt 112 § i den lagen.

När uppgifter som behövs för handläggningen av den skadades ersättningsärende begärs av arbetsgivaren får det till arbetsgivaren utan den skadades samtycke endast lämnas ut de sekretessbelagda uppgifter om den skadade som är nödvändiga för att specificera de begärda uppgifterna.

De uppgifter som avses i denna paragraf får inhämtas via en teknisk anslutning utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

253 §

Inspektionsrätt i fråga om försäkringsbolagets och Olycksfallsförsäkringscentralens tillsyn

Ett försäkringsbolag och Olycksfallsförsäkringscentralen har rätt att inspektera en arbetsgivares lokaler och rätt att vidta andra tillsynsåtgärder för att utreda om arbetsgivaren har uppfyllt sina förpliktelser enligt denna lag. Vid inspektionen är arbetsgivaren skyldig att visa sin lönebokföring och arbetstidsredovisning och allt annat material, oberoende av framställningsform eller lagringsmedium, som kan inverka på försäkringsskyldigheten enligt denna lag.

För inspektionen har försäkringsbolaget och Olycksfallsförsäkringscentralen rätt att få handräckning av polisen och andra myndigheter.

Inspektion får göras i arbetsgivarens bostad endast om det finns grundad anledning att misstänka att arbetsgivaren har försummat sin försäkringsskyldighet enligt denna lag och inspektionen är nödvändig för att klargöra frågan. En inspektion i arbetsgivarens bostad får förrättas endast av polisen.

254 §

Kontroll av uppgifter i arbetsgivarens dokument

Försäkringsanstalten har rätt att en arbetsgivares dokument granska riktigheten av de uppgifter som ingår i arbetsgivarens skyldighet enligt denna lag att lämna uppgifter. Försäkringsanstalten har rätt att få handräckning av polisen och andra myndigheter för att få uppgifterna.

255 §

Försäkringsanstaltens rätt att lämna ut uppgifter

Utöver vad som förskrivs i offentlighetslagen har en försäkringsanstalt rätt att, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rät-ten att få information, lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

1) till behöriga myndigheter och organ får uppgifter som är nödvändiga för att verkställa uppgifter enligt EU:s förordningar om social trygghet och en överenskommelse om social trygghet som är bindande för Finland lämnas ut,

2) till ett ministerium, Skatteförvaltningen och inrättningar eller sammanslutningar som sköter det lagstadgade socialförsäkringssystemet och som administrerar sådana sociala förmåner som påverkas av en ersättning enligt denna lag, får i fråga om en person som fått ersättning enligt denna lag lämnas ut personbeteckning och övriga identifieringsuppgifter, uppgifter om utbetalda ersättningar, uppgifter om arbetsgivaren och andra härmed jämförbara uppgifter som är nödvändiga för samkörning av personuppgifter och annan övervakning av engångskaraktär för att utreda brott och missbruk som riktar sig mot socialskyddet, samt till polis- och åklagarmyndigheten de ovannämnda uppgifterna, om de är nödvändiga för att utreda brott och väcka åtal,

3) till en försäkringsanstalt som verkställer försäkring i enlighet med denna lag, trafikförsäkringslagen eller patientskadlagen samt till Trafikförsäkringscentralen och Pa-

tientförsäkringscentralen, för att förebygga brottslighet som riktats mot dem, får uppgifter om brott som riktats mot försäkringsanstalter i samband med verkställigheten av denna lag, uppgifter om skador som anmälts till dem och om utbetalda ersättningar samt ersättningsökandenas och ersättningstagarnas personbeteckningar och andra identifieringsuppgifter lämnas ut; dessutom förutsätts det att datasekretessnämnden har beviljat tillstånd enligt 43 § i personuppgiftslagen att behandla uppgifterna,

4) till en annan försäkringsanstalt som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet och till Trafikförsäkringscentralen och Patientförsäkringscentralen får uppgifter som är nödvändiga för att utreda deras ansvar för samma skada lämnas ut,

5) till en annan försäkringsanstalt och den som orsakat skadan får sådana uppgifter lämnas ut som är nödvändiga för att utöva den regressrätt som en försäkringsanstalt som bedriver försäkringsverksamhet enligt denna lag har,

6) till en registeransvarig som bedriver kreditupplysningsverksamhet får uppgifter lämnas ut om utsökningsbara fordringar som försäkringsanstalten med stöd av denna lag har på försäkringstagaren och den försäkringsskyldige,

7) till en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvården och till en självständig yrkesutövare vilka avses i 252 § 1 mom. 3 punkten får de uppgifter om den skadade lämnas ut som är nödvändiga för att ge en betalningsförbindelse eller när en försäkringsanstalt begär ett sakkunnigyttrande för avgörande av ett ersättningsärende.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har ett försäkringsbolag och dess ombud rätt att till ett annat företag som hör till samma koncern som försäkringsbolaget, samma försäkringsgrupp enligt 26 kap. i försäkringsbolagslagen eller ekonomiska sammanslutning enligt 30 kap. 3 § 2 mom. i den lagen samt till samma finans- och försäkringskonglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004), lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag och som behövs för att sköta uppgifter enligt denna lag.

Ett försäkringsbolag får inte i någon annan verksamhet utnyttja uppgifter som hänför sig till verkställigheten av denna lag och som omfattas av sekretessbestämmelserna eller andra begränsningar i rätten att få information, om det inte finns särskilda bestämmelser om detta i lag. Sådana uppgifter får inte heller lämnas till försäkringsbolagets bolagsstämma, representantskap eller delägare.

Trots bestämmelserna i 2 och 3 mom. får ett försäkringsbolag till ett företag som avses i 2 mom. lämna ut och i sin övriga försäkringsverksamhet använda de uppgifter om försäkringstagaren som behövs för kundtjänst, kundrelationer och annan kundhantering. Sådana uppgifter är den försäkringstagande arbetsgivarens eller företagarens namn, personbeteckning, företags- och organisationsnummer och kundnummer, kontaktinformation, ägarförhållandena i företaget och företagets försäkringsarrangemang enligt denna lag och den lönesumma som ligger till grund för dem samt uppgifter med anknytning till kundhanteringen som kan jämföras med dessa uppgifter.

256 §

Olycksfallsförsäkringscentralens och försäkringsbolagens rätt att lämna ut uppgifter i tillsynsärenden

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen rätt att, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information, lämna ut uppgifter enligt följande:

1) till Statskontoret, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalter som verkställer lagstadgad försäkring får nödvändiga uppgifter om arbetsgivaren och försäkringen lämnas ut i syfte att fullfölja en för dessa lagstadgad tillsynsuppgift, om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare inte har uppfyllt sin lagstadgade avgifts- eller försäkringsskyldighet,

2) till arbetarskyddsmyndigheten får uppgifter som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna uppfylla tillsynsplikten enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och

ansvar vid anlitan av utomstående arbetskraft (1233/2006) lämnas ut, om det finns skäl att misstänka att beställaren inte har uppfyllt sin utredningsskyldighet eller att någon av beställarens avtalsparter har gett felaktiga bevis på att försäkringsskyldigheten enligt denna lag har uppfyllts eller på att försäkringspremierna är betalda, och

3) till Skatteförvaltningen får de uppgifter som är nödvändiga för att den ska kunna uppfylla övervakningsskyldigheten enligt lagen om förskottsuppbörd lämnas ut, om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare inte har uppfyllt sin förskottsinnehållningsskyldighet.

Sekretessbelagda uppgifter som lämnats ut med stöd av denna lag får lämnas vidare när de behövs för att utreda brott och väcka åtal. Uppgifterna ska utplånas genast när de inte längre behövs.

257 §

Försäkringsanstaltens skyldighet att lämna ut uppgifter till Olycksfallsförsäkringscentralen

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information ska en försäkringsanstalt varje kalenderår för registret över olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar enligt 235 § till Olycksfallsförsäkringscentralen lämna ut uppgifter om

1) försäkringstagarens bransch och hemort,

2) giltighetstiden för försäkringen, försäkringsgren och premiesystem,

3) arten och omfattningen av det arbete som försäkringstagaren låtit utföra, de löner som anmälts för försäkringen och de debiterade försäkringspremierna,

4) tidpunkten och platsen för ett olycksfall i arbetet, omständigheterna under vilka olycksfallet inträffat samt orsakerna och följderna,

5) tidpunkten för när yrkessjukdomar debiterar, omständigheterna samt orsakerna och följderna,

6) tidpunkten när ett ersättningsärende väcktes,

7) tidpunkten för beslutet och avgörandena i ersättningsärenden,

8) det arbete som den skadade utförde,

9) hur ersättningen har bestämts och faktorer som påverkar beloppet,

10) de ersättningar som har betalats ut för försäkringen och regressersättningar särskilt för varje ersättningstagare och ersättningslag.

De uppgifter som avses i 1—3 punkten ska lämnas ut för varje försäkring specificerade med försäkringsnummer och försäkringstagarens företags- och organisationsnummer eller personbeteckning och de uppgifter som avses i 4—10 punkten specificerade för varje skadefall med försäkrings- och skadefallsnummer och den skadades personbeteckning.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har Olycksfallsförsäkringscentralen rätt att av en försäkringsanstalt, utöver de uppgifter som avses i 1 mom., på begäran få andra uppgifter som är nödvändiga för förvaltande av den riskklassificering som avses i 171 § och för forskningsrapporter och kalkyler enligt 236 §.

Utöver det som i offentlighetslagen och i denna lag föreskrivs om hemlighållande av uppgifter ska de personuppgifter som lämnats ut för Olycksfallsförsäkringscentralens uppdrag enligt 235 och 236 § hållas hemliga och de får inte användas eller lämnas ut för att användas när beslut som gäller den försäkrade fattas, med undantag för fall enligt 262 § 3 punkten. I övrigt ska personuppgiftslagen tillämpas på behandlingen av personuppgifter.

Närmare bestämmelser om innehållet i de uppgifter som avses i denna paragraf och om hur och när de ska ges in får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

258 §

Försäkringsbolagens skyldighet att lämna ut uppgifter till försäkringsregistret

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information ska försäkringsbolagen till Olycksfallsförsäkringscentralen för det försäkringsregister som centralen för, lämna ut de uppdaterade uppgifter om försäkringstagarna som avses i 178 §. Närmare bestämmelser om hur och i vilken form uppgifterna ska lämnas ut utfärdas vid behov genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

259 §

Olycksfallsförsäkringscentralens rätt att få uppgifter

Olycksfallsförsäkringscentralen har rätt att av Arbetshälsoinstitutet, arbetarskyddsmyndigheten och polisen få de uppgifter om orsakerna till och följderna av olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar som är nödvändiga för forskningsrapporter och kalkyler enligt 236 §.

De uppgifter som avses i 1 mom. ska på begäran ges specificerade genom den skadades personbeteckning.

Efter det att ett försäkringsbolag har försetts i likviditet eller konkurs har Olycksfallsförsäkringscentralen rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information av försäkringsbolagets likvidatorer och konkursbo få de uppgifter som är nödvändiga för att sköta uppdrag enligt 229 och 230 §.

260 §

Olycksfallsförsäkringscentralens och försäkringsbolagens rätt att få uppgifter för tillsynen

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag rätt att av arbetsgivaren, försäkrings- och pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet, myndigheterna och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla den tillsynsplikt som föreskrivs i denna lag. Dessutom har Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen rätt att i detta syfte av skattemyndigheterna som massinformation få namnet på de arbetsgivare som betalat lön eller annat vederlag till arbetstagarna, företags- och organisationsnummer eller arbetsgivarnas personbeteckningar, kontaktinformation, årsdeklARATIONER eller uppgifter som motsvarar årsdeklARATIONERNA, branscher och uppgifter om de vederlag som arbetsgivarna har betalat för arbete och de arbetsgivarprestationer som anknuter till dem.

Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. även om de i sin begäran om uppgifter inte har specificerat vilka arbetsgivare som i form av massinformation blir föremål för ett tillsynsförfarande och även om ett tillsynsförfarande ännu inte har inletts. Dessutom har Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag rätt att få massinformationen även om beskattningen ännu inte är fastställd. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag rätt att samköra och behandla de personuppgifter som avses i 1 mom. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får inte lämnas ut vidare.

De uppgifter som avses i denna paragraf får inhämtas med hjälp av teknisk anslutning utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

261 §

Rätt för ersättningsnämnden för olycksfallsärenden att få uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har ersättningsnämnden för olycksfallsärenden rätt att få de uppgifter av en försäkringsanstalt som den förfogar över och som är nödvändiga för att avgöra ett yttrandeärende.

På sekretess för de av ersättningsnämndens handlingar som har samband med verkställigheten av denna lag samt på rätten att ta del av en handling tillämpas 248 § samt 3 kap. i offentlighetslagen. Bestämmelserna i 33 § 1 mom. i offentlighetslagen tillämpas på sökande av ändring i sådana beslut av ersättningsnämnden där ett ärende som gäller rätt att ta del av en handling har avgjorts.

262 §

Olycksfallsförsäkringscentralens rätt att lämna ut uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i denna eller i någon annan lag har Olycksfallsförsäkringscentralen rätt att, trots sekretessbestämmel-

serna och andra begränsningar i rätten att få information, lämna ut de uppgifter som den har fått av en försäkringsanstalt med stöd av 257 § enligt följande:

1) till Statistikcentralen får lämnas ut uppgifter om ersättningstagarens personbeteckning, tidpunkten och platsen för skadefallet, förhållandena under vilka skadefallet inträffat och orsakerna till det, följderna av det och uppgifter om arbetsoförmågans varaktighet, likaså andra uppgifter som baserar sig på anmälan enligt 111 § 2 mom. och som är nödvändiga för att sammanställa statistik som hör till Statistikcentralens verksamhetsområde och som beskriver samhällsförhållandena och deras utveckling,

2) till Arbetshälsoinstitutet får uppgifter som avses i 2 a § 2 mom. i lagen om arbetshälsoinstitutets verksamhet och finansiering (159/1978) lämnas ut för registrering av arbetsrelaterade sjukdomar,

3) till Pensionsskyddscentralen får uppgifter om ersättningar som beviljats av försäkringsanstalterna och som inverkar på arbetspensionen lämnas ut.

263 §

Riktigheten och sekretessen hos uppgifter som lämnas ut

En försäkringsanstalt ansvarar för att innehållet i uppgifter som den lämnat ut med stöd av 255 och 261 § motsvarar de uppgifter som den fick av den som lämnade uppgifterna.

Bestämmelserna i denna lag om tystnadsplikt och brott mot den gäller också dem som har fått sekretessbelagda uppgifter på grundval av 255 § 2 och 4 mom.

264 §

Teknisk anslutning

Utöver vad som föreskrivs i 29 § 3 mom. i offentlighetslagen har en försäkringsanstalt rätt att öppna en teknisk anslutning

1) för en sammanslutning eller inrättning som verkställer lagstadgad försäkring till sådana uppgifter i sina personregister som sammanslutningen eller inrättningen med stöd av denna eller annan lag har rätt att få för verkställigheten av sina uppgifter,

2) för myndigheter eller organ enligt 255 § 1 mom. 1 punkten för att lämna ut uppgifter som avses i den punkten.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sekretessbelagda uppgifter inhämtas utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen.

Innan en teknisk anslutning öppnas ska den som begär uppgifter lägga fram en utredning för den som öppnar anslutningen om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

36 kap.

Särskilda bestämmelser

265 §

Avgiftsfrihet för uppgifter

En försäkringsanstalt och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som de enligt denna lag har rätt att få. Om uppgifterna begärs i en viss form och detta medför väsentliga merkostnader för den som lämnar ut uppgifterna ska merkostnaderna dock ersättas. Bestämmelser om ersättningar för uppgifter om hälsotillstånd finns i 266 §.

266 §

Ersättning som ska betalas för uppgifter om hälsotillstånd

En försäkringsanstalt och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter om den skadades hälsotillstånd som de enligt denna lag har rätt att få.

En försäkringsanstalt har rätt att få uppgifter om en persons hälsotillstånd i den form som anstalten har specificerat dem i begäran om utlämnande av uppgifter. Den som lämnar ut uppgifterna har då rätt att i fråga om de uppgifter som den lämnat ut med stöd av 252 § 1 mom. 3 punkten få en skälig ersättning av den som begärt uppgifterna för det arbete och de kostnader som utlämnandet förorsakat.

En yrkesutbildad person som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har rätt att få en skälig ersättning

för yttranden som han eller hon lämnar på grundval av den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i 252 § 1 mom. 3 punkten. Yttrandet ska lämnas på en blankett enligt formulär som godkänts av Olycksfallsförsäkringscentralen. Om yttrandet har lämnats av en person inom den hälso- och sjukvård som anordnas av en kommun eller en samkommun betalas arvodet till kommunen eller samkommunen.

267 §

Arbetsgivarens olycksfallsförteckning

Arbetsgivaren ska se till att det för att förebygga olycksfall och för att utreda ersättnings- och försäkringsärenden förs en olycksfallsförteckning. Förteckningen ska innehålla uppgifter om den skadades personbeteckning och andra identifieringsuppgifter, tidpunkten för olycksfallet i arbetet, förhållanden under vilka olycksfallet i arbetet inträffat och orsakerna till det, arbetets art, de skador och sjukdomar som olycksfallet i arbetet orsakat och, om möjligt, namn och adressuppgifter för åtminstone två personer som var närvarande när olycksfallet inträffade samt andra uppgifter som är nödvändiga för dessa ändamål.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information ska olycksfallsförteckningen på begäran visas upp för den behöriga arbetarskyddsmyndigheten, polisen och de arbetarskyddsfullmäktige som valts av arbetstagarna, när de utför sina lagstadgade uppgifter.

268 §

Justering av penningbelopp och ersättningar med arbetspensionsindex och lönekoeficient

De belopp som anges i 3 § 2 mom., 44 § 1 mom. 2 punkten, 79 §, 152 § 4 mom. och 184 § i denna lag justeras varje kalenderår med den lönekoeficient som anges i 96 § i lagen om pension för arbetstagare. De belopp som anges i 51, 52, 86 och 93 § samt 109 § 1 mom. i denna lag justeras varje kalenderår med det arbetspensionsindex som anges i 98 § i lagen om pension för arbetstagare.

Olycksfallspension och rehabiliteringspension som betalas från och med årsdagen för skadedagen, fortlöpande menersättning och familjepension justeras varje kalenderår med arbetspensionsindexet enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare. Ersättning som ges ut som engångsersättning indexjusteras enligt tidpunkten när ersättningen betalas.

269 §

Avrundning av belopp

De belopp som justeras enligt 268 § och anges i 51, 52 och 93 § samt 152 § 4 mom. avrundas till närmaste cent, de belopp som anges i 44 § 1 mom. 2 punkten, 79 och 86 §, 109 § 1 mom. och 184 § till närmaste hela tio euro och det belopp som anges i 3 § 2 mom. till närmaste hela hundra euro.

270 §

Regressrätt för försäkringsanstalten

En försäkringsanstalt som har betalat ersättning för en skada har rätt att av den som med stöd av skadeståndslagen eller någon annan lag är ersättningsskyldig gentemot den skadade, få tillbaka det betalda beloppet. Regressersättningen kan vara högst så stor som det belopp som den ersättningsskyldige vore skyldig att betala till den skadade.

Regressrätt föreligger dock inte mot en arbetsgivare som har tecknat en försäkring enligt denna lag och från vilken försäkring en skada har ersatts, om inte arbetsgivaren har orsakat skadan uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Bestämmelserna i detta moment ska också tillämpas på staten i egenskap av den skadades arbetsgivare.

Regressrätt föreligger inte heller mot en fysisk person, om inte personen har orsakat skadan uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

271 §

Rätt för en försäkringsanstalt att få tillbaka fullkostnadsavgiften av en trafikförsäkringsanstalt

En försäkringsanstalt som har betalat en fullkostnadsavgift enligt 40 § för en skada

har rätt att av den för samma skada ersättningsskyldiga trafikförsäkringsanstalten få tillbaka avgiften till det belopp som trafikförsäkringsanstalten enligt trafikförsäkringslagen är skyldig att betala avgiften.

272 §

Framläggande av denna lag till påseende

Arbetsgivaren ska hålla denna lag och information om det försäkringsbolag som försäkrat arbetet framlagda på arbetsplatsen.

273 §

Förhör av vittnen

En försäkringsanstalt har rätt att på eget initiativ eller på begäran av en part låta höra vittnen i förvaltningsdomstolen, när anstalten utreder ett ärende som är under handläggning.

274 §

Jäv

Trots 28 § 1 mom. 4 och 5 punkten i förvaltningslagen kan en anställd vid en försäkringsanstalt handlägga ärenden som hör till verkställigheten av denna lag, när ärendet gäller en arbetsgivare som ordnat försäkringsskydd enligt denna lag vid försäkringsanstalten, en arbetstagare som är anställd hos en sådan arbetsgivare eller en företagare.

275 §

Skyldighet att bevara handlingar

En försäkringsanstalt ska bevara de handlingar som gäller försäkringsskydd eller ersättningsärenden enligt denna lag på det sätt som föreskrivs i arkivlagen (831/1994). Om arkivverket inte har bestämt att handlingar ska förvaras varaktigt, ska försäkringsanstalten bevara handlingar och uppgifter enligt följande:

1) försäkringsansökan, anmälan om uppsägning av försäkring och andra med dem

jämställbara handlingar och uppgifter om en försäkrings början, giltighet och upphörande, anmälan om skadefall, utlåtanden, intyg, ställningstaganden och undersökningsresultat av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården beträffande den skadades hälsotillstånd, behov av hjälp, arbets- och funktionsförmåga, rehabilitering och död, uppgifter om den skadades och hans eller hennes förmånstagares inkomster, försäkringsanstaltens beslut om försäkring och ersättning samt andra jämställbara handlingar och uppgifter som gäller förhållandena under vilka skadefallet inträffat, om rätt till ersättning, ersättning och ersättningens upphörande, i minst 100 år,

2) handlingar om sökande av ändring enligt denna lag i minst 50 år, om de inte enligt 1 punkten ska bevaras en längre tid,

3) handlingar och uppgifter om ägandeförhållanden i försäkringstagarens företagsverksamhet, om de av en försäkringstagares inkomster som inverkar på den årsarbetsinkomst som beaktas i en företagares frivilliga försäkring för arbetstiden, löner som försäkringstagaren betalar till arbetstagarna och som behövs för att bestämma försäkringspremierna, arbetsgivarens olycksstatistik och andra grunder för att bestämma försäkringspremierna, uttaget av försäkringspremier, förbud att betala ersättning och försäkringsanstaltens regressrätt, i minst 10 år,

4) uppgifter i försäkringsregistret i minst 50 år från det att uppgifterna registrerades,

5) övriga handlingar som gäller verkställigheten av denna lag i minst sex år.

Förvaringstiden för dokument och uppgifter som gäller ersättning enligt denna lag börjar från och med att ersättningsärendet har väckts vid försäkringsanstalten. Förvaringstiden för en handling eller uppgift som gäller en försäkring som tecknats enligt denna lag börjar från och med att handlingen eller uppgiften har inkommit till försäkringsanstalten.

276 §

Överförings- och utmätningsförbud

Personlig ersättning som enligt denna lag beviljats en skadad eller hans eller hennes förmånstagare får inte överföras på någon annan.

Vårdbidrag, klädtillägg, menersättning, begravningshjälp eller kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte mätas ut.

277 §

Olycksfallsombudsman

Statliga verk och inrättningar som har ersättningsberättigade anställda enligt 8 § ska ha en eller flera olycksfallsombudsmän. Olycksfallsombudsmannen ska ha hand om de uppgifter som arbetsgivaren har enligt denna lag.

Ett verk eller en inrättning ska förordna en av sina tjänstemän till olycksfallsombudsman. Olycksfallsombudsmannen ska sköta sitt uppdrag som tjänsteuppdrag. Ett verk eller en inrättning ska underrätta Statskontoret om vem som har förordnats till olycksfallsombudsman.

278 §

Försäkring av dem som deltar i yrkesinriktad rehabilitering enligt arbetspensionslagarna

Den pensionsanstalt som betalar ersättning för kostnader för yrkesinriktad rehabilitering enligt de arbetspensionslagarna som avses i 3 § 1 mom. och 2 mom. 1 samt 3—6 punkten i lagen om pension för arbetstagare ska försäkra en rehabiliteringsklient med en försäkring enligt 3 § 1 mom. i denna lag för skadefall som kan inträffa vid arbets- och utbildningsförsök, arbetsträning och arbetspraktik som ingår i rehabiliteringen.

Med avvikelse från bestämmelserna i 71—80 § används som en rehabiliteringsklients årsarbetsinkomst beloppet av en rehabiliteringspenning som beviljats klienten eller det sammanlagda beloppet av invalidpension och rehabiliteringstillägg på årsbasis. Om rehabiliteringsklienten har beviljats partiell rehabiliteringspenning används som årsarbetsinkomst beloppet av full rehabiliteringspenning på årsbasis.

Med avvikelse från bestämmelserna i 58 och 59 § är dagpenningen 1/360 av årsarbetsinkomsten.

37 kap.

Straffbestämmelser

279 §

Brott mot arbetsgivarens skyldigheter

En arbetsgivare eller en företrädare för denne som uppsåtligt underlåter att göra en anmälan enligt 111 § inom den tidsfrist som anges i 1 mom. i den paragrafen ska, om inte gärningen med hänsyn till sin menlighet och skadlighet samt andra omständigheter som har samband med den bedömd som en helhet är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot arbetsgivarens skyldigheter enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar* dömas till böter.

I 1 mom. avses med

1) arbetsgivare den som låter utföra arbete i ett anställningsförhållande eller i ett tjänsteförhållande eller en därmed jämförbar offentligrättslig anställning samt den som faktiskt utövar den beslutanderätt som arbetsgivaren har,

2) arbetsgivarens företrädare en medlem i ett lagbestämt eller annat beslutande organ hos en juridisk person som är arbetsgivare samt den som i arbetsgivarens ställe leder eller övervakar arbetet.

Till straff för brott mot arbetsgivarens skyldigheter enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar döms den mot vars förpliktelser gärningen eller försummelsen strider. Vid bedömningen av detta ska beaktas dennes ställning, arten och omfattningen av hans eller hennes uppgifter och befogenheter samt även i övrigt hans eller hennes andel i att den lagstridiga situationen uppkommit och fortgått.

280 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri finns i 29 kap. 4 c § i strafflagen (39/1889).

38 kap.

Ikraftträdande

281 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016. Bestämmelserna i 252 § 1 mom. 4 punkten ska dock tillämpas redan från och med den 1 juli 2015.

282 §

Lagar som upphävs

Genom denna lag upphävs

- 1) lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948),
- 2) yrkessjukdomslagen (1343/1988),
- 3) lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991), och
- 4) lagen om olycksfallsersättning för stats-tjänstemän (449/1990).

283 §

Hänvisningar till tidigare lag

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till en lag som upphävs genom denna lag ska denna lag tillämpas i dess ställe.

284 §

Olycksfallsförsäkringscentralen

Namnet på Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund ändras till Olycksfallsförsäkringscentralen när denna lag träder i kraft. Det som någon annanstans föreskrivs om Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund ska efter denna lags ikraftträdande gälla Olycksfallsförsäkringscentralen.

Den första mandattiden för Olycksfallsförsäkringscentralens styrelse börjar den 1 januari 2016 och löper ut den 31 december 2018. De styrelseledamöter och ersättare som företräder medlemmarna i Olycksfallsförsäkringscentralen ska utses vid det allmänna

möte för Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund som hålls under 2015.

285 §

Basår för penningbelopp

De belopp som anges i 3 § 2 mom., 44 § 1 mom. 2 punkten, 51, 52, 79, 86 och 93 §, 109 § 1 mom., 152 § 4 mom. och 184 § motsvarar indexnivån för 2014.

286 §

Övergångsbestämmelser

På skadefall som inträffat före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Med avvikelse från 1 mom.

1) kan olycksfallspension och menersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring inte efter att denna lag trädde i kraft bytas ut mot ett kapital som motsvarar deras kapitalvärde,

2) ska 32 § tillämpas på yrkessjukdomar som har debuterat före denna lags ikraftträdande när det ersättningsärende som gäller dem har inletts först efter lagens ikraftträdande,

3) tillämpas bestämmelserna i avdelning IV och VIII också på skadefall som inträffat före denna lags ikraftträdande,

4) tillämpas bestämmelserna i 39—42 § också på skadefall som inträffat från och med den 1 januari 2005.

Tillsyn enligt 177 och 179 § kan riktas även mot händelser som inträffat före lagens ikraftträdande.

På fall av försummelse som varit anhängiga vid Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund vid lagens ikraftträdande och som det inte har meddelats beslut om ska 181—183 § tillämpas.

Bestämmelserna i 231 § 1 mom. 3 d- och 3 e-punkten ska tillämpas på yrkessjukdom och på kostnader som föranleds av misstanke om en yrkessjukdom, om den exponering som senast kunnat orsaka yrkessjukdomen har inträffat efter den 31 december 2007.

Helsingfors den 24 april 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Social- och hälsovårdsminister *Laura Rätty*